

Stalno spreminjanje zakonodaje bega ljudi

Demokracija pomeni red — ne pa zmešnjave, pogosto pravimo. Red pa mora biti uzakonjen, ustaljen, zakonska določila morajo veljati dalj časa. Žal za mnoge naše predpise tega ni mogoče trditi. Do kakšnih nesporazumov je pripeljala samo zadnja sprememba pri obdavčitvi kmetovalcev, naj pokaže naslednji primer.

Letos bodo kmetovalci plačevali prispevke od dohodka iz kmetijstva po novih osnovah — katastralnih občinah; se pravi po enotah, ki so jih avstrijski zemljemerci naredili še v času Marije Terezije. Po zakonu se te občine ne smejo deliti, marveč morajo spadati v celoti v eno izmed skupin katastralnih občin. Čeprav se sedanje meje skupin povečini pokrivaajo z mejami nekdanjih proizvodnih okolišev (in se s tem za večji del kmetovalcev bistveno ni nič spremenilo), so marsikje odborniki menili, da jim s tem ponujajo mačka v vreči. Upravičeno so zatrjevali, da meje katastralnih občin niso naravne meje, da so znotraj katastralnih občin pri nas zelo velike razlike v kvaliteti zemljišč, česar v celoti ne ukoštevajo že dolgo tega določeni bonitetni razredi. Da se neupravičeno razlike še povečajo, vplivajo tudi različne lestvice posameznih cenilnih okrajev, kamor spadajo posamezne katastralne občine.

V hudo neprijetnem položaju so se znašle občinske skupščine, ko so morale v nekaj dneh sprejeti ustrezne odloke, ki so izhajali celo iz osnutka (!) novega zakona. Odbornikov ni bilo mogoče prepričati, zakaj je dosedanj način obdavčevanja po proizvodnih okoliših tako slab, da ga je že treba spremeniti. Preprostu človeku, pa tudi manj preprostu pač ne gre v glavo, zakaj je tako menjavanje predpisov potrebno in kam vodi. Veliko denarja je bilo porabljenega, na stotine ur so komisije na terenu ocenjevale zemljišča, risale karte in skice ter parcele dodeljevale v posamezne proizvodne okoliše, da bi bila davčna bremena čimbolj pravično razdeljena. Naenkrat pa je precej tega dela zavrženega, meje skupin gredo po mejah katastralnih občin, ne oziroma se na nesorazmerja med davčnimi bremenami sosedov, posebno tam, kjer imajo v posameznih skupinah različne stopnje obdavčitve. Poslanec so pač spremenili zakon in nesorazmerja bi bilo treba začeti odpravljati znova; tokrat bi morala biti na vrsti revizija katastralnih občin in bonitetnih razredov. Toda kdo se bo lotil tega obsežnega dela, če po dosedanjih izkušnjah lahko menimo, da zakon

(Nadaljevanje na 3. str.)

S slike vas pozdravljajo Jožef Ivan, Roman Jevšek in Ignac Bavdaš, trije PIONIRJEVCI, ki delajo v Gabrovki pri Kraljevi v Bakarskem zalivu. Če bi se dobro zaleli in skočili, bi padli od tam, kjer stojijo, naravnost v morje. O tem, kako se počutijo ob morju in kaj delajo tam, pa berite v današnji številki v sestavku PIONIRJEVI GRADBINCI — TOKRAT OB MORJU. (Foto: Miloš Jakopec)

Končno: na Peclju elektrika!

10. marca je podpredsednik občinske skupščine v Sevnici v imenu elektrifikacijskega odbora za območje Peclja podpisal pogodbo z elektro-

Krško, po kateri bodo še ta mesec začeli z elektrifikacijskimi deli. Prebivalci tamkajšnjih zaselkov so sami zbrali 5 milijonov starih dinarjev, prispevali pa bodo tudi les in delo. Za napeljavo je bilo treba najeti tudi 12 milijonov S din posojila.

Ker se na zadnjem sestanku nekateri vaščani niso strinjali s prispevkom in skupno akcijo, misleč, da se bodo priključili, ko bodo dela na skupnih vodih že končana, je elektrifikacijski odbor sklenil, da se bo na omrežje lahko priključil samo tisti, kogar bo določil odbor. Računajo, da bo junija že zasvetila električna luč v 35 domačijah, ki so ene izmed redkih še brez električne napeljave.

Sreča je izbrala našega dopisnika

»Ves dan neitako nisem prišel k sebi, ko sem zvedel, da sem na srečko, ki sem jo kupil v Novem mestu, v četrtek, 9. marca, zadel poldrugi milijon starih dinarjev,« nam je povedal Boris Debelah, naš dopisnik iz Krmelja. Pristavil je še: »Ne morete si misliti, kako mi je ta denar prav prišel. Milijon sem dal takoj na hranilno knjižico, drugo pa bom porabil za nakup najpotrebnejših stvari.«

OD 16. DO 26. MARCA.

Padavine z ohladitvijo pričakujemo okrog 17., 19., 21., 23. in 24. marca. Vmes suho, vendar hladno z mrazom ponoči.

Dr. V. M.

Zaposlovanje: ne samo načelno, ampak tudi zares!

Sindikalni posvet 10 občin o zaposlovanju je pretekli teden v Kostanjevici to pereče vprašanje osvetlil z več plati. V osnovnih, konceptnih vprašanjih pri uresničevanju reforme si zaenkrat še nismo na jasnem, kako obravnavati in ocenjevati problematiko živega dela, so ugotovili v Kostanjevici. Drugo, v praksi nereseno, pa zelo pomembno vprašanje je strokovnost zaposlenih in zaposlovanje mladine, ki prihaja iz šol. Brezposelnosti ne bomo odpravili z gradnjo političnih tovarn po občinah. Rešitev je edino v povečevanju produktivnosti in v razvijanju proizvodnje ter v vključevanju v mednarodno delitev dela. To dvoje moramo v vseh podjetjih terjati od vodstev, hkrati pa vztrajati pri razvijanju samoupravljanja.

Reforme ne smemo razumeti samo kot seštev ekono-

proces, ki je v naši družbeni ureditvi zelo neposredno povezan s samoupravljanjem. Napačna so stališča tistih, ki zapirajo vrata v tovarne mladini, ki prihaja iz šol, in na vsa usta govorijo o tem, da je to v zvezi z reformo! Reforma terja dolgoročne rešitve, kot sta zgolj odpuščanje zaposlenih in prenehanje z zaposlovanjem! Vsebinske reforme je v boljši organizaciji dela, v sodobnejših tehnoloških postopkih, v boljši kadrovski strukturi in v povečani produktivnosti, ki naj omogočijo odpiranje novih zmogljivosti in zaposlovanje novih ljudi! Sindikati naj bodo zatorej pobudnik dolgoročnih družbenih dogovorov v kolektivih. Ti dogovori naj zagotovijo pametno delitev osebnih dohodkov ter hkrati povečevanje skladov in donosnosti v podjetjih.

Novomeški Medobčinski zavod za zaposlovanje je na kostanjevškem posvetu posredoval statistične podatke, ki kažejo na zelo slab kvalifikacijski sestav zaposlenih, hkrati

ti pa opozarjajo, da je v naših podjetjih zelo malo volje za zaposlovanje mladih in strokovno usposobljenih ljudi. Ti podatki so znani že nekaj let, stanje pa se kljub množici načelnih ugotovitev in sklepov doslej še ni nič izpremenilo!

(Nadaljevanje na 2. str.)

Dolenjska naj ima svojo arhivsko službo!

Občinska skupščina v Novem mestu je 9. marca zavrnila predlog republiškega arhiva, da bi arhivsko službo za novomeško in druge dolenjske in spodnjeposavske občine opravljali Mestni arhiv v Ljubljani. Menila je, naj bi imele te občine skupno arhivsko službo v Novem mestu, kjer je že zdaj veliko zbranega njihovega gradiva.

Kandidacijski zbor šolnikov v Brežicah

V soboto bo v Brežicah zbor delovnih skupnosti vseh šolskih zavodov, Posavskega muzeja, otroškega vrtca, Zavoda za kulturo, šolskega centra za blagovni promet in šolskega računovodskega centra. Predlagali bodo kandidate za poslance zvezne skupščine ter razpravljali o občinskem proračunu in zbiranju prispevkov za šolstvo.

Poostrena kontrola v trgovini in gostinstvu

V letošnjem mednarodnem turističnem letu moramo poskrbeti za večji red in čistoto v naših trgovinah in gostiščih. Inšpekcijske službe so že sklenile, da bodo letos tudi na belokranjskem področju močno poostrele kontrolo nad vsemi objekti turističnega in blagovnega prometa.

Tako bodo več pozornosti posvečali kvaliteti prehranjenih proizvodov, zahtevali bodo v lokalih primerno higiensko opremo in izdajali odločbe, da morajo prizadeti njihovim zahtevam ugoditi. Podobne poostreite čakajo tudi gostinstvo družbenega in zasebnega sektorja.

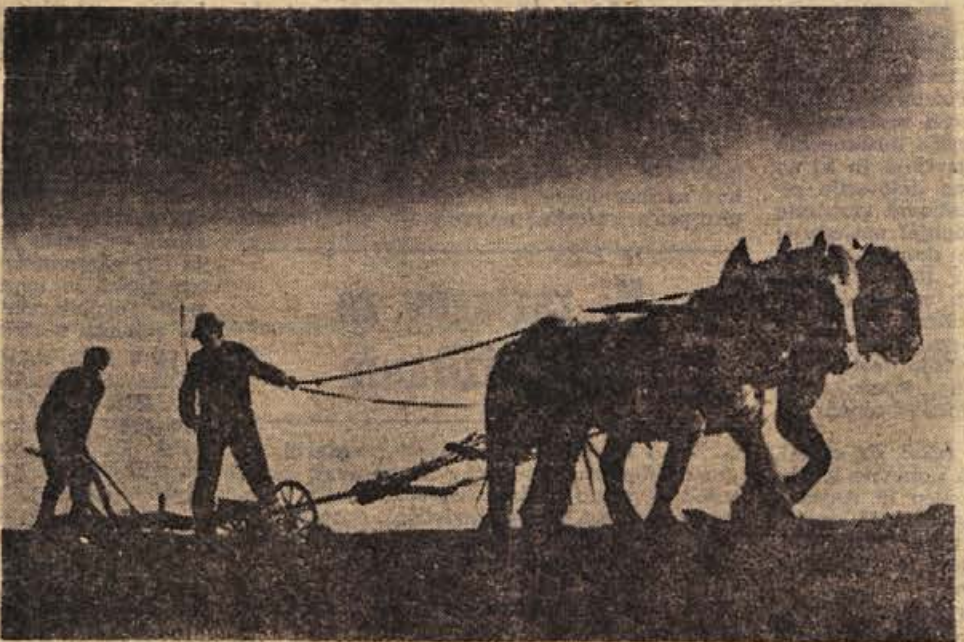
Vse objekte, ki do začetka turistične sezone ne bodo uredili tako, kot bo zahtevala inšpekcija, bodo morali zapreti. Zahtevali bodo tudi to, da mora imeti strešno osebje v gostiščih bele delovne halje. Pristojni organi občine pa bodo poskrbeli za ureditev okolice objektov turističnega prometa in za lepši zunanji videz mest in naselij.

Občinska komisija za kategorizacijo zasebnih turističnih sob bo pregledala vse sobe, ki jih zasebniki oddajajo tujcem. Na območju občine je že okoli 30 turističnih sob, a njih lastniki še nimajo dovoljenja za oddajanje sob.

JOZE SKOF

Dolenjske Toplice pred 200-letnico

Turistično društvo v Dolenjskih Toplicah je imenovalo odbor za proslavo 200-letnice zdravilišča, ki jo bodo v letošnjem mednarodnem letu turizma slovesno proslavili.

SPOMADANSKO ORANJE V BELI KRAJINI. Lepo vreme je omogočilo že mnogim kmetovalcem na črnomaljskem področju zorati polja za spomladansko setev. Prizorov, kakršnega vidite na fotografiji, je te dni v Beli krajini vse polno. (Foto: Stan-ko Klepec)

Stalno spreminjanje zakona bega ljudi

(Nadaljevanje s 1. str.)

tako in tako ne bo dolgo veljal?

Ni se mogoče znebiti vtisa, da pri nas ocenjuje mo delo poslancev in upravnih organov po kilogramih popisanega papirja, po številu sprejetih zakonov, dopolnil, popravkov in tolmachenj. Samo lani je izšlo 636 zakonskih predpisov, pravilnikov in drugih pravnih aktov, ki so jih izdali zvezna skupščina in zvezni upravni organi. Republiška skupščina je sprejela 239 tovrstnih aktov. Na stotine je bilo raznih tolmachenj sekretariatov, ki so tudi obvezna. Zato se ne moremo čuditi, da se število upravnih in administrativnih uslužbencev ne more zmanjševati v tolikšni meri, kot želimo, saj je tovrstnega dela vse več.

Sprejemati zakone pač ni enostavna stvar, saj je treba vnaprej predvideti posledice, zato mora biti zakon tak, da ga nekaj ča-

sa ni potrebno spreminjati ali dopolnjevati z izgovorom, da se naša družba dinamično razvija. Vsak novi zakon bi moral družbi ponuditi nekaj resnično boljšega, pa tudi trajnega; šele nato naj bi ga po temeljitih posvetovanjih sprejeli.

Tisti, ki sprejemajo zakonodajo, naj bi se postavili v vlogo našega povprečnega človeka, ki ne more slediti vsem spremembam kot oni, ki se s tem poklicno ukvarjajo. Vtis je, da mnogi ljudje to občutijo kot nemoč, kot zmešnjavo in celo, da slabi vero v samoupravni sistem in zbuja želje po redu, doseženem s trdo roko. Demokratičnost si predstavljamo predvsem v demokratičnem sprejemanju zakonskih določil ob upoštevanju splošnih družbenih koristi, ne pa v stalnem spreminjanju že sprejetih. Praksa kaže, da prav ta pravna negotovost zelo bega ljudi.

M. LEGAN

Še enkrat: o cvičku in izboru sort

V peti številki Dolenjskega lista ste med drugim objavili, da je najvažnejša bodoča sorta za pridobivanje cvička modra frankinja in da namesto žametne črnine priporočajo šentlovrenko. Vendar ta trditev ne ustreza trdnemu izboru, saj daje cvičku kakršni koli lastnosti le žametna črnina, brez katere ni tega toliko iskanega vina. Vse druge sorte še zdaleč ne dosega te domače dolenjske sorte.

Razen žametne črnine pride za cviček v poštev le manjši del modre frankinje in rdeča kraljevina s postransko sorto laškega rizlinga v razmerju 65 odstotkov črnine in 35 odstotkov belih vin. Nekoliko več kraljevine vzamemo le v primeru slabe letine. Vse druge sorte pri obnovi vinogradov, namenjenih pridelovanju cvička, ne prihajajo v poštev, med njimi tudi ne šentlovrenka in rizvanec.

Res je, da žametna črnina nekoliko pozno dozori. Zaradi tega pa moramo tej sorti dati več časa do zoritve in jo saditi na podlagi riparia portalis, ki pospešuje zoritev, in ne uporabljamo tistih podlag, ki zoritev zavlačujejo. Med temi je treba omeniti predvsem podlago Kober 5 BB. Znano je, da dajejo rane sorte slabše vino, srednje sorte nekoliko bolj-

šega, pa pozne sorte, če so le vremenske razmere ugodne.

Razen sortnosti grozdja sta za cviček zelo važna zemlja in podnebje. V krajih, kjer pridelujejo najboljši cviček, rastejo ti trsi na tako imenovanih trnskih plasteh; to je podlaga, ki ima ime po Velikem Trnu zahodno od Krškega. Nekaj nasadov pa raste na zemlji, ki je nastala iz kamenin, nastalih v zemeljskih dobah miocenu in pliocenu. Trnske plasti dajejo trti posebno značilnost.

Ob zemlji in podnebjju je druga najvažnejša zahteva izbor prave sorte. Prav žametna črnina daje cvičku izrazite značilnosti in pravo veljavo, saj lahko trdimo, da je to izrazita domača sorta, razširjena predvsem na Dolenjskem. Tudi trnske plasti zemlje so samo pri nas, če izvajamo nekaj takih tal na ozemlju sosednje Hrvaške.

Zaradi vsega tega je cviček izrazit sin dolenjske zemlje, njene sorte in podnebja in se z njim lahko ponaša samo Dolenjec.

JOŽE LIKAR

PRIPIS UREDNIŠTVA

Naše kmetijske nasvete sestavlja kmetijski inženir, ki pa ni vinogradniški strokovnjak. Objavljene ugotovitve

s tega področja je opri predvsem na obstoječo literaturo, ki je doslej izšla o vinogradništvu na Dolenjskem. Ker pa se je priznani poznavalec dolenjskih in bizelskih vinogradov ter pisec knjige Sodobno vinogradništvo Tit Dobršek v lanskem četrti številki strokovne revije Socijalistično kmetijstvo in gozdarstvo v sestavku z naslovom »Zakaj v novih vinogradih ne priporočamo sajenja žametne črnine?« izrekel

proti sajenju te sorte, je naš pisec smatral, da je ta ugotovitev na mestu predvsem zaradi tega, ker je sestavek novejšega datuma in prav gotovo upošteva vse tisto, kar se je do sedaj vedelo o sortah za cviček. Tit Dobršek v omenjenem sestavku celo zatrjuje, da se dá tudi brez žametne črnine pridelati dober cviček in da se bo treba tej sorti odpovedati pri visoki vzgoji, ker na njej nepozno dozori.

CISCENJE DREVJA spada med prva spomladanska opravila na kmetih. Kdor ima lepo očiščeno drevje, ta ima tudi dovolj zdravega sadja, po kakršnem je vedno povpraševanje. Na sliki suhe in bolne veje je treba vsako leto obžagati, da se bolezen ne razširi na celo drevo. (Foto: P. Miklič)

Zakon o proračunu Slovenije

Republiški in organizacijsko-politični zbor skupščine SR Slovenije sta 23. februarja sprejela zakon o proračunu Socialistične republike Slovenije za leto 1967.

Sredstva republiškega proračuna (brez dopolnilnih sredstev občinam) znašajo 466.1 milijona N din, kar pomeni 11,6 odstotka več kot lani. V tem povečanju republiškega proračuna so zajeta tudi namenska dopolnilna sredstva za kritje obveznosti, ki jih letos federacija prenaša na republiko (financiranje službe državne varnosti in mejne službe). Razpoložljiva sredstva republiškega proračuna za razporeditev na posameznike in financiranje vseh drugih nalog republike pa znašajo 416.7 milijonov N din ali 5,2 odst. več kakor v letu 1966. Poleg poravnave obveznosti republike iz minulih let ter dolgov poslovnim bankam in delov-

nim organizacijam bo republika svoja sredstva usmerila zlasti v šolstvo, kulturne dejavnosti in znanstveno-raziskovalno delo. Uredila bo pereče probleme osebnih dohodkov in materialnih izdatkov milice, sodišč in javnih tožilstev.

»LOVSKI ROG«: Korist od znižanih cen

Ze nekaj časa v Črnomlju zelo narašča promet v lokalni Lovski rog, ki spada pod Gostinsko podjetje. Vse več gostov prihaja zato, ker je podjetje znižalo cene. Pri Lovskem rogu prodajajo vino po 450 Sdin liter, pivo stane samo 150 Sdin in kislata voda 100 Sdin. Gostinci so ugotovili, da imajo ob znižanih cenah korist, kajti promet se je podvojil.

K. W.

Mladi kmetovalci na poučnem posvetu

Slušatelji večerne kmetijske šole v Cerkljah in Brežicah so se te dni poslovlili od šolskih klopi. 8. marca so imeli zaključno ekskurzijo: obiskali so mlečno farmo v Zalogu pri Zalcu, farmo pitanih goved v Smledniku in Tovarno močnih krmil v Ljubljani. Oglasili so se tudi na Gospodarskem razstavišču, kjer so razstavljeni kmetijski stroji. Izlet je bil izredno zanimiv in poučen. Slušatelje so povsod lepo sprejeli in jim odgovarjali na vprašanja. Ekskurzije se je udeležilo 67 slušateljev. Spremljali so jih predavatelji, vendar ne vsi.

Sejmišča

Cene še vedno navzgor

13. marca je bil na novo-meškem sejmišču živahen promet s prašiči. Prišlo je precej kupcev s Hrvaškega. Naprodaj je bilo 660 pujskov, prodali pa so jih 637. Najcenejši so bili 19.000 Sdin, najdražji pa 34.000 Sdin. Zaradi precejšnjega povpraševanja so bile cene tokrat spet nekoliko višje.

Tema ni treba namensko varčevati – hišo že imata! Toda ljudje ne nosijo hiš na hrbtu – in če si jo boste hoteli postaviti, začnite namensko varčevati pri

DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI v Novem mestu

ali pri njenih poslovnih enotah

v Krškem, Metliki in Trebnjem!

Hranilno knjižico DBH lahko dobite tudi pri vseh poštah v občinah Novo mesto, Krško, Metlika in Trebnje!

KLOPOTEC

Gradnja je danes veliko manj kot včasih, investitorji pa izsiljujejo nizke cene in zelo kratke roke. Gradbena podjetja lahko ustrezajo območju le z novimi gradbenimi postopki, z večjo kvaliteto gradbenih storitev in z boljšo organizacijo dela, s smotnejšim načrtovanjem del, z večjo delovno disciplino, z boljšo strokovnostjo svojih delavcev itd. itd.

Ce človek česa ne zmora sam, pokliče na pomoč sosedu. Tako si pomagamo, kadar ostane kolo voza v jarku, če je breme pretežno in v podobnih primerih.

Tako so si pomagali tudi gradbinci v Sloveniji. Ustanovili so poslovno združenje GIPOSS. V njem sodeluje 8 večjih podjetij, ki imajo skupno zmogljivost več kot 50 milijard Sdin.

Samo velika gradbišča zagotavljajo poslovni uspeh

Dandanes mora biti gradbišče veliko, čim večje. Šele nato vplivajo sodobni tehnološki postopki, organizacija dela in vse drugo na cenenost gradnje. Velika gradbišča so dostopna samo poslovnemu združenju, in to je v našem primeru GIPOSS. Eno samo gradbeno podjetje se ne more potegovati za zelo velika naročila. Poslovno združenje pa jih lahko prevzame, nato pa po sporazumu razdeli delo na njem med več gradbenih podjetij.

Podjetja, ki sodelujejo v poslovnem združenju GIPOSS, so se specializirala na montažno gradnjo JUGOMONT in na izboljšano klasično grad-

Pionirjevi gradbinci - tokrat ob morju!

Pomislite: dolenski gradbinci osvajajo obalo! Nič več mrtve sezone v gradbeništvu - Poslovno združenje GIPOSS pomaga iz zadreg - Če ni dela doma, ga je dovolj drugod - Velika gradbena podjetja v novih pogojih reforme pri skupnem delu na velikih gradbiščih

njo BETON-SIPOREX. Njihovi proizvodni programi temeljijo na organizirani gradnji stanovanj in turističnih ali proizvodnih objektov na večjih gradbiščih.

S svojimi zmogljivostmi se gradbena podjetja, vključena v GIPOSS, že uveljavljajo v sosednjih republikah in v tu-

jih državah, kot so: Nemška zvezna republika, Belgija, Avstrija, Čehoslovaška, Irak, Tunis, Alžir in Libija.

Čas zahteva velika podjetja in velike gradnje

Pravkar opisana preusmeritev poslovne politike v grad-

beništvu je posledica gospodarske reforme. Resničnost na delu »V sodelovanju je močla« že spoznavamo, še bolj pa ga bomo spoznali v bodoče. Sproščeno delovanje tržnih zakonov zahteva močna in dobra organizirana gradbena podjetja, takšna, da se lahko zelo hitro odločijo za velike stvari. Slovenskim gradbincem, med njimi tudi našemu PIONIRJU, je to omogočeno v poslovnem združenju GIPOSS.

PIONIRJEVA gradbišča v Novem mestu, Brežicah in Krškem živijo, le ljubljansko ima še dovolj naročil. Trditev, da je to pozimi, v mrtvi sezoni, razumljivo, ne drži. PIONIRJEVI gradbinci imajo letos prav zdaj v zimi zelo veliko dela! Tja od prvih dni decembra lani jih lahko srečujete v Poreču, v Ičićih pri Opatiji in v Grabrovu pri Kraljevi v Bakarskem zalivu. Tam gradijo velike hotele, ki bodo gostom na voljo že letošnjo sezono!

Gospodarne investicije so mogoče samo z združevanjem

Ob teh gradnjah se srečujeta dva koncepta, ki sta si zelo podobna. Investitor ima zelo veliko denarja in bi rad kar najbolj poceni ter v čim krajšem roku zgradil to, kar želi. GIPOSS pa ima, ker združuje silo 8 največjih slovenskih gradbenih podjetij, velike zmogljivosti.

Odkor investitorja v sosedni Hrvaški zdaj, v času »zamrznjenih« investicij, toliko denarja? Ta denar je plod premišljenega združevanja sil in upoštevanja načela: »V slogi je moč!« V slovenskem turizmu žal nimamo velikih načrtov. Razpoložljive investicije razdrobimo na kopico majhnih objektov in bijemo plat zvona ter kričimo na vsa usta, če se nam le posreči zgraditi hotel z 200 posteljami... To pa se nam primeri zelo redkokoli.

V sosedni Hrvaški so pametnejši. Ne drobijo sredstev, pač pa jih združujejo in gradijo predvsem velike turistične objekte. Za investicije v Poreču, Ičićih in v Grabrovu bodo trije investitorji porabili približno 8 milijard Sdin! V tem primeru gre res za reformo in za reformirano miselnost hkrati!

Poreč: »Pred 3 meseci je bil tu še gozd!«

»Ko smo prišli sem 5. decembra lani, je bil ta hrib porasel z gozdom. Pizlali smo se med gostim grmljem in iskali kolibe, s katerimi so bile zakoličene bodoče stavbe. Nato so se začela zemeljska dela. Po 300 min. nasmrtni so prišli fantje gradbenega podjetja PRIMORJE iz Ajdovščine. 5. januarja letos smo prišli na vrsto mi. Začeli smo betonirati. Koliko narejenega v nekaj 2 mesecih, vidite sami! Tako pripoveduje glavni delovodja Tone Janković, stari PIONIRJEV gradbincec.

Šef gradbišča inž. Robert Pinter: »Zelo dobra priprava nam je zagotovila uspeh. Ob istočasnem začetku del s tremi drugimi podjetji imamo 3 tedne naskoka. V tej gradnji sodeluje posredno ali neposredno vse PIONIR. Najdragocenejša izkušnja, pridobljena na tem gradbišču, ki je 270 km

oddaljena od Novega mesta, je ta: kadar gre za kratkoročno gradnjo, kot je ta, ne gre varčevati s umskimi delavci. Njihova koristnost je tu neprimerno večja kot kjerkoli drugod!«

MALO DELAVCEV, VEČ STROJEV IN DOBRA ORGANIZACIJA DELA

Na hribu nad enim izmed zalivov Plave lagune pri Poreču pa naglo raste veliko hotelsko naselje. GIPOSS je tu prevzel le dobro četrtino gradnje. Zemeljska dela je opravilo podjetje PRIMORJE iz Ajdovščine, pretežni del gradnje je zaupan PIONIRJU, manjši del pa GRADBENIKU iz Izole. PIONIR gradi 3 hotele, restavracijo in osrednjo stavbo, v kateri bo tudi skupna kotlarna za vse hotelsko naselje.

V GIPOSSOVEM delu bo 460 delavcev. Predračunska vrednost dela je 800 milijonov Sdin. Zemeljskih izkopov je bilo za 8000 m³ v samem kamnu. V stavbe bodo vložili 550 m³ siporexa in 4000 m³ betona. Na gradbišču v Poreču dela povprečno 160 PIONIRJEVIH delavcev, v pomoč pa so jim 3 tjerjavi, večja betonarna in razna drobna mehanizacija. Tu sta največ odlegli dobra organizacija betona, zidovi pa iz siporexa. Ključne hotele, ki so jih začeli graditi 5. januarja, bodo predali 15. maja letos.

Ičići: od temeljev do strehe v 50 dneh!

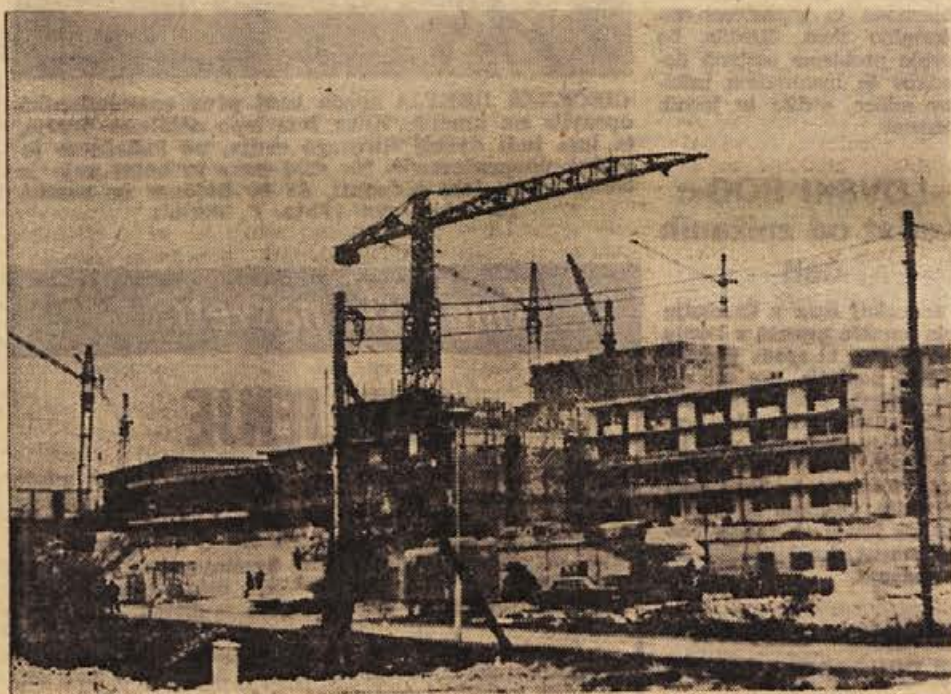
V Ičićih pri Opatiji so PIONIRJEVI gradbinci že opravili vsa zidarska dela, zdaj so na vrsti obrtniki. 12. decembra lani so začeli graditi, 1. februarja letos pa je bila stavba pod streho. To je hotel s skupno tlorisno površi-

Grabrovo: hotel »Uvala-Scott« na skalnem bregu

Gradnja hotelov v Grabrovu pri Kraljevi v Bakarskem zalivu je najtežavnejša od vseh treh. Tu so komajda dobro začeli. V strmih skalnatem bregu nad morjem se že rišejo obrisi novih stavb, hkrati pa še bobnijo mine, ki trgajo skale in pomagajo pri izsekavanju polic za še ne začete stavbe. Ta gradnja je kot pravo orlovsko gnezdo v skalni pečini.

Na v skalo vsekanih policah v strmi steni tik nad morjem raste 8 hotelskih stavb, osrednja stavba z zunanjim bazenom, kopališče ob obali, bife, klubska stavba, taverna in najvišje v bregu stavbe za osebje. Takšen bo bodoči hotel Uvala-Scott s 400 ležišči, ki bo veljal več kot 1 milijardo Sdin. Približno 10.000 m³ skal bo treba razstreliti. Zgraditi so morali 2 cesti za dovoz strojev in gradbenega materiala ter 2,5 km dolg daljnovod.

Celotno gradnjo je prevzel GIPOSS in jo poveril dvema slovenskima gradbenima podjetjema. SGP PIONIR ima tu 65 delavcev, ki pomagajo gradbenemu podjetju GORICA.

To je pogled na PIONIRJEV del gradbišča v Poreču. Skupna dolžina stavb, ki jih vidite na sliki, je 120 m. Celotno gradbišče pa je štirikrat tolikšno. Da gre tam za res, lahko presodite že po množici dvigal, ki se dvigajo nad morjem.

Z obrazov PIONIRJEVIH delavcev lahko razberete, da se jim zlepa ni godilo tako dobro, kot se jim v Ičićih, kjer so na hrani v enem izmed hotelov. Prehrana in nastanitev delavcev je pri gradnjah, ki se odvijajo daleč od domačega kraja, zelo pomembna. V Ičićih pri Opatiji s tem ni bilo težav, v Poreču pa je oboje, kot pravijo, zelo dobro organiziral »Don Filio«, kot pravijo Marjanu Filipčiču

Takšen je novi hotel v Ičićih pri Opatiji, ki so ga PIONIRJEVI fantje zgradili v 50 dneh. Stavba bo popolnoma končana prve dni maja letos, v njej pa bo prostora za 260 gostov. (Foto: Miloš Jakopec)

no 4000 m³ in 260 ležišč. Izkopov je bilo v kamnu za 1400 m³, med gradnjo pa so porabili 280.000 opečnih enot, 380 ton cementa in 2000 m³ gramoza.

Vodja gradbišča Miran Goršek: »Hotel smo res hitro spravili pod streho! V nemajhni meri je to zasluga velike enostavnosti stavbe, ki je razen tega grajena po čisto klasičnem načinu. Seveda pa je bilo tudi pri nas veliko odvisno od priprave, ki so bile zelo temeljite!«

Na gradbišču v Ičićih dela povprečno po 85 delavcev. GIPOSS je tu razdelil delo med SGP PIONIR, ki je prevzelo 60 odst., in TEHNIKO iz Ljubljane, ki je prevzela 40 odst. gradnje. Tudi tukaj je sodelovanje pripomoglo k uspehu. Hotel bo popolnoma končan prve dni maja.

SGP PIONIR je s poslovnim sodelovanjem v GIPOSSU doseglo, da poteka gradbena dejavnost enakomerno vse leto. Zima zdaj ne pomeni več mrtve sezone in neplačanih dopustov. PIONIRJEVI gradbinci delajo čez zimo ob morju, kjer milo podnebje ne prekine gradnje. Dohodek podjetja je zato večji, pa tudi zaslužek zaposlenega se je povečal.

Da bi prišlo do tega, so morali pri SGP PIONIR osvojiti sodobne gradbene postopke in se specializirati. To je mogoče samo, če je v podjetju dovolj strokovnjakov. PIONIRJEVI gradbinci pravijo: »Prihodnjo zimo na svidenje ob črnogorski obali!« To, kar so dosegli v minuli zimi in ta njihova želja dokazuje, da so pravilno razumeli zahteve reforme.

M. JAKOPEC

NA OBISKU PRI VOJAKIH, KI TE DNI NISO VEČ VOJAKI

Zakaj kot tujci v Novem mestu?

Kdo le jih ni opazil? Konec februarja in v začetku marca so prihajali v mesto in kupovali v trgovinah obleke, čevlje, plašče, samoveznice, srajce itd. Sijočih obrazov so odhajali skozi vrata v velikimi zavrtki pod pazduhami. Eden kupuje, po dva, po trije ali pa štirje pa so z njim zaradi nasvetov.

Domov odhajajo. Večinoma po letu dni, nekateri po pol drugem letu so v začetku marca slekli ojnato sive uniforme vojakov JLA in se vrnili na svoje domove.

Leto ali poldrugo leto so preživeli med nami v Novem mestu. Kako so se počutili pri nas? S kakšnimi vtisi za puščajo ti mladi fantje nas kraj? Kaj bodo pripovedovali o nas v krogu svojih dragih in svojim znancom širom po Jugoslaviji?

Dan za dnem jih srečuje mo po ulicah, v lokalih. Večinoma jih označujemo v sebi splošnim izrazom: vojaki. V tej oznaki najbrž ni dovolj topline. Ni je dovolj za priznanje, da bile pod vojaško suknjo mlado srce s ti soči želja.

V klubu vojašnice Milana Majnca teče pomenek: Nazim Krasnič iz Prištine, Dragoljub Vrebalov iz Novoga Bečaja, Djordje Pantović iz Leskovca, Abdulah Herić iz

Bugojna, Božidar Popović iz Paračina, Milan Romčević iz Bosanskega Broda, Dragan Korač iz Vinkovcev in Mirko Beronja iz Zrenjanina bodo te dni slekli vojaške suknje in odšli domov. Beseda je sproščena in se ne zatika.

Nazim Krasnič iz Prištine pripoveduje: — Se kot otrok sem rad gledal vojake in najbolj mi je ugajalo to, da so vedno hodili v skupinah. To se mi je zdelo zelo lepo. 27. septembra 1965 sem prišel v Novo mesto v tukajšnjo kasarno. Prišel sem z lepimi predstavami o naši ljudski armadi, saj mi je o tem veliko pripovedovala mama, pa tudi v šoli sem se učil. Prvo, kar sem ugotovil je to, da so tu ljudje vseh narodnosti in iz vseh krajev Jugoslavije. Veliko sem se naučil v poldrugem letu, naj bolj vseh pa sta mi bili bratstvo in enotnost. Spoznal sem običaje mnogih naših narodnosti in ugotovil, da je v najmanjši enoti JLA zbrana vsa Jugoslavija, z enakimi cilji, ki jih povezuje pravo tovarštvo.

Djordje Pantović je povedal, da se je v vojski izučil za kinooperaterja, Abdulah Herić se je izučil za peka. Milan Romčević je postal radiotelefgrafist, Dragan Korač je postal telefonist, poleg te-

ga pa so se vsi naučili še marsikaj drugega.

Božidar Popović iz Paračina pripoveduje o sodelovanju z našo mladino in o tem, kako se počuti v Novem mestu: — Poldrugo leto sem tukaj. Bil sem aktiven v vseh dejavnostih v vojašnici in lahko rečem, da sodelovanje s prebivalci ni bilo takšno kot bi bilo lahko. V Paračnu, od koder sem, so stvari po mojem mišljenju boljše urejene. Mladinska organizacija v Paračnu prireja vsako leto celo vrsto srečanj v športu, na raznih kulturnih prireditvah in podobnem. Tu v Novem mestu sem se počutil kot tujec, pa tudi drugi tovariši so imeli podobne občutke. Mislim, da je to zato, ker smo imeli pre malo stikov.

Tudi drugi pripovedujejo svoje vtise. Telefonistu ni všeč, ker so mu velikokrat, kadar je iskal zvezo z našimi podjetji, tamkajšnje telefonistke rekly: »Ti imaš čas, počakaj, jaz imam svoje stranke!« Bil je prizadet, ko je moral po takšni zavrnitvi včasih tudi pol ure čakati na zvezo. Veliko pripomel so imeli ti mladi fantje glede odnosa v gostinskih podjetjih in v trgovini. Povedali so, da v gostišču Breg in v hotelu Metropol nimajo lepega

odnosa do vojakov in da so tudi v trgovinah velikokrat slišali opazko: »Ti si vojak, ti imaš čas, počakaj!« Prizadejo jih je, ko so lani za dan republike hoteli obiskati IMV in so se zbrali pred tovarno, pa jih tam niso sprejeli. Pohvalili so osebe v hotelu Kandija in Hrastarje, vem gostišču v Šmihelu, ker so tam bili z njimi prijazni kot z drugimi gosti, in so želeli, naj to v našem listu posebej poudarimo.

Krivda za slabo sodelovanje ne leži samo na Novomeščanih, saj smo za medsebojne odnose odgovorni oboji. Tako so povedali. Zahvaljujemo se vsem, ki so jim kakorkoli pomagali. Najboljše je bilo sodelovanje z mladino. Pohvalili so mladinski aktiv NOVOTEKSA, dijakinje in dijakke novomeške gimnazije in učiteljske ki so sodelovali z njimi na kulturnih prireditvah. Izrazili so svojo zahvalo tovarišema Stanetu Panku in Tonetu Marklju ter tovarinu Danilu Kovačiču iz NOVOTEKSA, ki so jim posvetili veliko časa, jim pomagali in z njimi sodelovali.

Kadar je vojna, mislimo s skrbjo in z ljubeznijo v srcu na vojake na frontah. Vemo, da branijo domovino. Ti fantje, ki jih zdaj v miru srečujemo v mestu, kadar so prosti, se zdaj učijo braniti domovino. Mlada žena, ki je je mož pri vojakih, in starejša mamica morda pomisli, ta ob takšem bežnem srečanju: »Glej ga, tak je, kot moj mož! Tak je, kot moj sin!« In kaj mi drugi? Pod uniformami utripajo mlada srca, ne pozabljajmo tega! Mlada srca, ki bi rada razprla krila in objela ves svet! Če bomo imeli to v mislih, bo razgovor v prihodnji pomladi prijetnejši!

M. JAKOPEC

prave je kritično ocenili tudi delo komunistov izven vojašnice, v komuni. Ugotovili so, da bo treba v bodoče tesneje sodelovati s partijskimi organi v komuni, in so zato predlagali, naj bi vojaški komite in Obk ZKS Novo mesto večkrat sklicevala aktiv komunistov, na katerem bi se pogovarjali o skupnih nalogah (na primer letošnje volitve) in skupnih stališčih.

— c —

Za polovico mlajši komite ZK

Redne letne konference Zveze komunistov vojaške enote v Novem mestu so se razen komunistov te enote kot gostje udeležili tudi generalpolkovnik Rade Pehaček in kot predstavnik Obk ZKS Novo mesto Tone Počrvina. Z iskreno razpravo so komunisti vojaški pokazali na konferenci svojo politično zrelost, zato se ni bati, da ne bi bili kos še tako težkim nalogam, s katerimi se bodo srečevali v bodoče.

Na konferenci so izvolili nov komite ZK enote, ki je za polovico mlajši od dosedanjega, v razpravi pa so kritično ocenili delo organizacij ZK v preteklem letu. Razpravljali so s posebnim ozrom na vodila IV. in V. plenuma CK ZKS in reforme ter hierarhijske rešitve in stališča, kako ta vodila v praksi uresničiti v enotah JLA.

Vojaški komiteji so svoje razprave začeli s ugotovitvami o delu organizacij v preteklem letu, nato pa so poskušali pokazati, kaj je bilo pri tem narobe in kaj bi bilo treba izboljšati. Ugotovili so predvsem, da je bilo pri delu osnovnih organizacij v njihovi vojaški enoti vse preveč praktičizma in drobnjakarstva in da so bile osnovne organizacije ZK v preveliki meri transmissija, s katero je starejši kader uveljavljal v enotah svoja stališča. Tak način dela je oddaljeval osnovne organizacije ZK od idejnega boja. To je bilo v precejšnji meri pogojeno s dosedanjim mrežo organizacij po enotah in z njihovo strukturo.

Večina diskutantov je predlagala, da je treba osnovne organizacije organizacijsko osamosvojiti, da bi lažje delovale kot samostojen političen činitelj v idejnem in političnem boju. Pogovor je zato tekel natovar v mestu, vlogi, vse-

bini in metodah dela partijskih vodstev in organizacije ZK kot celote. Tako razprave kot tudi sklepi, sprejeti na konferenci, so pokazali enotno stališče, da se morajo organizacije ZK v vojaški enoti bolj uveljaviti kot samostojni politični tvorec v enotah in da morajo svoje delo usmerjati v idejno-politično razmišljanje, ki nastajajo pri ustvarjanju odnosov med ljudmi v enotah.

Konferenca je ugotovila, da se je prav v času od IV. plenuma dalje tudi v novomeški vojaški enoti delo komunistov močno obrnilo na boljše. Komunisti so bili še posebno delavni pri razvijanju demokratičnih odnosov, kar je v vojaških enotah bolj specifično kot drugod. Komunisti v vojaški enoti se srečujejo na sestankih kot vojaški, oficirji in komandanti, zato je ZK težila predvsem k temu, da bi na sestankih razpravljali kot enaki z enakimi.

V vojaške enote prihajajo vsako leto z vojaškimi obveznostmi zelo mladi komunisti, zato so na konferenci razpravljali tudi o tem, kako jim pomagati, da bi se lažje vključili v partijsko življenje v vojski. Dogovorili so se za posebne tečaje, na katerih bi med mladimi komunisti obdelali posamezne teme. Del raz-

Na konferenci ZK vojaške enote v Novem mestu so se zbrali komunisti vojaški, podoficirji, oficirji in starejšine, da bi v tovariški razpravi pretehtali dosedanje delo in se dogovorili, kako poprijeti v bodoče. (Foto: Milenko Rađenković)

REZULTATI ZNANSTVENE RAZISKAVE

Kaj pravijo vojaki o vojaškem življenju

Ko na spomlad in na jesen vlaki odpeljejo rekrute in ko se malo poležeta hrup in pesem, ki jih spremljata, se navadno v glavah mladih fantov, ki odhajajo, ponovno oglasi misel, kako se bodo navadili na vojaško življenje, disciplino in na novo okolje. O tem, kako si mladi fantje zamišljajo svoje življenje pri vojakih še takrat, dokler so doma, in kako ga resnično doživljajo, ko oblečejo uniformo, o vsem tem so dobili podatke pri obširnem raziskovanju, ki ga je v več enotah opravila uprava za moralno-politično vzgojo pri državnem sekretariatu za narodno obrambo. Mladim vojakom so zastavili vrsto najrazličnejših vprašanj, na katera so odgovorili pisмено.

Določene predstave o armadi dobi večina mladincev od starejših znancev, ki so že odslužili vojaški rok; potem jih dobe pri predvojaški vzgoji, iz časopisov in od staršev. Največ je takih, ki o vojaškem življenju pred vstopom v armado ne mislijo, da je težko, kar dejansko odgovarjajo resnici. Če temu dodamo še odgovore tistih vojakov, ki so si pred prihodom v kasarne predstavljali vojaško življenje kot težko, potem dobimo v celoti precej realno predstavbo mladincev o vojaškem poklicu. Zelo malo je takih mladincev, ki so mislili, da so pogoji življenja v armadi pretérki ali pa zelo lahki. To so skrajna in zato napačna mnenja. Precej pa je med drugimi tudi takih, ki sploh niso imeli določenega mnenja o tem.

Analitični podatki, dobljeni pri tem raziskovanju, so ugotovili, da je največ mladincev, čim stopijo v armado sposobni, da se brez večjih težav naglo prilagodijo vojaškemu pogojem življenja in dela. Pokazalo se je, da se teže prilagode tisti, ki so si življenje v armadi predstavljali težje, in nasprotno.

Mladim vojakom so poleg vseh drugih postavili vprašanje, kako si predstavljajo vojaško dolžnost. Več kot polovica jih je povedala, da so mislili, da je disciplina precej stroga, nekaj nad 20 odstotkov pa, da ni prestroga. Predstavljali so si, da je vojaški posel težji, kot je vojaško življenje v celoti, vendar pa lažji od vojaške discipline.

Prvi dnevi vojaškega življenja

Svoje prejšnje predstave o vojaškem življenju mladincev povsem naravno najbolj preveri, ko pride v kasarno in v nji preživi dva ali tri tedne. Na vprašanje, ki se je tikalo njihovega razpoloženja v prvih dneh vojaškega življenja, je več kot 60 odst. vojakov odgovorilo, da so bili več ali manj kar razpoloženi. Nekateri so rekli, da so bili v glavnem dobro razpoloženi, nekateri, da so bili dobro, spet drugi pa, da so bili odlično razpoloženi.

Neki vojak piše: »Prve dni je bilo nenavadno. Ne poznaš nikogar, narodno ti je v novem okolju, v novem načinu življenja in v novi dolžnosti. Iz dneva v dan pa se vsemu temu privajaš in življenje ti postane normalno.« Drugi pravi: »Čeprav človek že prej opazuje vojake, vendar ni sposoben, da bi spoznal in občutil tisto, kar dejansko pomeni biti vojak, in kakšen je razloček med civilnim in vojaškim načinom življenja. Čisto preprosto povedano, ko se prvi dan znajdeš na kasarnškem dvorišču in v vojaški obleki, postaneš sam sebi tujec. Najvažnejše pa je to, da se s časom polo-

žaj spreminja in da ima človek sposobnost prilagajanja.«

Odgovori vojakov so dali podlago za zanesljiv sklep, da se precejšnje število mladincev vživi v vojaške pogoje že v prvih 15 dneh, velika večina pa že v mesecu dni. To pomeni, da način življenja in dela v vojski ne predstavljajo težav. Gotovo je, da jim pri tem pomagajo materialni pogoji, ki se nprestano izboljšujejo. Dobri medsebojni ljudski odnosi pa so tisto, kar največ pripomore, da se vojaški hitro navadijo na novo okolje.

Na vprašanje: Kaj ti je največ pomagalo, da si se vključil v vojaško življenje? — je večina vojakov odgovorila: prijateljstvo v kolektivu. Za tem je bilo procentualno manj odgovorov, da je to bila predvojaška vzgoja, skrb starešin, kulturno-zabavna in športna dejavnost, urejenost vojaškega življenja in stalna zaposlenost.

Prijateljstvo se v armadi kaže v medsebojni pomoči pri pouku, ob večjih telesnih naporih, v dajanju nasvetov in pomoči tovarišu, ki ima osebne težave, in sličnem. »Pri nas so različne narodnosti, pa smo vendar kot bratje, kakor da smo živeli vedno skupaj. Ob vsaki priliki si pomagamo tako pri pouku kot v osebnem življenju«, pravi neki vojak.

Ko preživi štiri mesece v armadi, dve tretjini vojakov zatrjuje, da je vojaško življenje že kar lahko ali pa ga zelo lahko prenašajo. Za vojaški pouk pravi večina vojakov, da je zmeren, da je bolj zamotan kot prve dni. Med drugim so vojake vprašali tudi: »Kaj te najbolj stiti, da se potrudiš pri pouku?« Večina je odgovorila: »Želja, da bi bil dober vojak in da bi bil dobro podkovan za obrambo domovine.«

Na podlagi teh raziskav se v armadi izvajajo ukrepi, da se vojakom kar se je da pomaga, da se čim lažje in čim hitreje prilagode vojaškemu življenju. To pa je eden od pogojev za uspešno ustvaritev in dvig vojne pripravljenosti enot.

S. Bosanac

Gradbeni odbor za spomenik borcem v Brežicah

8. marca se je v Brežicah sestel gradbeni odbor za postavitev spomenika padlim borcem NOB. Predseduje mu Vinko Jurkas. Na sestanku so imenovali dve komisiji: gradbeno in gospodarsko. Gradbeno komisija bo poskrbela za načrt, napravila bo predračun ter nadzorovala delo.

Gospodarski komisiji so zaupali zbiranje denarja za spomenik. Obe komisiji bosta takoj začeli delati, da bo spomenik do dneva borca zares postavljen.

Ob jubileju „Naših razgledov“

Menda ga ni slovenskega razumnika, ki ne bi vsakih štiri najst dni posegal po Naših razgledih, časopisu za družbeno in kulturna vprašanja, ki ima že vrsto let pridevek »edini slovenski časopis za kulturna vprašanja«. V petnajstih letih izhajanja se je na straneh tega časopisa zvrstila plejada slovenskih kulturnih in političnih delavcev s svojimi članki, utrip slovenskega kulturnega življenja je časopis zabeležil, v polni meri, kazal je na nova pota našega življenja, na vzpone in padce. Lahko bi ga imenovali ogledalo časa. Pa ne samo kultura in družbeno vprašanja, tudi v druge zvrsti človekovega delovanja je časopis posegal: marsikateremu bralcu je bilo žal, da ni prihajal vsak teden. Izvenljubljansko področje ga, če se lahko tako izrazim, vsrka vase od prve do zadnje strani, s svojimi stališči, glosami in pregledi zanimivih dogodkov v kulturi in družbi pa je prijeten in zanimiv tudi tistim, ki so v središču dogodkov. Do sedaj nas je opozoril na vrsto mladih ustvarjalcev, dramatikov, pesnikov, pisateljev ter filozofov, ki najdejo v tem štirnajst dnevniku odprta vrata za

javno izpoved svoje misli ali umetniško oblikovane ideje in umetnine. Ob petnajsti obletnici Naših razgledov je uredništvo poskrbelo za prijetno presenečenje: Razgledi po svetu, kot se bo imenovala nova priloga časopisa, bodo bralca popeljali v tuji tisk in dogodke po svetu, kot jih zabeležijo najbolj znana imena novinarskega peresa.

O Naših razgledih smo se te dni pogovarjali z upravnikom Studijske knjižnice Mirana Jarca v Novem mestu, tov. Komelem, diplomiranim pravnikom Simonom Simonitijem ter s koštanjeviškim kulturnim delavcem Ladom Smrekarjem.

Bogo Komelj: »Naročnik Naših razgledov sem že od prvega dne izhajanja in po pravici povem, da bi težko pogrešal kako številko, ki je ne bi prebral. Naši razgledi objektivno, načelno in sproti obveščajo svoje čitatelce o družbenih pojavih. Čeprav sem naročen na devet različnih slovenskih periodik, bom kljub podražiti Naših razgledov ostal še naprej zvest bralec. Kot knjižničarju mi prav posebno služijo objave novitet v naših knjižnicah in knjižnem trgu. Zanimivo je to, da v naši družini

nisem edini čitalec Naših razgledov, ampak jih beremo vsi. Vsebinsko so Razgledi tako pestri, da sleherni zahtevnejši bralec najde v njih snov, ki ga zanima. Težko pričakujem novo, razširjeno številko.«

Simon Simoniti: »Razglede berem že več kot osem let. Prebram kulturo in politična dogajanja in menim, da časopis tekoče spremlja dogodke, vendar pri branju teh člankov pogrešam tako izbiro, ki bi obenem kazala jasno začrtano politiko samega uredništva. Z drugimi besedami: za vsakim člankom bi morale biti jasno prisotne težnje in stališča uredniškega odbora, sicer ostaja časopis eklektičen. Vsekakor pa pozdravljam ta edini časopis za kulturna vprašanja.«

Lado Smrekar: »Od vsega začetka sem bil vesel, da imamo izobraženci svoje glasilo, ki ni samo koristno, ampak je tudi neobhodno potrebno. Če Naših razgledov ne bi bilo, bi jih bilo treba ustanoviti. Spekter članke je dovolj širok, želim pa si več polemike in kritike. Našim razgledom pa na pot v 16. letnik izhajanja — srečno!«

PETER BRESČAK

Mara Glonar: Naš otrok (IV) bo postal šolar

Te stvari, če mu jih starši lahko nudijo, naj poje doma, v šoli pa zadošča šolska malica.

Nekateri starši se pretirano boje za svojega otroka. Spremljajo ga v šolo in zopet čakajo, ko prihaja iz nje. Otroci pa želijo biti samostojni, sram jih je pred sošolci, počasi jim postaja spremstvo staršev nadležno in sramotno.

V mesto pripeljejo starši nekateri otroke v šolo celo z avtomobilom. Ali kdaj pomislijo na to, da imajo nekateri sošolci njihovega otroka uro in še več do doma? Če bodo ti zmogli dolgo pot do doma, zmore tudi njihov otrok prehoditi nekaj ulic po mestu peš.

Povsem razumljivo je, da smo si ljudje po zunanosti zelo različni. Kadar govorimo o naših duševnih sposobnostih, na to vse preradi pozabljamo. Še težje pa ugotavljamo in priznamo razlike, kadar gre za našega otroka. Ko ga pošljemo v šolo, se nam zdi tako bister, toliko ve in zna, tako izredno pametno odgovarja! Kako razočarani smo potem, če v šoli otrok ni izreden! Kako boleča je za starše učiteljeva ugotovitev, da otrokov uspeh ni tolikšen, kot so oni pričakovali.

Ne pretiravajmo z vzgojo!

Otroci prihajajo v 1. razred z zelo različnim znanjem: mnogi so obiskovali vrtec, nekaterim so starši posvečali vso pozornost, za nekatere pa so se roditelji zelo malo zanimali. So pa tudi taki, pri katerih so starši z vzgojo pretiravali; teh se učitelji najbolj bojimo. To so otroci staršev, ki zaradi nezdrave ambicije učijo svojega predšolskega otroka brati, pisati in računati. Ne zadošča jim, da tekmujejo z znanji in s sosedji v materialni blaginji; pred njimi se hočejo postaviti tudi s svojim otrokom. Ker ne poznajo metodičnih zahtev pouka, otroka mnogokrat napajo učijo, s tem pa otroku in učitelju povzročajo težave, saj je napake težko odpravljati.

Ni tako hudo, če se je otrok pred šolo naučil brati, ker si je tega želel, ker se je morda naučil od starejših bratov in sestra, vendar se z otrokovim znanjem ne smemo postavljati pred drugimi ljudmi. Otroci ne sme čuti, da je nekaj posebnega, izrednega, ker bo hotel biti potem izreden tudi v šoli. Zelo kmalu pa tega otroka dohitijo in večkrat prehitijo drugi otroci, ki so se začeli učiti branja šele v šoli. Ti otroci so morali v svoje delo vložiti mnogo truda, da so premagali začetne težave pri

branju; vajeni so odstranjevati ovire in svoj trud vztrajno vlagajo v nadaljnje delo. Otroci pa, ki je znal brati, v šoli prve mesece ne vlagajo nobenega napora; prepričan je — in starši z njim — da je vse zelo lahko. Ker pa se zahtevnost iz dneva v dan večja, otrok obstane in naenkrat začuti, da so ga drugi prehiteli. Ko ni več prvi izreden učenec, trpi in izgublja voljo do dela.

Česa naj se otrok uči pred vstopom v šolo?

Otrok naj se uči govoriti! Kako napačno delajo starši, ki se poskušajo z otrokom pogovarjati v njegovi govorici! Prižadevati si moramo, da se bo otrok sposoben normalno pogovarjati, govoriti v jeziku odraslih brez pomanjševalnic in napol izgovorjenih besed. Če opazimo, da ima otrok govorno motnjo, ga peljemo k logopedu, ki bo verjetno še pred šolo lahko odstranil motnjo pri izgovarjavi, saj je čista izreka pri pouku branja in pisanja nujno potrebna.

Otrok v predšolski dobi mnogo sprašuje; odrasli mu moramo odgovarjati. Odgovor na prvo vprašanje vzbudi zanimanje za drugo in tako naprej. Tudi starši naj otroka izprašujejo: otrok premišlja, ugiba — tak otrok bo tudi v šoli rad prisluhnil učiteljevi razlagi, izpraševal bo in želel izvedeti vsak dan več.

Otrok ima rad pravljice. Starši bodo ustregli njegovi želji, mu povedali ali prebrali pravljice. Otroci poslušajo, sledijo... Verjetno bo potem tudi v šoli rad poslušal in pozorno sledil pouku. Prosimo včasih otroka, naj nam tudi on pove pravljico.

Otrok zelo rad riše. Starši bodo ustregli njegovi želji. Res je, da bo porabil precej papirja, barvic in svinčnikov, toda njegove roke bodo postale prožne in spretno. Pisanje in risanje v šoli mu ne bosta delala težav. Kaj naj riše? Vse, kar vidi okrog sebe, kar želi narisati, nikoli pa naj ne prerisuje iz knjig in slikanic! Starši naj ga pohvalijo, pa če se jim zdi otrokova risba še tako preprosta in smešna. Ne zahtevajte od otroka, da bi posnemal slike odraslih! Otroci opazuje in riše po svoje, tako, kot sam vidi in zmore. Opazuje in spoznava naj oblike in barve predmetov okrog sebe, na dvorišču in v naravi. Pripoveduje naj o njih in jih riše, oblikuje z glino, s peskom, s plastelinom.

Otrok naj tudi poje! Petju v družinah ne posvečamo nobene pozornosti. Zelo redki otroci, ki niso obiskovali vrta, znajo zapeti več otroških ali narodnih pesmic. Večina jih zna delček popevke, ki so jih poslušali po radiu, pa si jih niso mogli zapomniti. Naši starši so nas na tem področju znali vse bolj učiti in vzgajati. Danes je za vse to, žal, premalo prostega časa.

Otrok se uči ob življenju samem, z lastno dejavnostjo, ne da bi se tega zavedal, prvih mesecev življenja, spoznava svet, si širi obzorje in umske zmogljivosti. To je njegova priprava na šolo, ki mu omogoča, da mu ta pomembni življenjski korak ne bo delal težav.

Predstavil nam je Vjekoslava Kaleba

Nagrado je dobil za diplomsko delo »Romani Vjekoslava Kaleba« — Mladi Mate je že naredil prve uspešne korake po kulturni poti — Štirinajst mladih je izdalo v samozaložbi knjigo

Miha Mate

Med letošnjimi dobitniki Prešernove nagrade je tudi Miha Mate, 24-letni absolvent slavistike na univerzi v Ljubljani, doma iz Gorice vasi pri Ribnici. O svojem uspehu nam je povedal:

»Prešernovo nagrado podeljuje tudi študentom ljubljanske univerze za najboljša dela na kulturnem in znanstvenem področju. Z naše univerze sva jo dobila letos dva slavista.

Nagrado sem dobil za diplomsko delo »Romani Vjekoslava Kaleba«. Moje delo pomeni prispevek k razčlenjevanju sodobnega romana v jugoslovanski in svetovni literaturi ter uvršča Vjekoslava Kaleba med svetovno priznane romanopisce.

Kaleba v Sloveniji malo poznamo, ker je v naš jezik preveden le njegov »Čudovit prah«. Najbolj znana njegova dela pa so še »Beli ka-

mene« in »Ponižane ulice« ter pripovedke, ki obravnavajo življenje dalmatinskih ljudi.

Diplomsko delo sem pisal v srbohrvaščini. Nameravam ga prevedeti v slovenščino in objaviti v revnišem tisku. Tako bi se bolj približal hrvaški roman slovenskim bralcem.

Miha Mate je med študijem sodeloval in še sodeluje v več časopisih, pri nekaterih pa je bil v uredniškem odboru. Tako je sodeloval pri Novicah (Kočevje), Mladini, Tribuni, Katedri (list mariborskih študentov), Mladih potih, Tedenski tribuni, Nedeljskem dnevniku in pri Dolenjskem listu.

V začetku letošnjega leta je skupaj z nekaterimi mladimi slovenskimi pesniki in prozaisti izdal knjigo »Štirinajst«. V tej knjigi se je predstavilo bralcem 14 mladih, izdali pa so jo, kot je pri nas vedno bolj običajno, v — samozaložbi.

J. PRIMC

Nocoj uprizoritev »Krivde« v Brežicah

Delavsko prosvetno društvo SVOBODA BRATOV MILAVCEV iz Brezice je našudrilo z dramsko skupino Bevkovo KRIVDO. Premiera bo nocoj v prosvetnem domu. Vstopnice so že v prodaji. Dober obisk pomeni igralcem priznanje za njihov trud, zato ne pozabite na nocojnjo predstavo!

Podbevšek v Kostanjevici

V soboto, 18. marca bo ob 18. uri v Lamutovem likovnem salonu odprta razstava del intarzista Cirila Podbevška. Za to priliko je izšel običajni prospekt z uvodno besedo ravnatelja Dolenjskega muzeja prof. Janka Jarca. Slovensna otvoritev Podbevškove razstave je združena z recitalom študentov Akademije za gledališko umetnost. Stare ljudske balade in romances bodo pripovedovali Jerica Marzel, Jože Vajevec, Nadja Vidmar, Metoda Zorčič in Milena Zupančič. Tako se obiskovalcem in ljubiteljem razstav ter prijateljem Lamutovega likovnega salona spet obeta izredno lep umetniški večer.

Vodstvo Dolenjskega kulturnega festivala vlijudno vabi k številni udeležbi.

Smrekarjeve karikature v Kočevju

Začelo se je iz nič. Potem je bila ideja, medla, nejasna. Kasneje se je izoblikovala v načrt. Od ideje in načrta do pravega likovnega salona ni bila več dolga pot, samo še nekaj stotisočakov je bilo vmes.

Glasbeni pedagog prof. Miloš Humek in likovna vzgojiteljica Stane Jarm in Ivan Brudar so vedno močneje čutili potrebo po razširitvi kulturne dejavnosti v mestu. Že Jarmova razstava ob praznovanju obletnice Kočevskega zborja je pokazala, da se občani Kočevja močno zanimajo za likovne razstave, z rednimi razstavami del naših najvidnejših ustvarjalcev pa bi se ljudje likovno vedno bolj izobraževali.

Za razstave precej primeren prostor so dobili v hodniku in stranski sobi dvorane

za komitejem, ki so ga s skromnimi sredstvi lično opremili. Potem so se pričele razstave: 29. novembra sta razstavljala domačina Stane Jarm in Ivan Brudar, nato slikar Vladimir Makuc, od 1. do 12. marca pa je bilo na voljo obiskovalcem 48 karikatur našega najboljšega karikaturlista Hinka Smrekarja.

Od razstave do razstave je bilo jasno, da se organizatorji likovnega salona niso zmotili: zanimanje za razstavljenih del je vedno večje in zadnjo razstavo si je ogledalo že nad 1500 ljudi, od tega precej šolske mladine iz gimnazije, osnovne šole in kovinske šole. Najzanimivejše so bile tiste karikature Hinka Smrekarja, ki obravnavajo vedno grozečo vojno nevarnost: Vojni vasaovci, Angel miru, Klavnicka v 1. svetovni vojni, Človeška menažerija, Bog naše dobe, Razlika le v dekorju itd.

Načrti likovnega salona so zelo pestri. Že v začetku aprila bosta razstavljala sodobna slovenska umetnika Janez Bolka in Peter Černe, grafike in kipe, priredili bodo več razstav potujočih likovnih salonov, poleti, v tednu turizma, pa nameravajo zbrati vsa dragocena likovna dela, ki jih hranijo prebivalci Kočevja, in jih razstaviti v salonu.

Otvoritev vsake razstave je povezana s krajšo kulturno manifestacijo. Tako so pred zadnjo otvoritvijo pred povabljenimi gosti nastopili učenci domače glasbene šole

V krški galeriji 12.000 obiskovalcev

Galerija v Krškem se razvija v osrednjo kulturno ustanovo. Občani so do razstav v njej zelo pozorni. Trenutno je v njej četrti razstava po otvoritvi. Najprej je predstavila svoja dela kipar V. Ilić Štoviček, sledila je razstava slikarja Jožeta Gorjupa, nato republiška fotografska razstava in zdaj gostuje tam slikar Jože Čiuh. Podatek o obiskovalcih na prvih treh razstavah bo marsikoga presenetil. Galerijo je v tem času obiskalo okrog 12.000 ljudi.

Pri »resnem študiju« na peči (Foto: F. Derganc, Semič)

Grozeče luknje v občinskem proračunu

V preteklosti smo zanemarjali strokovne kadre, preskrbo z reprodukcijskim materialom in obratnimi sredstvi ter analizo trga — Delovna sredstva so slabo izkoriščena — Pri izvozu nismo dosegli plana — Klub vsemu lani dosegli ugoden gospodarski razvoj — Dopolnilne udeležbe, ki je lani znašala 128 milijonov S-din, letos ne bo

Drago Benčina, predsednik ObS Kočevje: »Nujno bo treba poiskati tudi nove vire dohodkov!«

V: Kako ocenjujete gospodarski in družbeni razvoj naše občine v minulem letu?

O: Razvoj občine Kočevje je bil v preteklem letu pod močnim vplivom sprememb, ki jih je prinesla reforma. Gospodarske organizacije so bile prisiljene iskati svoje rezerve z racionalnejšim in ekonomičnejšim poslovanjem, vendar pa uspehi niso bili povsod zadovoljivi. Upoštevati je treba, da se je v preteklih letih zmanjšalo število nekaterih zelo važnih pogojev gospodarjenja, na primer pomanjkanje strokovnih kadrov, preskrba z reprodukcijskim materialom in obratnimi sredstvi, analiziranje tržišča itd. Vsega tega pa sedaj kljub željam in pod pritiskom gospodarske reforme ni mogoče na hitro rešiti.

Ob upoštevanju teh okoliščin sodim, da je bil lani dosežen zelo ugoden gospodarski razvoj v občini. Celotni dohodek se je povečal za 19 odstotkov, dohodek za 12,7 odstotka, medtem ko so se skladi delovnih organizacij povečali za prek 30 odstot-

kov, hkrati se je število zaposlenih celo za dva odstotka zmanjšalo.

Na področju družbenega razvoja v preteklem letu nismo dosegli bistvenega napredka. Pri tem mislim na razvoj samoupravljanja, delitev dohodka po delu in sistem financiranja družbenih služb. Vsakodnevne operativne naloge tehničnega in finančnega značaja, pa tudi neznanje in nerazumevanje ovirajo hitrejši razvoj na tem področju. To je tudi vzrok, da samoupravljanje še vedno ni zajelo dovolj širokega kroga proizvajalcev, delitev dohodkov in osebnih dohodkov po delu pa je v glavnem v rokah strokovnih služb.

V: Ali so bile lani po vašem mnenju izrabljene vse možnosti za učinkovit razvoj občine, če ne, katere težave bi omenili?

O: Čeprav smo v preteklem letu dosegli nekatere ugodne rezultate, ugotavljamo, da še vedno nismo izkoristili vseh možnosti, ki nam jih nudijo naravni pogoji in obstoječa produkcijska sredstva v občini. Omejili bi se samo na možnosti razvoja gospodarstva z boljšim izkoriščanjem razpoložljivih delovnih sredstev. Večina gospodarskih organizacij ima organiziran produkcijski proces v dveh delovnih izmenah in le redke so izjeme s tremi delovnimi izmenami. Se vedno pa je precej takih, ki delajo samo v eni izmeni, to se pravi, da minimalno izkoriščajo delovna sredstva, včasih celo izpod 50 odstotkov. Za boljše izkoriščanje obstoječih delovnih sredstev v nekaterih delovnih organizacijah ni pravega interesa. Iščemo najrazličnejše izjave in opravila, češ da nimajo dovolj obratnih sredstev, surovin, strokovnih kadrov in podobno. Hkrati pa so še vedno zelo močne težnje po novih inve-

sticijah, in to prav tam, kjer so delovna sredstva najslabše izkoriščena.

Poslednega pomena je v naši občini tudi izkoriščanje kmetijskih in gozdnih površin. Te so v veliki večini v družbenem sektorju. Kvaliteta in lega teh zemljišč večkrat ni primerna za intenzivno gospodarjenje. To pa se preveč posplošuje in premalo se proučujejo možnosti za boljše izkoriščanje.

(Konec prihodnjic)

Plačilni promet se je znižal

Podružnici SDK v Kočevju, ki deluje na območju kočevske in ribniške občine, je uspelo pretekle leto v več primerih preprečiti namenjeno uporabo družbenih sredstev. Iz takšnih vzrokov so zavrnil kar 1165 nalogov v skupnem znesku 6.302.000 novih dinarjev. Spremljali so investicijsko potrošnjo, skrbeli za redno plačevanje družbenih obveznosti in hkrati seznanjali družbeno-politične organe o gospodarskih gibanjih in finančnem poslovanju v gospodarstvu. Služba je v ta namen izdajala redne mesečne informacije. Pregled lanskoletnega dela kaže, da se je plačilni promet v primerjavi s 1985 precej znižal, saj je šlo lani skozi SDK za približno 60.000 manj nalogov kot predlanskim. Takšno znižanje je pripisati predvsem dejstvu, da so komitenti varčevali pri izdatkih. V kočevsko-ribniški službi SDK so imeli nekaj težav zaradi nezadostnih vodilnih mest, saj nimajo finančnega inšpektorja in šefa odseka kontrole. Prav zato so bolj skrbeli za notranjo kontrolo, manj pa za zunanjo.

S SEJE PREDSEDSTVA OBSS V BREŽICAH

Za prestopnike prenizke kazni

Do kdaj je mladina zvečer lahko zunaj? — Za nepoboljšljive pijance prisilne delavnice? — Uprava kina bi morala objavljati, ali so filmi primerni za mladino ali ne

Kočevska občinska skupščina na zadnji seji ni sprejela odloka o javnem redu in miru, ker so imeli odborniki k osnutku odloka več pripomb.

Največ so kritizirali člen, ki govori o varstvu mladine (do kdaj se lahko zadržujejo po lokalih in na cesti), ekaterne točke 4. člena, ki govore o varstvu ljudi in premoženja in obe točki 6. člena o čiščenju pločnikov pozimi in poleti.

V razpravi so odborniki opozorili še na nekatere druge probleme v zvezi z javnim redom in mirom. Delovne organizacije se branijo zaposlovati ljudi, ki so se vrnili s prestajanja kazni, ker se v zaporih in vzgojnih domovih navadno ne poboljšajo, ampak se celo uče novih lopovščin.

Več odbornikov je menilo, da so denarne kazni za kršilce javnega reda in mira prenizke. Opozorili so, da je v

mestu vedno več kalincev nočnega miru, med njimi zlasti mladine, pa tudi ženskega cviljenja je vedno več.

Več odbornikov je zahtevalo, da je treba ostreje nastopiti proti pijancem, v ne skrbe za družine. Našteli so nekaj takih, ki ne le nič ne zaslužijo, ampak celo zapijejo zaslužek žene ali otrok. Predlagali so, naj bi za take in podobne prestopnike ustanovili prisilne delavnice. Naša ustava tega sicer ne dopušča, vendar konkretni primeri kažejo, da je v tem pomanjkljivo.

Na seji so predlagali, naj kinematograf za vsak film objavi, ali je primeren za mladino ali ne. Razen tega bi bilo treba uvesti kontrolo, da mladina ne bi gledala neprimernih filmov.

Odborniki so opozorili še na nekatere pomanjkljivosti pazniške službe, na dolžnosti vzgojiteljev v zvezi z izpolnjevanjem odloka in na pomanjkanje otroških igrišč. Če bi le-te uredili, bi bilo gotovo tudi manj škode v parkih in nasadih.

Cene v Kočevju

Pretekli ponedeljek so veljale v trgovini s sadjem in zelenjavo naslednje maloprodajne cene: krompir 0,72 N-din kg, jajca 0,50 N-din kos, pomaranče 4,30 do 4,57 N-din kg, banane 5,40 N-din kg, limone 4,50 N-din kg, jabolka 3,84 do 4,54 N-din kg, hruške 3,51 N-din kg, zveže zelje 1,96 N-din kg, kislo zelje 1,54 N-din kg, kislja repa 1,42 N-din kg, solata 3,64 do 5,95 N-din kg, čebula 2,67 N-din kg, ribe 6-15 N-din kg, fižol v zrnju 3,93 do 4,92 N-din kg.

Kaj bo delala skupščina?

Na zadnji seji je občinska skupščina v Kočevju sprejela program dela za letos. Po njem naj bi že v prvem tromesečju sprejeli proračun in razpravljali o delu v preteklem mandatsnem obdobju. Sprejeli bodo odlok o javnem redu in miru, spremenili statut občine, sprejeli načrt za zaščito pred elementarnimi in drugimi nesrečami ter razpravljali o sofinanciranju gradnje kliničnega centra v Ljubljani.

V drugem tromesečju bo skupščina sprejela resolucijo o gospodarskem in družbenem razvoju občine do leta 1970 ter razpravljala in skle-

pala o blagovnem prometu, turizmu, gostinstvu, o inšpekcijskih službah, izobraževanju odraslih, zdravstvenem varstvu, zaposlovanju in financiranju izobraževanja.

V drugem polletju bodo odborniki razpravljali o krajevnih skupnostih, kmetijstvu, gozdarstvu, realizaciji planov gospodarskih organizacij in občinskega proračuna, urbanistični dokumentaciji, o sistemu delitve čistega dohodka in osebnih dohodkov, socialnem varstvu in varstvu družine. V tem obdobju bodo govorili več tudi o kulturi ter prometu in zvezah.

Pred gradnjo izdelati jasen načrt

Veliko besed in malo dejanj za gradnjo rekreacijskega centra pri Rožnem studencu — Za oddih občanov je slabo poskrbljeno — Po dograditvi šole je na vrsti gradnja plavalnega bazena

»Kočevska občina je med tistimi, v katerih je za oddih in rekreacijo občanov najslabše poskrbljeno,« je na zadnji seji občinske skupščine med razpravo o telesni kulturi ugotovil podpredsednik ObS Tone Serčer.

O urejevanju rekreacijskega središča za Kočevje pri

Rožnem studencu in o gradnji kopališča v Kočevju je razpravljalo še več odbornikov in gostov. Inž. Zdravko Šanbah je poudaril, da je treba za ureditev rekreacijskega središča najprej pripraviti načrt.

Odbornik Nace Vidrih je povedal, da bo hotel Pugled

zgradil pri Rožnem studencu bife, razen tega pa bi bilo treba urediti še igrišča za družabne igre.

Drugi odborniki so menili, da je treba do Rožnega studenca urediti dostop za pešce in avtomobile. Pred gradnjo bi morali zagotoviti, da na tem delu v Rinžo ne bi več tekla gnojnica ali pa odpadni sokovi, ki nastajajo pri sili-ranju krme za živino. Predstavnik KGP je sicer že zagotovil, da bo problem rešen, vendar bo nevarnost obstajala vse dotlej, dokler bo pri-tekal prav pri Rožnem studencu v Rinžo po kanalu voda iz kmetijskega obrata Mlake.

Več odbornikov je za gradnjo plavalnega bazena v Kočevju, nasprotoval je le odbornik iz Mahovnika. Zahtevalo so utemeljevali s tem, da je bazen potreben za rekreacijo odraslih in mladine, medtem ko so na turistično vlogo pozabili. Nekateri so predlagali, naj bi pri gradnji sodelovala mladina s prostovolnim delom.

Občinska skupščina je že na več sejah sklenila, da bo plavalni bazen na vrsti takoj, ko bo zgrajena nova šola. O gradnji kopališča bodo razpravljali občani tudi na bližnjih zborih volivcev.

Prvi sestanek po združitvi

10. marca je bil prvi sestanek sekretariata osnovne organizacije ZK za mesto Kočevje. Na njem so izvolili za sekretarja Božo Resinoviča, za njegovega namestnika Rudolfa Orla in za blaginjaka Naceta Vidriha. Na sestanku so sklenili, da bo prvi sestanek združene osnovne organizacije v kratkem, na njem pa bodo komunisti razpravljali o predloženem delu in o minulih zborih volivcev. Na drugem sestanku bodo pregledali rezultate ankete o komunizmu.

Matični urad Kočevje

V februarju so bili rojeni 3 dekci in 2 deklici. Poročilo se je 5 parov. Umrla so: Franciška Hočvar, preužitkarica iz Pricerke, 80 let; Marija-Emilija Marič, upokojenka iz Kočevja, 64 let; Pavel Komac, upokojenec iz Kočevja, 68 let, in Neža Bajer, gospodinja iz Kočevja, 88 let.

Program se brez den

Na svoji redni letni skupščini je Klub kočevskih študentov določil odbor, ki naj bi pripravil program dela v letošnjem študijskem letu. Ta se je kmalu po skupščini sestel in ugotovil, da je bilo delo kluba prejšnje leto zelo slabo ter ga je treba letos popraviti. Vzrokov za nedelavnost kočevskih in ribniških študentov je več, vendar sta bistvena med njimi vsakakor slabo finančno stanje kluba ter menjava generacij. Klubske vrste namreč zapuščajo študentje, ki so v njih delali več let, zato je tudi letošnja skupščina bila dokaj pomembna, ker je bilo na njej potrebno izvoliti nove, sveže moči, ki bodo pripravljene uspešno delovati v odboru.

Da bi popoprili delo na vseh področjih življenja v svojih matičnih občinah, se je odbor odločil za dokaj obširen in zahteven program. Letošnje tradicionalno brucovanje v Ribnici ni najbolj uspelo, še manj pa je rešilo klub slabega materialnega položaja, saj so študentje z njim zaslužili le 400 novih din. Tako je v klubski blaginji približno 500 N din, kar je očitno premalo za njegovo delo. Klub ni dobil tudi odgovorov kočevske in ribniške občinske skupščine glede dotacij, čeprav je poslal obema program dela s kalkulacijo izdatkov za posamezne prireditve. Tako so odpadle nekatere prireditve, ki so jih študentje mislili organizirati v prvih treh mesecih.

Za januar so predvidevali literarni večer mladih pesnikov in prozaistov iz Ljubljane, katerega bi organizirali skupaj s kočevsko gimnazijo in mladinskim komitejem ZMS. Literarni večer bi potem ponovili tudi v Ribnici. Mladina bi se tako seznanila z nainovnejšo slovensko poezijo in prozo, istočasno pa bi v

KOČEVJSKE NOVICE

V občinski konferenci je največ delavcev

15 krajevnih organizacij SZDL v ribniški občini ima okoli 5200 članov. Nekatere organizacije so velike, nekaj pa je tudi takih, da obsegajo eno samo vas. Primerni so tudi odbori, ki imajo 5 do 17 članov. Na letnih konferencah so prvič izvolili članke občinske konference SZDL. 54 jih je, pretežno pa so bili izvoljeni moški, saj je žensk le sedem. V konferenci je med drugim 19 članov ZKS in 16 članov ZB. Mladih je razmeroma malo, le 9 mlajših od 35 let. Več kot polovico članov je bilo tokrat prvič izvoljenih v vodstvo SZDL. Med poklici so na prvem mestu delavci, pred kmeti.

V Ribnici letos že 7 obravnava

Poravnalni svet v Ribnici je imel letos že štiri obravnave, tri pa so v postopku. Kaže, da mu letos ne bo manjkalo dela. Ljudje se raje zatekajo na poravnalni svet, ker je ta pot cenejša. Sodeč po prvih obravnavah, bodo na poravnalnem svetu prevladovala sporne zadeve zaradi motenja tuje posesti, razžaljenja časti in podobnega.

Po več letih je Ribnica spet dobila urarsko delavnico! 8. marca jo je odprl na Ljubljanski cesti Ivan Levstik. Ujeli smo ga, ko je nad vhod v delavnico nameščal simbol urarjev — veliko uro. (Foto: Primc)

Otrok nadomešča na njivi očeta

Večina staršev, ki delajo v tujini, dobro skrbijo za otroke, ki so ostali doma — Le redki z otroki nimajo stikov — Tudi nekateri stari se sami mučijo na kmetijah

Zaposlovanje v tujini za ribniško občino ni nov pojav, saj so odhajali občani s truhom že pred prvo svetovno, po njej in tudi po drugi vojni. Največ občanov pa je odšlo na delo v tujino po 1963. Tako je danes na tujem že vsak deseti občan.

Pred kratkim so v občini izvedli anketo, ki je zajela del otrok do 15. leta starosti, ki imajo enega ali oba roditelja na delu v tujini. Anketa je zajela le 349 otrok, med njimi 23, ki imajo oba starša v tujini, in 2, katerih mati samohranilka je na delu v tujini.

Večina teh otrok je v varstvu pri roditelju, ki je ostal doma. 23 jih je pri sorodnikih, dva pa sta pri tujih ljudeh.

Največ otrok je materialno dobro preskrbljenih. Le za 5 otrok starši premalo skrbijo, štirje pa nimajo s starši nobenih stikov. Pri sedmih družinah je družinsko življenje

omajano in so otroci ogroženi.

Vendar je večina delavcev

Podružnica naj ostane!

Ribničani se sprašujejo, ali res ne more biti drugače, kot da zgubijo podružnico socialnega zavarovanja, čeprav ima veliko območje delovanja vse od Dolenje vasi pa tja do Velikih Lašč in Loškega potoka. Po novem bodo morali ljudje potovati v oddaljeno Kočevje, če bodo hoteli urediti zadevo socialnega zavarovanja. Občina bi se morala potegniti za koristi občanov. To vprašanje bi bilo treba obravnavati tudi na zborih volivcev, saj bi bilo prav, da bi socialno zavarovanje poprej vprašalo tudi zavarovance. Ribničani menijo, da bi se dalo urediti tako, da bi bilo za obe strani prav.

v tujini navezana na dom in družino. Z njimi si dopisujejo in jih obiskujejo.

V šoli dosega učenci teh staršev podobne uspehe kot otroci, ki imajo starše doma. Manjše in večje motnje je opaziti le pri učencih nižjih razredov. Vendar je analiza pokazala tudi, da so otroci katerih starši so v tujini, preveč obremenjeni z delom na domačih kmetijah, saj morajo pogosto nadomeščati očeta.

Občani bodo še odhajali na delo v tujino, kot odhajajo iz drugih občin in držav. Se vedno bodo nekateri otroci materialno in čustveno prizadeti. Prav zato je dolžnost krajevnih skupnosti, Rdečega križa, šol in drugih organizacij, organov in posameznikov, da zahtevajo od delavcev, ki gredo na tuje, naj ne zane-marjajo obveznosti do svoje družine. Pred odhodom naj otrokom zagotovijo primerno varstvo in potrebno vzgojo, kasneje pa naj ostanejo z njimi v čim tesnejših stikih (pisma, obiski).

Anketa je pokazala, da se pojavljajo podobne težave tudi pri ostarelih občanah, katerih svojci in hranilci so na delu v tujini. Stari ljudje morajo več delati na kmetijah, kar pa je pogosto zanje prenaporno. Posledica tega bo, da bodo ob napornem delu prehitro onemogli.

V občini je precej socialno ogroženih občanov, ki potrebujejo družbeno pomoč v obliki zdravstvenega varstva, zavodskega varstva ali vsaj nega na domu.

Pristojni organi v občini se zavedajo, da samo z denarjem (ki ga pa tudi manjka) ni mogoče rešiti vseh socialno ogroženih. Potrebno bo napraviti več za preprečevanje nastajanja socialnih problemov, pri čemer bodo morali sodelovati vsi nosilci socialne politike v občini. Ohraniti je treba tudi stare običaje, da človeku, ki je zašel v težak položaj zaradi bolezni, onemoglosti in nesreče, pomagajo sosede, vsi občani in tudi organizacije.

OBISK V KOVINSKEM PODJETJU V RIBNICI

Možnosti je veliko

Kljub trem prostim sobotam v mesecu se je storilnost v Kovinskem podjetju v Ribnici povečala in so s skrajšanim delovnim tednom vsi zadovoljni. Prejšnje leto je kolektiv zaključil uspešno; ustvarili so 550 milijonov dinarjev, osebni dohodki pa so se v povprečju dvignili na 86.000 S dinarjev. Zal so se zaradi nekaterih zunanjih vplivov skladi precej zmanjšali, predvsem zaradi dražjega materiala in večjih osebnih dohodkov, medtem ko so prodajne cene izdelkov določene že vnaprej v pogodbi.

Nacrta za prihodnost, ki jih snujejo ribniški kovinarji, niso majhni, so pa nujni, če naj kolektiv hitreje uspeva. Se pred reformo se je podjetje ukvarjalo predvsem s kooperacijo z drugimi večjimi podjetji in le okrog 20 odstotkov so imeli lastne proizvodnje. Spoznali so, da je napredek je v lastni proizvodnji in zdaj je le še okrog 30 odstotkov njihovega dela name-

njenega drugim sorodnim podjetjem, kooperaciji, vse ostalo pa so njihovi lastni izdelki, predvsem kmetijski stroji, snežni plugi ipd.

Za kolektiv, ki šteje 120 zaposlenih, 36 vajencev in odvaja okrog 11 starih milijonov za izobraževanje, je to veliko. Lani so sodelovali na nekaterih pomembnejših gospodarskih sejnih in tako se jim je odprlo domače tržišče. Seveda pa bi lahko tudi marsikaj izvozili, kar pa je odvisno predvsem od cen.

Pravkar razmišljajo tudi o nekih novih izdelkih, o čemer pa še ne marajo govoriti. »Prezgodaj je še,« pravijo, »raje drugič.« In še nekaj so omenili: vedno več je pri nas malih kmetijskih traktorjev, različnih priključkov zanje pa ni. Ribniški kovinarji bi lahko marsikatero teh preprotnih priključkov napravili, s čimer bi bilo nedvomno našim kmetijem delo močnejše in olajšano.

Cene v Ribnici

Pretekli ponedeljek so veljale v trgovini s sadjem in zelenjavo naslednje maloprodajne cene: krompir 0,80 N-din kg, jajca 0,60 do 0,65 N-din kos, pomaranče 4,50 do 5 N-din kg, banane 5,40 N-din kg, limone 4,80 N-din kg, jabolka 4,47 N-din kg, hruške 3,37 do 4,30 N-din kg, sveže zelje 2 N-din kg, kislo zelje 1,60 N-din kg, kislj repa 1,35 N-din kg solata 5,40 do 6,80 N-din kg čebula 2,83 N-din kilogram.

Ortnek: v maju bodo nadaljevali gradnjo

Maja bodo v Ortniku nadaljevali gradnjo tamkajšnjega vodovoda. Zato režijski odbor poziva vse, naj prispevajo svoje obveznosti in sodelujejo pri gradnji; če tega ne bodo naredili, jim bo odbor vodo odklopil.

Živahno pred volitvami

Po zaslugi krajevnih organizacij SZDL in sindikalnih podružnic je predvolilna dejavnost v ribniški občini precej razgibana. Odborniške kandidate so dobro presegali, tako da dokončna izbira na kandidacijskih zborih volivcev ne bo težka. Volivcem v krajih, kjer je evidentiranih 5 ali več kandidatov, bi priporočili, naj zmanjšajo

število na dva ali tri. To naj bi veljalo tudi za podjetja.

Mogoče bi bilo prav, da bi dnevni red na kandidacijskih zborih vseboval tudi od-poklic odbornikov, ki jim poteče mandatna doba šele čez dve leti, pa s svojim delom niso opravičili zaupanja volivcev. Če bi se kje odločili za odpoklic, bi novega odbornika izvolili tedaj kot druge odbornike.

Prvi turistični dan v Ribnici

O domačih in svetovnih turističnih zanimivostih bo predaval Stane Tavčar iz Kranja

22. marca bo letošnji prvi dan, ki ga bodo v Ribnici posvetili turizmu. Tako bo ob

16. uri v Domu Partizana predavanje za mladino »Gorenjska v sliki, besedi in pesmi«. Predaval bo Stane Tavčar, znan kranjski turistični delavec in veliki popotnik. Predavanje bo spremljano s skioptičnimi slikami.

Istega dne ob 18.30 bo občni zbor Turističnega društva. Po občnem zboru bo spet predavanje Staneta Tavčarja »Svetovne turistične zanimivosti — prvi del: Evropa«. Tudi to predavanje bo združeno s prikazovanjem barvnih slik iz 15 evropskih držav.

V mesecu maju je predvideno nadaljevanje tega predavanja: »Severna in Južna Amerika«, kasneje pa še tretji del: »Afrika in Azija«.

Zbrali bodo podatke o jamah

Ribniški jamarji so sklenili, da bodo uredili kataster jam na svojem območju, se pravi v ribniški in kočevski občini. Zdej namreč nimajo podatkov o jamah, ker je vsa dokumentacija o slovenskih jamah v Postojni na katastru SAZU. Ribniški jamarji bodo precej gradiva zbrali prav s pomočjo tega katastra.

Doslej so zbrali še fotografije o jamah na svojem območju in časopisne članke, ki pišejo o delu njihovega kluba in o delu drugih jamarskih klubov. Fotografije in članke so pred kratkim tudi razstavili.

Ne Debevc, marveč Levec

V prejšnji številki Dolenjskega lista je bila v članku »Kandidati za skupščino« pomota. Za organizacijsko-politični zbor bo kandidiral Franc Levec in ne Debevc, kot je bilo pomotoma objavljeno.

Kaj bo z »Gradbenikom«?

Pred kratkim so se v Ribnici pogovarjali o usodi podjetja GRADBENIK. Menijo, naj bi se podjetje pripojilo stanovanjsko-komunalnemu podjetju. Menda taka rešitev ne bi bila napačna. O njej bosta morala razpravljati prizadeta delovna kolektiva.

arja ne da uresničiti

neposrednem razgovoru z ustvarjalci lahko spoznala tokove, ki vejejo v novejši slovenski literaturi.

Za marec je klub predvidel športno tekmovanje s kočevski gimnazijo, in sicer v odbojki, košarki in namiznem tenisu. Kot vse kaže, bo tudi to potrebno prestaviti na kasnejši čas. Ribniški občinski praznik so kočevski in ribniški študentje hoteli počastiti s sodelovanjem na tradicionalnem pohodu okoli žice okupirane Ribnice, vendar je tudi to vezano na izdatke.

Proti koncu aprila naj bi imel v Ribnici in Kočevju predavanje priznan strokovnjak iz Ljubljane o vtisih z enega od svojih popotovanj po svetu. 4. julija se bodo člani kluba udeležili partizanskega pohoda v Jelenov žleb in v sodelovanju s pripadniki JLA, kočevsko in ribniško mladino pripravili krajši kulturni program. V maju pa mislijo organizirati razgovor o študijskih in materialnih problemih z abiturienti gimnazije v Kočevju.

Klub je imel v programu tudi smučarski tečaj med zimskimi počitnicami na Grmadi, vendar ga zaradi pomanjkanja denarja niso mogli izvesti.

Iz programa je dokaj dobro razvidno, da se je Klub kočevskih študentov v letošnjem letu resno lotil dela. Vendar se ponavljajo že v začetku stare napake, namreč: naj klub sestavi še tak program, če ga občinski skupščini materialno ne podpreta, ni nič. Tako pa se iz leta v leto dogaja, da ima klub najmanj denarja ravno v času, ko bi moralo biti njegovo delo najbolj intenzivno. Z zavezanimi rokami pa se ne da dolati, naj bo človek še tak idealist.

MIHA MATE

Dan žena — 8. marec so proslavili v več krajih ribniške občine. V Ribnici je glasbena šola v svojih prostorih priredila pisan kulturni spored. V podjetjih in ustanovah so žene pogostili. Na sliki: Žene v podjetju INLES so imele v Partizanovem domu prijetno družabno srečanje. (Foto: Drago Mohar)

Ribniški upokojeanci zahtevajo

Pred kratkim so se ribniški upokojeanci na letni konferenci pogovorili o delu v preteklem letu in o dejavnosti v bodoče. Iz poročil je bilo ugotovljeno, da je tamkajšnje društveno življenje kar živahno in da odbor s članstvom uspešno sodeluje. Po poročilu tajnika, se je začela živahna, včasih celo žolčna razprava, ki je pokazala kaj tare naše upokojeance.

Upokojeanci niso odobrvali prispevka za šolstvo, češ mi smo naše otroke že izločili in preskrbeli, ti pa naj sedaj prispevajo za šolstvo svojih Hudo kri sta povzročili tudi stanarina in zemljarina. Sklenjeno je bilo, naj tajništvo društvo pomaga, da bodo člani društva dobili povrnjeno še plačano večjo stanarino pred 1. 1. 1967. Tudi zemljarina naj bi bila upokojeancem znifana, saj prejemajo

mnogi tako majhne pokojnine, da to res težko zmorejo. Razpravljali so tudi o obveznih prispevkih za zdravstvene storitve, ki zelo prizadenejo upokojeance. Tudi krediti za stanovanja upokojeancev in invalidov so poglavje zase. Člani društva so več pričakovali od teh prijetnih sanj, pa se je vse skupaj tako izmaličilo, da je marsikomu upadel pogum.

Konferenca je sklenila, naj upravni odbor sestavi resolucijo, ki naj obsega naslednje zahteve upokojeancev: ponovno je treba uvesti izenačenje pokojnin, ki naj bo pravično in čisti primerno, upokojeancem, ki bi se radi delali, ni treba kratiti te pravice. Pokojnine naj bi povečavali vzporedno z dviganjem cen, pri čemer je treba določiti minimalno pokojnino, ki bo še primerna današnjemu življenjski ravni, določiti pa je treba tudi najvišjo možno pokojnino. Izdelati je treba nov temeljni zakon o pokojninskem zavarovanju, ki naj bo jassen in pravičen.

Na konferenci so upokojeanci tudi želeli, da bi po zgledu drugih društev dobili v Ribnici svoj društveni prostor.

Nihče ni nenadomestljiv!

Franco Kobetu, direktorju poslovne enote MERCATORJA v Metliki, poteče mandat odbornika v občinskem zboru delovnih skupnosti. V skupščini pa ni deloval samo 4 leta, še prej je bil okrajni odbornik v Črnomlju, nato v Novem mestu in v Ljubljani.

Te dni sva kramljala o njegovem odborniškem delovanju. Zanimalo me je predvsem to, zakaj je odklonil kandidaturu za ponovno izvolitev v splošni zbor občinske skupščine, ko so ga občani že evidencialno in predlagali.

— Ne smete misliti, da nisem voljan delati, je dejal. Nočem pa biti več odbornik zato, ker menim, da ne smemo biti izvoljeni vedno eni in isti ljudje. V skupščino bi morali priti mlajši občani. Naučili se bodo odborniškega dela tako, kot smo se ga mi, starejši. Pa tudi med volivci sem že slišal pripombe na račun dolgoletnih odbornikov. Imajo prav. Saj ni res, da smo nenadomestljivi!

— Vi ste se na sejah skupščine često oglašali. Ali so bili vaši predlogi upoštevani?

— Lahko rečem, da so bila moja mnenja vselej upoštevana tako v skupščini kot v svetu za družbeni plan in finance, kjer sem tudi član. Škoda pa, da področje trgovine v pretekli mandati niti dobi skupščine ni bilo nikoli obravnavano kot posebna točka dnevnega reda, temveč smo vprašanja s tega področja obravnavali mimogrede. Izvoljen sem bil v volilni enoti trgovcev, ZTP, PIT in nekaterih drugih manjših delovnih organizacij, a kot rečeno, do obširnejših razprav na tem področju ni prišlo.

— Ali je odbornikovanje danes kaj drugačno, kot je bilo prva povojna leta?

— Razlika je precejšnja. Včasih si je odbornik pomisljal, preden se je oglašil k besedi, nikar da bi

dosti ugovarjal, medtem ko je zdaj mnenje posameznika dobrodošlo, a še vedno nekateri molče. Zdaj se oglašamo takrat, kadar smo v razpravi zadeti. Ne mislim osebno, temveč interesno. Če mislim, da bi moje mnenje lahko pripomoglo k rešitvi kakšne zadeve, se oglašim. Trdim pa, da je sedanja skupščina veliko naredila. Če ne bi bilo med odborniki takega soglasja in razumevanja, v Metliki ne bi toliko gradili.

— Kakšen bi moral biti po vašem mnenju novi odbornik občinske skupščine?

— Strokovnost, družbeno aktivnost in osebni ugled so trije pogoji za dobrega odbornika. Ni pa nujno, da pod strokovnostjo razumemo odbornika s fakultetno diplomom. Za odbornika je pomembno, da je splošno razgledan, lahko naravno inteligenten, pač pa mora biti aktiven družbeni delavec, ki uživa med volivci ugled.

— Ali priporočate novizvoljenim odbornikom nadaljevati s sedanjo politiko skupščine?

— Vsekakor jim to priporočam, hkrati pa jim želim še več uspehov, kot smo jih imeli mi. Ra.

Kdo bo investitor trgovine

Metliška klavnica in mesarija namerava letos zgraditi v mestu prodajalno mesa v novem stanovanjskem naselju, kjer je več blokov. Ker pa je po urbanističnem načrtu v tem delu mesta predvidena paviljonska gradnja za mesnico in samopostrežno trgovino, iščejo Metličani partnerja trgovske stroke, ki bi hotel skupno z mesarijo investirati gradnjo.

MALI OGLAS,

ki ga objavite v Dolenjskem listu — zanesljiv uspeh! Prebere ga 100 tisoč gospodinj, vdovcev, kmetovalcev, dijakov, uslužbenk in vojakov doma in po svetu! — Poskusite!

AVTOMEHANIČNA DELAVNICA NAPREDUJE. Na Pionirjevem gradbišču v Metliki je precej živahno. Lepo vreme je omogočilo začetek gradnje nove avtomehanične delavnice, na katero vozniki motornih vozil iz vse Bele krajine že komaj čakajo. (Foto: Ria Bačar)

Odprti vprašanja: cesta in pokopališče

Občani iz Metlike so že na več predvolilnih sestankih načeli nekatera odprta vprašanja gospodarstva in komunale ureditve. Pred kratkim pa so tudi na razširjeni seji mestnega odbora SZDL obravnavali ureditev obzidja mestnega pokopališča, popravilo mrtvašnice ter napeljava vodovoda in elektrike.

Znano je, da Metličani zelo skrbijo za grobove svojcev. Mnogi turisti, ki obiščejo pokopališče, občudujejo lepo urejene grobove z raznovrstnim cvetjem. Celotno podoba pa kvari na več mestih porušeno obzidje. Na enem takih porušeni mest so začeli celo odlagati smeti, kar res ne sodi v sicer lepo urejeno domovanje mrtvih.

Obzidje pokopališča so doslej zaradi pomanjkanja sredstev urejevali postopoma, v prihodnje pa bo treba z delom pohiteti, da se ne bo porušil še cel zid.

22. marca bodo volili v BETI

Delavski svet tovarne BETI je namesto članov, ki jim poteče mandat, razpisal volitve v delavski svet in svete delovnih enot. Volitve bodo 22. marca. Za izvedbo volitev odgovarja komisija, ki jo sestavljajo Jože Rajk, Duška Guštin in Nada Kovačič. Posedna komisija, v kateri so Zvonko Hauptman, Nada Težak in Ivanka Medved, pa mora poskrbeti za sestavo volilnih seznamov.

Prav tako smo razpravljali o potrebni rekonstrukciji Vinogradniške ceste. Zaradi naglo razvijajočega se turizma cesta že dolgo več ne ustreza obremenitvi. Zgrajena je bila pred več kot 50 leti, zaradi nepreglednih ovinkov pa je nevarna za motorna

Vinogradništvo po nenačrtani poti

V zadnjih letih, posebno letos, se je v Beli krajini izredno povečalo zanimanje za obnovo vinogradov. Ze dalj časa pa opažamo, da je obnova vinogradov nenačrtna in divja, kar se vinogradnikom že mašuje: pridelki iz obnovljenih vinogradov so marsikoga razočarali. Nekateri kmetovalci že več let pričakujejo pridelke grozdja, a ga niso pričakali.

Belokranjska črnina je znana specialiteta in ima svoj sloves, vendar je že zelo malo. V mnogih vinogradih črnina ni več belokranjska, temveč srbska ali pa mešanica najrazličnejših južnih sort. Do tega je prišlo zato, ker kupujejo kmetovalci trne cepilke po sejnih trgih in vaseh od neznanih prodajalcev iz južnih krajev. Nihče ne ve, kaj je kupil, kakšne vinske sorte so cepilke in na kakšni podlagi so cepile.

Bil sem priča kmetu, ki je kupil na sejmu žametno črnino, dobil pa je laški rizling. Drugi je dobil smederevko namesto krajčevine. Morali bi

vozila in tudi za pešce. Nekdaj je bila na posebno nevarnih mestih postavljena kovinska ograja, toda v po-volnih letih je tudi ta izgini-la. Samo srečnemu naključju in skrajno previdni vožnji je pripisati, da se doslej tu še ni zgodila nobena več-

ja nesreča. Razen Vinogradniške ceste pa bi morali v nekaterih manjših ulicah urediti še kanalizacijo in cestišče. Tovariši z občine so obljubili, da bodo za potrebna dela poskrbeli takoj, ko bo na razpolago denar.

R. F.

Več pozornosti odlaganju smeti!

Metličani so sicer ponosni na svojo staro mesto, asfaltirane ulice in številne pridobitve zadnjih let, toda da bi odlagali smeti in odpadke tja, kamor sodijo, se še niso navadili. V vsaki stranski uli-

ci leži kaka stara razbita posoda, ponošen čevlji, kupček cunj in druga ropotaja. Letos, ko pričakujejo toliko več turistov, bi morali računati na to, da ti ne bodo hodili samo po glavni cesti, temveč da mnoge ljudi zanimajo zlasti stari mestni kotički. Poskrbeti bi torej morali, da tudi tam ne bo navlake!

Zgornje Panonije, daleč stran od velikih cestnih zvez, ki so kot živčevje prezele rimske imperij. Vse kaže, da Bela krajina ni spadala pod mestno okrožje Nevioduna onkraj Gorjancev, temveč zelo verjetno pod mestno okrožje Siscije. V sklopu rimske države postane Bela krajina spet deželica v zatišju, resnična provinca, daleč stran od velikih mest in tranzitnih poti. Življenje ilirskih staroselcev teče kljub upravnim spremembam dalje po ustaljenih tradicijah. Ustvarjalna moč ilirskih in lapodskih obrtnikov se je že izžepala, sicer pa ilirske železarske in kovaške delavnice ne morejo več konkurirati velikim specializiranim industrijskim delavnicam rimskega cesarstva.

Ne poznamo po imenu nobenega naselja v rimskem času v Beli krajini. Po vsej verjetnosti večje mestne naselbine v Beli krajini sploh ni bilo, temveč le ekspozičure rimske uprave in obrambe v večjih naseljih staroselcev. Najdbe iz rimskega časa v Beli krajini so skromne. Kamnitih spomenikov, bodisi z napisali ali pa z reliefnimi upodobitvami, poznamo iz cele Bele krajine komaj štirinajst. Daleč največ jih je bilo najdenih v Črnomlju in sosednji Loki. Vsi ti nagrobniški kažejo presenetljivo enotno podobo, ki se izraža v močno primitivni izdelavi človeških obrazov s toga drže, v nagnetenosti podob in z večkrat ponovljenim prizorom daritvene obreda (sedmina). Posvetila bogu

Silvanu, Cernunu in zaščitnicam dal-matinskih in panonskih rodov kažejo, da idejni svet na teh spomenikih ni rimski, temveč ga moremo razložiti le z ilirskimi in keltskimi religioznimi predstavami. Tu imamo opravka s samoniklo umetnostjo staroselcev, ki je nastala v izoliranem geografskem prostoru, izraža pa se v obliki, ki jo je narekoval novi čas. Tako so domači obrtniki in umetniki preskušali svoje znanje upodabljanja človeških figur v novem materialu, v kamnu. — V gosto zarasli strmini nad vasjo Rožanec, na kraju, ki ga ljudje imenujejo »Judovje«, je v živo skalo vklesan velik relief, posvečen vzhodnjaškemu bogu sonca

Mitri, ki so ga dali izklesati trije bratje. V skladu z mitričnim obredom so se na tem odmaknjenem kraju zbirali častilci tega boga, katerega češčenje so prinesli v naše kraje vojaki, trgovci in uradniki iz Prednje Azije.

Bela krajina v antiki ni imela velike državne ceste kot sosednja Dolenjska, temveč je bila povezana s sosedji le z drugovrstnimi cestami, ob katerih niso stali kamniti miljniki, ki so napovedovali popotnikom razdalje. Z dolino Krke je bila povezana od Črnomlja preko Črnošnjice do Soteske in čez gorjansko sedlo od Metlike mimo Jugorja do Novega mesta približno po isti trasi kot današnja cesta čez Gorjance.

Pogled na vzpetino Slemine (levo) in Zeželj (desno) nad Vinco, kjer je bila utrjena naselbina prazgodovinskih Japodov (Foto: Tone Knez)

Kandidati za občinski zbor

V vseh volilnih enotah na področju metliške občine (razen Primostoka in Križevske vasi) so volivci že določili kandidate za odbornike občinskega zbora.

V metliški volilni enoti 2 so se odločili za Petra Vurčiča, v olini enoti 4 pa za Frenka Moleka.

V Draščih kandidirajo: Anton Simončič, Jože Dragovan in Jože Simončič.

V Bojanji vasi so izbrali Jožeta Rajka in Petra Mavrinca s Krašnjega vrha.

Na Lokvici sta izbrana Jože Suklje iz Trnovca in Ivan Kraševac iz Gor. Lokvice.

Na Radovici imajo dva kandidata: Jožeta Janžekoviča in Jožeta Nemanica.

Na Hrastu so se odločili za 3 kandidate: za Jožeta

Zlogarja iz Ravnac, Gabrijela Bogdanoviča s Hrasta in Nika Belopavloviča (pravnik) iz Ljubljane.

V Čurilih so izbrali: Jožeta Vukšiniča iz Svržakov ter Martina Pečariča in Franca Žuglja iz Čuril.

V Gradcu kandidirata Marjan Malešič in Leon Cerjanc.

Na Suhorju so predlagali: Lojzeta Savornja iz Ljubljane, Jožeta Gršiča z Gor. Suhorja in Jožeta Gornika z Dol. Suhorja.

V Podzemlju so se odločili za Antona Kralja iz Boršta in Janeza Stefaniča iz Kapljisch.

Kandidacijski zbor za vasi Primostek in Križevska vas bo sklican naknadno. Prvi sklic ni uspel, ker so prišli le volivci iz Križevske vasi.

JOŽE SKOF

Seminar za vodstva sindikatov

Občinski sindikalni svet organizira za novoizvoljena vodstva sindikalnih podružnic dvodnevni seminar. Prvi del seminarja bo že v soboto, 18. marca. Na njem bo Vinko Trinkaš predaval o sindikatih in njihovi vlogi v sistemu samoupravljanja, o delitvenem sistemu in o delitvi po delu v pogojih gospodarske in družbene reforme. Prihodnjo soboto pa bo seminar nadaljeval predavatelj

Jože Pogačnik. Govoril bo o Jugoslaviji kot polnopravni članici GATT, o regionalnih ekonomskih skupinah, o mednarodnih in domačih aktualnostih, hkrati pa bodo udeleženci seminarja dobili več koristnih napotkov za politično delo z ljudmi.

Na kvalitetni seminar, ki ga vodi predavatelj visoke šole za politične vede v Ljubljani, vabijo tudi vodstva ZK in ZMS.

metliški tednik

Naloge v mednarodnem letu turizma

Generalna skupščina Organizacije združenih narodov je na svojem 21. zasedanju na pobudo mnogih držav, med njimi tudi Jugoslavije, sklenila proglasiti leto 1967 za leto mednarodnega turizma. V zvezi s tem je Skupščina SR Slovenije prejšnji 22. (22. II. gospodarski zbor in 24. II. republiški zbor) sprejela posebne sklepe o nalogah v mednarodnem letu turizma.

Sklepi med drugim podarjajo:

- naj se vse prebivalstvo Slovenije aktivno vključuje v prizadevanje za uspeh mednarodnega leta turizma;
- gospodarske organizacije vseh panog in poslovne banke naj takoj prično realizirati vlaganja in izboljšave za povečanje obsega in

kvalitete turističnih storitev; — občinske skupščine naj dajejo pobudo in spremljajo delo gospodarskih in družbenih organizacij, da bi na osnovi sprejetih programov hitro aktivirali čim več turističnih zmogljivosti. Poskrbijo naj, da bodo čim bolj urejena vsa tista vprašanja, od katerih je odvisen nemošten turistični promet (ceste, njihova opremljenost, delovni čas v trgovini, gostinstvu, servisu in podobno);

- kulturne, telesnovzgojne, športne in druge organizacije naj v svojih delovnih programih upoštevajo značaj mednarodnega leta turizma;
- družbene organizacije, tisk, radio in televizija naj izpopolnijo obveščajo javnost o mednarodnem in gospodarskem pomenu mednarodnega

leta turizma ter izpodbijajo k vsesplošni akciji prebivalstva in vseh drugih činiteljev;

— Skupščina SR Slovenije bo vsestransko podprla napore vseh činiteljev, ki sodelujejo v pospeševanju turistične dejavnosti, izvršni svet pa bo za koordiniranje dela vseh ustanov posebej delovno telo.

Nova barvna razglednica

V Ribnici so dobili nov barvni motiv razglednice svojega kraja. Na njih sta upodobljena grad in cerkev z okolico. Razglednice so že v prodaji. Te razglednice so druge z domačim barvnim motivom. Na prvih je upodobljen »Ribničan Urbana«.

Iščemo fotografijo tedna

ZMAGALA STA FOTOGRAFA TEDNA

P. Miklič in D. Mohar

Ko smo lani novembra razpisali tekmovanje naših sodelavcev in amaterjev »Iščemo fotografijo tedna«, skoraj nismo pričakovali tako navdušenega in tudi kvalitetnega odziva. Zdaj se je pokazalo, da niso bile samo lepe nagrade razlog za to prizadevano sodelovanje, saj smo tudi po končanem tekmovanju dobili še nekaj slik, ki bi brez obotavljanja zaslužile naslov »Fotografija tedna«.

Deset tednov zapored smo dobivali v uredništvo vaše pošiljke — vsega skupaj 134 fotografij od 23 amaterjev! Narišji naslov si je pridobilo 17 fotografij (včasih si je več avtorjev delilo prvo mesto!) in 11 avtorjev, med njimi en poklicni fotograf! Tudi naš namen spodbuditi čimveč lastnikov fotografskih aparatov za sodelovanje v Dolenjskem listu, smo dosegli. Se več: tisti, ki so resno sodelovali, so hkrati opravili tudi nekakešen tečaj, se pravi, da so se naučili, kakšno mora biti novinarska fotografija: izvirna, enkratna, trenutno zanimiva in za naše kraje značilna, pri vsem tem pa še tehnično vsaj zadovoljiva. Res veseli smo bili, ko so naši »fotografi tedna« od tedna do tedna pošiljali boljše motive, tako da se je bilo ob koncu že težko odločiti, kdo je najboljši.

Pred podobno težko nalogo je bila tudi žirija, ko je morala pretekli teden izbrati med 17 nagrajenimi fotografijami tri, ki so se najbolj približale našim zahtevam. V žiriji so bili mojster umetniške fotografije tov. Vlastja Simončič iz Ljubljane, fotoreporter DELA tov. Svetozar Busić in naš tehnični urednik Marjan Moškon. Po oceni posnetkov, v kateri sta sodelovala predvsem oba strokovnjaka iz Ljubljane, ki fotografij nista poznala že od prej, se je izkazalo, da so v ožji izbor prišli prav tisti sodelavci, ki so najbolj vztrajno in zavzeto sodelovali na našem razpisu. — Žirija je končno izbrala in predlagala za nagrado tri posnetke: Mikličev MARTINOV PIKNIK iz vinograda v Vrbovsih pri Sentjerneju (objavljen lani v številki 45 na 1. str.), Moharjev MOST SMRTI z dvema avtomobila, ki sta takrat zletela v Bistrico v Goriči vasi (objavljen v številki 47 na 1. str.) in Pavlinovo POGAJANJE ZA DRVA v Novem mestu (objavljeno v številki 49 na 3. str.). Na predlog žirije je uredništvo Dolenjskega lista sklenilo, da si delita prvo mesto in s tem 50.000 Sdin Polde Miklič iz Sentjerneja in Drago Mohar iz Ribnice. Vsak od njiju bo prejel 25.000 Sdin nagrade. Tretjo nagrado 20.000 Sdin bo dobil Darko Pavlin iz Novega mesta. Ostalih osmim avtorjem, katerih posnetki so v tekmovanju postali »Fotografije tedna«, pa bomo poslali po en zaviteh fotografskega papirja. To so: Tone Zalokar iz Krškega, Tinko Vimpolšek iz Sentlenarta pri Bežicah, Marjan Kopina iz Kostanjevice, France Modic iz Ljubljane ter Vid Bauer, Janez Pavlin, Polde Grahek in Branko Lukič — vsi iz Novega mesta.

Iščemo fotografijo tedna

Ker je manjša akcija za »Fotografijo tedna« tako lepo uspela, smo se odločili, da bomo z njo v malce spreminjeni obliki nadaljevali tudi v bodoče.

- Ponovno vabimo k sodelovanju vse fotoamaterje in poklicne fotografe: vsak teden bomo izmed poslanih fotografij izbrali najboljšo in jo nagradili s

5000 starimi dinarji

Vse poslane in objavljene fotografije (tudi nagrajene »Fotografije tedna«) bomo honorirali kot običajno. Sodeluje lahko vsak bralec Dolenjskega lista!

Fotografije morajo biti narejene vsaj na formatu 13x18 cm in opremljene so podatki, kdo in kaj je na sliki ter kje in kdaj je bila posneta. V izboru za tekočo številko bo upoštevana, če bo prišla v uredništvo vsaj do 12. ure v ponedeljek pred izidom tekoče številke.

Zdaj pa spet »na juriš!« Ne pozabite: IŠCEMO FOTOGRAFIJO TEDNA! Želimo vam mnogo sreče in ostro oko! UREDNIŠTVO DOLENJSKEGA LISTA

Iščemo fotografijo tedna

DVORIŠČNI KOČIJAZ: Puran je kaj lep dvoriščni okras, posebno kadar takole vozi kočijo. Se bolj pa je prikupen, ko čepi lepo pečen na mizi. (Foto: P. Miklič)

SMEH STO

V zelo živahnem pogovoru doval, kako je volk požrl ovco. »Uboga žival!« je vzdihnila Sophie Arnould, »kako daleč kotala!«

Francoski književnik Rimbaud priložnosti rekel, da gre pri vprašanju, ali bo glavni junak, je še pripomnil:

»Na to vprašanje dobi človek od dejanja do dejanja sprejem prvega dejanja — umrl bo; v tretjem — pa vendar postane naposled jasno, da bo umrl, v petem dejanju pa...«

Mozart je sovražil kulturne čeprav je bil v mladosti tudi Nekoč so ga povabili v družbo pil zelo nadarjen otrok, vendar je deček končal z igranjem hvalil.

»Igrati že znam,« je dejal, »skladati, pa ne vem kako.« »No,« je dejal slavni ustnik, »liko počakaj, ko doraste.« »Saj ste tudi vi že skladali komaj deset let.« »To je že res,« se je nasmehnil, »toda meni ni bilo treba, kako naj se začne.«

Nove legure za umetne čeljusti

Eden najbolj znanih stomatologov Sovjetske zveze prof. Venjamin Kurljandski, vodja katedre za ortopedsko stomatologijo moskovskega stomatološkega inštituta, in njegovi sodelavci so dobili nove legure za izdelavo umetnih čeljusti. Te legure so veliko cenejše od zlatih in jih v nekaterih lastnostih celo prekašajo. Nove legure precej olajšajo tehnološko pripravo in izdelavo protez. Vsebujejo minimalno količino zlata, srebra, paladija in nekatere druge kovine.

Pod vodstvom profesorja Kurljandskega bodo naredili poseben laboratorij, ki se bo ukvarjal izključno z iskanjem novih legur in nekaterih izredno trdnih snovi, ki ne oksidirajo niti pri visokih temperaturah. Po besedah prof. Kurljandskega imajo nekatere teh legur tudi baktericidne lastnosti, to je, ubijajo škodljive mikrobo.

Študenti v akciji za dvig pismenosti

Te dni je vseučiliški odbor zveze študentov zagrebške univerze pozval študente, naj pomagajo pri akciji pobiranja nepismenosti odraslih. Poziv je naslovljen na vse študente, na krajevne klube, tajništvo za vzgojo in telesno kulturo in vse organizacije Socialistične zveze. Že nekaj dni po objavi tega poziva v študentskih listih so se pričeli javljati študentje. Študentske ekipe bodo med počitnicami odšle na teren in tam sodelovale v akciji za odpravo nepismenosti.

V sredo popoldne, na dan žena. Zene in dekleta prej prenehajo z delom in se odpravljajo v gostišča, kjer jih vidimo le redkokdaj. Njihov dan je, pravimo; vsaj enkrat naj bo, če jim že tako ne pomagamo sneti tolikih bremen, ki jim jih je naložil nov čas.

Ista sredo, isto popoldne pa niti enkrat v letu ni za vse enaka! Drobna ženica, mati pe-

Valvasor o gradovih v dolini Krke

GRABEN

Vse bina. Izvor imena Graben. Nekoč je tu stal samo stolp. Kateri izmed lastnikov graščine je dal prezidati stolp v grajsko poslopje. Panji v grajskih zidovih. Cigava dedovina je bil nekdanji grad. Grad je bil last gospodov Grabenskih. Viteška hrabrost gospodov Grabenskih. Gospoda Ruta Grabenskega ujamejo Turki. Ruta Grabenskega odkupijo za visoko odkupnino, toda kmalu umre od strupa, ki so mu ga Turki dali s seboj na pot.

Graben je ime gradu na srednjem Kranjskem in leži osem milj od Ljubljane, od Novega mesta pa četrtilje. Po mojem mnenju so ga nekoč poimenovali Graben zato, ker se dviga takoj nad visokim jarkom, ki štiti grad z ene strani. Na drugi strani pa teče mimo njega reka Krka. Po kranjsko se grad prav tako imenuje Graben.

Nekdanji je bil grad le štirioglat, močan stolp, ki je imel zgoraj v sredini zidu stolpna vrata, h katerim je vozejeje je eden gospodov Mordakov dil lesen most ali dohod, tako da se je slabo branil pred sovražnikom. Poprizedal stolpu še tri vogalne zidove in še en enako močan zid; dal pa je sezidati tudi nova vhodna vrata ter napraviti pridvižni most. Ker grajsko zidovje na zunanji ni ometano z apnom ali malto, ampak je popolnoma surovo, in ker so luknje, ki so jih napravili ob zidavi pri postavitvi zidarskega odra, ostale nezazidane in nekatere segajo prav globoko v zid, prihajajo vsako leto čebele in se v teh luknjah naselijo. Iz nekaterih lukenj je iz notranje strani zidu mogoče vzeti čebelnje panje. In kakor nekatere teh čebel, ki jih vzamejo iz lukenj, nerade rojijo, pa druge, če že rojijo, potem trikrat na leto, a tretje leto prenehajo in poginejo.

Nekoč je bil ta kraj dedovina gospodov Grabenskih, ki so ga imeli tudi mnogo let v lasti. Hundius omenja sicer dva brata Grabenska, gospoda Konrada in Grimolda, ki sta živela okoli leta 1170, toda ni pa gotovo, ali sta bila tudi lastnika graščine. Nesporno pa je bil leta 1330, grad v lasti Ulrika Grabenskega, sposobnega in odličnega vojaka, ki se je poročil z gospo Barbaro Turjaško. Okoli leta 1499 je postal ponovno lastnik te hiše ali graščine Virgil Grabenski, sin gospoda Andreja Grabenskega, ki je bil odličen vitez, kakor so pač nasploh gospodje Grabenski veljali za hrabre viteze in so to svojo slavo in spoštovanje tudi dejansko zaslužili.

Leta 1477 je dal gospod Rut Grabenski Turkom trdo okusiti svojo viteško pest in jih tako lepo število odpravil v pekel, toda od njihove množice, ki ga je oblegala, pa je prejel marsikatero odlikovanje za svoje junaštvo — (s tem menim veliko število ran), tako da je bil na kraju ujet. Sovražniki so ga nato odvedli celo noter na Turško.

Ulrikova dva brata, gospod Wolf in gospod Kozma Grabenski, sta bila prav tako hrabra viteza, in sicer je bil oni, gospod Wolf namreč, cesarski oficir na Dunaju na Avstrijskem, ta pa, Kozma namreč, pa se je leta 1473 na dan sv. Jerneja v spopadu s Turki bojeval z veliko viteško hrabrostjo, dobil sicer nekaj ran, vendar odšel živ iz bitke, potem ko je s svojim bojevitim orožjem vzel mnogim življenja. Bratranec omenjenih dveh gospodov Grabenskih gospod Ulrik Grabenski je bil deželni glavar na Stajerskem, kolikor se pač Gabriel Bucelini ne moti. Fugger namreč piše, da je bil Ulrik stotnik na gradu v Gradcu. V rokopisu Schrota najdemo Ulrika omenjenega kot stotnika na Stajerskem.

Ker so bili vsi ti gospodje Grabenski v istem času poznani zaradi svoje viteške hrabrosti, so Turki za prejšnjim omenjenega gospoda Ruta Grabenskega postavili tako visoko odkupnino, da je prekašala njegovo premoženje in premoženje njegovih bratov. Zaradi tega je moral njegov bratranec gospod Ulrik s Stajerskega primakniti od svojega bogastva precejšnjo vsoto, da bi mogli bratranca odkupiti. Potem — ko se je Ulrik vrnil domov, so ga na Grabnu morali kmalu pokopati. Njegovo smrt pa so, kakor so bili ljudje trdno prepričani, pospešili Turki, ki so mu naskrivoma dali strupa. — (Skrajšano.)

(Graben stoji na desnem bregu Krke, nasproti novih tovarniških poslopij tovarne zdravil »Krka« in tovarne Labod. Danes je stavba last kmetijske zadruge »Krka« iz Novega mesta.)

nekdaj pripove-
ja patra.
opera pevka
je privedla la-

ol je ob neki
kaki tragediji za
mrli ali ne. Nato

k odgovor, ki se
nja takole: v
drugem — ne, ne
umrl; v četrtem
glavni junak ne
je temu umre.

hudežnih otroka,
sam med njimi.
kjer je nasto-
ški virtuozi. Ko
a je Mozart po-

mali, »rad bi še

jalec, »kar neko-

ko ste bili stari

nehnil glasbenik,
ogar spraševati,

4245!

88 novih naročni-
se nam je pridruži-
teden: 27 iz ko-
občine, 24 iz rib-
11 iz novomeške
Spet je bil najpri-
nejši zbiralec Cve-
riž iz Kočevja, ki
je v torko poslal
novih naročnikov,
naročnikov pa so
učenci in dijaki
ške osnovne šole
mnazije.

čevje: 639!

17 tednih naše ak-
ko zbrali v brežiški
do torka opol-
335 novih naroč-
v, v črnomaljski
kočevski 639, krški
metliški 195, novo-
ški 829, ribniški 245,
ški 520 in v tre-
ški občini 350 no-
naročnikov. Iz raz-
bošt v SRS in SFRJ
v tem času prid-
naročnikov, za
se v tujini pa so
bili ljudje 99 novih
ov lista.

apno število vseh
naročnikov po 17
h: 4.245.

Uprava lista

širjajte domači
krajinski tednik
LENJSKI LIST!

a gor
dol!

otrok in žena invali-
je snažilka. Vse leto
joj vataja, da kuri pi-
preden drugi pri-
v službo; popoldne
pride pospravljat, ko

Saj sem samo snažilka...»

druge delavnik že
Prav isto dela na
popoldne, če-
so vsi drugi, tudi

»SIMONIDA« V BEOGRAJSKEM DOMU SINDIKATOV! V počastitev dneva žena je Narodni salon v Beogradu priredil modno revijo z najnovejšo kolekcijo enkratnih modelov »visoke mode«, za katere je dobil avtor pobudo v srbski samo-
stanski kulturi. Kreator zanimivih modelov je znani beograjski umetnik Aleksander Joksimović, ki je svojo kolekcijo imenoval »Simonida« po srbski kraljici istega imena iz srednjega veka. Kraljičina freska se nahaja v samostanu Gračanica. — Na sliki: nekoliko modelov z revije, ki je izzvala med Beograjkankami veliko zana-
nje. (Foto: TANJUG)

Ali živali povzročajo epidemijo influence?

Svetovna zdravstvena orga-
nizacija Združenih narodov,
ki poleg mnogih drugih nalog
vodi tudi raziskovanja v zve-
zi s pojavom epidemije in-
fluence, je ob koncu lanskega
leta organizirala sestanek v
Zenevi za strokovnjake, ki
raziskujejo zoonosis bolezni,
ki se prenašajo z živali na
ljudi. Do sedaj so ugotovili
400 takih bolezni. Znanstveni-
ki so v Zenevi pretresali vpra-
šanje, ali se tudi epidemije
influence, ki včasih pokonča-
jo več milijonov življenj, ne
prenašajo morda z živali na
ljudi.

Dr. Martin Kaplan, načelnik
oddelka za veterino pri Sve-
tovni zdravstveni organizaciji,
je izjavil, da je ta zveza med
živalmi in ljudmi, kar zadeva
epidemijo influence, še vedno
predmet raziskav.

Na tiskovni konferenci je
dr. Kaplan povedal, da se v
laboratorijskih pogojih influ-
enca lahko prenese a človeka
na živali, prav tako pa tudi
ljudje lahko dobe bolezen od
živali, posebno od konj. Po
besedah dr. Kaplana je sedaj
treba samo ugotoviti, ali se
to lahko godi tudi v narav-
nih okoliščinah.

možje, odšli praznovat
dan žena — njen dan.

»Tu delam že tretjo le-
to, pa me do sedaj na
prigrizek za dan žena ni
še nihče povabil. Saj ne
bi šla, povabilo pa bi mi
dobro delo. Nič fim ni za
takega človeka, mogoče
zato, ker sem samo sna-
žilka.« je z jezo in razo-
čarjenjem stisnila iz sebe.

Dogodek je letošnji, re-
smičen. Točneje: snažilka
je Lucija Marković iz Ste-
jana, ki čisti v domu

družbeno-političnih orga-
nizacij v Trebnjem.
Besede so eno, dejanja
druga!

z domačih
vrtov

Hitro po dva odbornika!

Ob pričetku 35. seje ob-
činske skupščine v Novem
mestu, ki je bila 9. marca,
so v zboru delovnih skup-
nosti našli dva odborni-
ka manj, kot je bilo po-
trebno, da bi bil zbor
sklepčen. Zato je predse-
dujoči podpredsednik An-
drej Grča pozval, da je
treba dva odbornika najti
na vsak način in čimprej.
Na srečo se je »lov« za od-
borniki srečno končal, zbo-
ra pa sta postala sklepčna
še pred koncem razprave
o kmetijstvu in gozdar-
stvu...

DELO je medtem poro-
čalo, da je eden izmed ta-
ko poklicanih odbornikov
na seji — zaspal; mi tega
nismo videli, verjamejo
pa kolegom, ki poročajo
za republiški tisk.

DAN ŽENA smo po vseh občinah našega področja lepo
proslavili — še lepše pa bo, predvsem pa pravičnejše,
če se bomo vsi in vsekdar zavedali, da bi morala na-
čela 8. marca veljati vse leto, vsak dan in vsepovsod!
— Med drugimi je tudi občinski odbor SZDL Krško
pripravil borkam in aktivistkam NOV v Kostanjevici
tovariško srečanje. Udeležila se ga je tudi mama na-
rodnega heroja Milke Kerin, junakinje s Pohorja. Na
sliki: pionirka kostanjeviške šole izroča cvetje Keri-
novi mami (v ruti). Pionirji so čestitali materam, bor-
kam in aktivistkam s prvim pomladanskim cvetjem in
jih lepo razveselili (Foto: Rezi Pirc)

Piše dr. Josip Edgar Leopold-Lavov,
prior kartuzije Pleterje

Zibelka francoskih partizanov

Odjeknili so streli, trda kmečka korenina je klecnila
s poslednjim nasmehom na obledelih ustnicah, z mislijo na
hčer, ki ga bo gotovo maščevala. Nemci, zadovoljni s svo-
jim zločinom, so naglo zapustili La Frette.

Marie-Jeanne se je po nekaj dnevih počitka zopet vrnila
na položaj, da nadaljuje boj z okrutnimi nacisti. Pozneje
je sodelovala pri osvoboditvi Lyona, kjer jo je odlikoval
sam general de Gaulle v viteškem križem Legije časti (La
Croix de chevalier de la Légion d'honneur).

Na Vercorsu je bilo še več žena ki so se zelo junaško
držale v boju proti okupatorju. Tako na primer Germaine
Blum, Charlotte Mayaud (le-to so Nemci strahovito mučili,
nato pa poslali v taborišče, ker ni hotela izdati tajnosti, za
katere je vedela) ali Gaby in Jacqueline Groll, ki sta imeli
stalne zveze s partizani, čeprav sta prebivali v neposredni
bližini nemških postojank. Vemo tudi za bolničarki iz ja-
me Luire: Leo Blanc in Madame Jarraud.

Poleg več ali manj rednih partizanskih čet je bila na
Vercorsu tudi skupina dvajsetih mladincev, ki so postali
zaradi svojih akcij slavni daleč okoli Grenobla. Skupina se
je imenovala po vodji Paulu Vallieru. Ta partizanski ko-
mandir je padel pri izredno hrabrem podvigu v boju z SS
marca 1944 pri Grenoblu. Po junaški smrti svojega koman-
dirja so borci bili kot brez glave. Prišli so na Vercors,
da se priključijo tamkajšnjim partizanom pod pogojem,

Pokopališče v La Mure pri Vassieuxu, kjer počivajo žrtve
nacističnega morjenja

da obdržijo svojo samostojnost. To so jim ugodili. Skupina
je izdatno pomagala ostalim partizanskim enotam s tem,
da je šla prostovoljno v najtežje akcije, kjer je bilo treba
tvegati tudi glavo, samo da se izpolni določena naloga.

10. julija 1944 so makijevci (partizani) napadli nemško
kolono v gorski ožini (Lus-la Croix Haute). Napad je uspel.
Partizani so skupaj z Američani v kamionu dospeli do
Menéeja, od tod so šli peš in se razporedili vzdolž državne
ceste št. 75. Po tej cesti je vozila kolona tovornjakov, polna
sovražnikov. Pri napadu je bil prvi kamion popolnoma uni-
čen, drugi pa delno. Ostali tovornjaki so se ustavili. Nemci
so začeli hudo streljati na partizane in Američane, ki so
bili v zasedi. Ti niso mogli zadržati silovitega napada nem-
ških vojakov ter so se morali umakniti. Nemci so imeli 40
mrtvih. Vsi preživeli sovražniki pa so dobili dobro moralno
lekcijsko, da se ni dobro sprehajati po tuji zemlji kot oku-
pator. Francozi so imeli le dva mrtva.

Kmalu nato so partizani uspešno izvedli še eno origi-
nalno zamisel. Ze dolgo časa je komandant žandarmerij-
skega rajona v Saint Marcellinu želel pristopiti k partiza-
nom na Vercorsu. Ta žandarmerijska posadka je spadala
v kvistilinski del Francije, ki je sodelovala z nacisti. Oro-
niški komandant pa ni hotel iti sam v partizane, ampak s
celim vodom svojih orožnikov. Pobeg v partizane pa je
hotel prikazati kot nasilno mobilizacijo z improviziranim
partizanskim napadom na krajevno orožniško postajo, da
bi izostale nemške represalije nad svojci »pobeglih« oro-
žnikov, ki so prostovoljno odšli v partizane. Orožniški ko-
mandant se je dogovoril s partizani, da napadejo orožniško
postajo. In res! Neko noč je prišla številnejša partizanska
četa iz Vercorsa po komandanta in njegove orožnike. V
poslopju so partizani ustvarili pravi nered, tako da je bil
videz, da so borci v boju zavzeli žandarmerijsko postajo,
premagali posadko, jo razorožili in odpeljali seboj. Pri
tem namišljenem napadu so makijevci pobrali vse orožje,
se polastili vseh prevoznih sredstev, potrgali telefonske žice
in razbili telefonske aparate. Vse to so izvedli tako teme-
lito, da so Nemci sicer divjali in besneli, samo na golju-
fijo niso prišli.

Da bi se Nemci maščevali, so iz kraja odpeljali več mla-
dincev v zapore. Jasno je bilo, da pripravljajo Nemci na-
pad na Vercors. Začeli naj bi z bombardiranjem iz zraka.
Visoko planoto so začeli zopet preletavati nemški izvidniški
avioni. Partizani so se pripravili na boj. 13. julija 1944 so
padle prve nemške bombe na Vassieux. Ob tej priliki je
bil poročnik Payot smrtno ranjen. Izgube so bile med bor-
ci, kakor tudi med civilnim prebivalstvom. 14. julija so
zopet bombardirali Vassieux in okolico. Bombe so padale
na hiše, mitraljirali so mirne prebivalce, da, celo delavce
na polju in travniku, ki so spravljali seno. V Vassieuxu in
drugih krajih so nastali požari. Prebivalci so zapuščali do-
move in bežali v gozdove. S seboj so jemali, kar jim je
pač prišlo pod roko. Sovražstvo do Nemcev se je stopnje-
valo. Položaj je bil zelo resen. Vedno več je bilo partizanov-
borcev raznih vrst. To je bila organizirana vojska partiza-
nov vsake sorte. Vse je bilo osredotočeno za boj. Vojaški
štabi so zasedali noč in dan. Alžirija je bila o vsem in-
formirana. Partizani so čakali na njeno pomoč. Ze se je ču-
tilo, da se bliža odločilni boj. Vsi so bili prepričani, da bo
boj težak.

Začenja se bitka za delež v proračunu

Družbeni dogovor z občinsko skupščino naj določi osebne dohodke v prosveti — Šole so lani dobro gospodarile s prejetim denarjem — Za osebne dohodke so uporabile okoli 80 odst. sredstev, za materialne izdatke 20 odst.

Upravni odbor sklada za šolstvo v Brežicah je 10. marca obravnaval zaključni račun sklada in zaključne račune šol za minulo leto. Sklad za šolstvo je bil lani deležen 40 odst. skupnih proračunskih dohodkov občine Brežice.

Vseh dohodkov je imel sklad 507.953.000 Sdin. Iz proračuna je dobil 374.113.000 Sdin, od delovnih organizacij 2.600.000, od drugostopenjskega sklada za šolstvo v Celju 79.000.000, od kreditov 38.800 tisoč Sdin in del dohodkov še

iz drugih virov. Prispevek sklada za šolstvo druge stopnje v Celju je bil v celoti porabljen za dograditev gimnazije. Pretežni del izdatkov (364 milijonov 649.000 Sdin) je bil namenjen za osnovno dejavnost šol. Za štipendije je sklad izdal 14.962.000 Sdin. Po zaključnem računu ima sklad za lansko leto še 33.564.000 Sdin neporavnanih obveznosti. Zaradi nerednega dotoka proračunskih sredstev je moral najeti premostitveno posojilo pri Komunalni banki v Celju in posojilo iz rezervnega sklada občinske skupščine.

Te obveznosti bodo morale biti posebej upoštevane pri sprejemanju proračuna za leto. Bitka za ustrezen delež v proračunu bo spet trda. Možnosti so manjše od potreb, to je jasno vsem proračunskim porabnikom.

Občinska uprava je pripravila dve varianti plana za leto. Po prvi naj bi se povečala vsota za osnovno dejavnost šol za 6,4 odst., po drugi

pa za 4,6 odst. Povišanje neto osebnih dohodkov znaša po prvih varianti 10 odst., po drugi 8,2 odst. Upravni odbor se ni izrekel za nobeno od teh možnosti. Sklenil je, naj strokovne službe pri skupščini ugotovijo povprečje osebnih dohodkov za enako izobrazbo v gospodarstvu, zdravstvu in drugih vejah, to pa naj bo osnova za letošnje planiranje osebnih dohodkov v prosveti.

Prosvetni delavci se zavedajo, da bodo povprečje v gospodarstvu le težko dosegli, želijo pa se mu približati. Člani upravnega odbora sklada so podprli predlog tov. Gregoriča za družbeni dogovor z občinsko skupščino. V to akcijo se bo vključil sindikat delavcev družbenih dejavnosti.

Podatki o gospodarjenju na šolah prikazujejo zrel odnos do denarja, s katerim so gospodarile. Po dolgem času so šole dosegle ugodno razmerje med osebnimi dohodki in materialnimi izdatki. Za osebne dohodke so izplačale približno 80 odst. prejetega denarja, 20 odst. pa so uporabile za druge potrebe šolskih zavodov. Tudi presežek dohodka so kolektivni smotno delili na osebne dohodke in sklade.

Mladi vojaki v enoti tovariša Franca Jordana se po svečani obvezi podpisujejo v knjigo.

Za KS Pišce - 43.000 Ndin

Krajevna skupnost v Piščah mora oskrbovati 50 km cest. Letos namerava navoziti na ceste precej gramoza. Četudi ima lastno gramozno jamo, bo denarja premalo za prevoze. Na cestah bo marsikje zmanjkalo posipa, toda predvideni so še drugi nujni izdatki.

Letošnji proračun krajevnega skupnosti znaša 43.000 Ndin. S tem denarjem bodo kupili tudi nekaj betonskih cevi za odvod vode pod cestami, uporabili ga bodo za razširitev cestne razsvetljave, za

napeljavo vodovoda na pokopališče in ureditev poti.

Piščani bi radi razširili tudi cesto do križišča proti Bizeljskemu. Če bo le mogoče, bodo priskočili na pomoč vaščanom iz Pavlove vasi pri napeljavi pitne vode od izvira v Piščah.

Že mislijo na 1. maj

Na seji predsedstva ObsS Brežice so 1. marca razpravljali o evidentiranju kandidatov za odbornike in poslane, ki je potekalo po sindikalnih podružnicah. V drugi točki so se pomenili o letošnjem praznovanju 1. maja. Osrednja proslava v občini bo v Brežicah 27. aprila, ko bodo hkrati proslavili obletnico ustanovitve OF. V goste bodo povabili harmonikarski orkester DPD Svoboda Sentvid pri Ljubljani, sindikat pa bo poskrbel, da bodo dobro organizirane proslave tudi po kolektivih in krajevnih središčih. Občane bosta na prvomajsko jutro pozdravili z bučnico dve godbi. Seveda tudi letošnji 1. maj ne bo minil brez številnih športnih srečanj, izletov v naravo. Poyosod bodo za ta veliki praznik tudi lepo uredili okolico.

V. P.

Seja sveta za socialno varstvo

Na nedavni seji sveta za socialno varstvo Obs Brežice so ugotovili, da so bili uresničeni vsi sklepi sveta, razen predloga, naj ZD določi zdravilca, ki bi se specializiral za zdravljenje alkoholikov, in naj določi posebne ordinacijske ure za delo z alkoholiki. Zato so sklenili ta predlog ponovno posredovati upravi ZD. Tudi šola bratov Ribarjev ni razpisala mesta za socialnega delavca. Svet bo po letošnjem programu opravil revizijo socialnih podpor, analiziral delo skrbnikov in mladinsko prestopništvo, obdelal anketo starostnikov, analiziral delo mestnih kuhinj, pregledal rejništvo v občini, se podrobneje ukvarjal z alkoholiki in njihovim zdravljenjem ter analiziral sistematizacijo zdravstvene preglede šolskih otrok.

V ARTIČAH ZA 8. MAREC

Letošnje praznovanje dneva žena je v Artičah prevzelo Društvo prijateljev mladine. 5. marca popoldne so skupaj z osnovno šolo in Prosvetnim društvom Oton Župancič pripravili v prosvetnem domu proslavo, ki je bila za vse povabilenke pravo doživetje. Mladinke 8. razreda osnovne šole so jim čestitale za praznik in jih obdarile s cvetjem. Po enournem programu, ki so ga izvedli šolarji, se je začela zabava. Posebno presenečenje

so predstavniki DPM pripravili najstarejšim udeleženkam proslave, med obdarovankami pa sta bila tudi zakonca Benčin, ki sta tega dne slavila 60-letnico skupnega življenja (na sliki).

Žene so popoldne preživele v vedrem razpoloženju, sproščeno in svečano. Zlasti so bile presenečene nad pozornostjo, ki so jim jo izkazovali vsi, predvsem pa mladi. Veseli smo, da je proslava tako lepo uspela. MIHA HALER

V CERKLJAH ČAKAJO NA POMOČ OBČINSKE TURISTIČNE ZVEZE

Še vedno brez oznak za parkiranje ob Krki

Na kopališču se poleti ustavi do 300 avtomobilov — Kopalci se nimajo kje preobleči — Postaviti bi jim morali slačilnice — Pred poletjem čaka turistične delavce še kopica nalog — Društvo se čuti preveč osamljeno in si želi več skupnega dela z občinsko turistično zvezo

V Cerkljah so lani ustanovili turistično društvo. Zaživela je edinole karnevalska sekcija, ki je za pustovanje pripravila prijeten zabavni program. Prebivalci so z navdušenjem pozdravili zasedanje pustnega parlamenta. Toda to je zdaj mimo. Društvo čaka še pred poletjem kopica zahtevnih nalog. Odbornik Vilki Račič pravi, da jim brez pomoči občinske turistične zveze ne bodo kos.

Prostore za parkiranje bo treba označiti. Značke je obljubila turistična zveza, vendar jih še nimajo. Na kopališču bi morali postaviti nekaj slačilnic. Kopalci se nimajo kje preobleči. Če se pripeljejo z avtomobilom, uporabijo za kabino avto, srečnejši pa si postavijo celo šotor. Ti gostje slačilnic ne pogrešajo, veliko pa je takih, ki morajo iskati zavetja po grmovju.

Umivanje avtomobilov je z občinskim odlokom v Krki prepovedano, vendar se mno-

gi tega ne držijo. To prepoved bi morali označiti na tablah, sicer je težko preprečevati take namere.

Turistično društvo želi v Župeči vasi postaviti kiosk z mizami jedili in brezalkohol-

nimi pijačami. Obeta si pomoč občinske turistične zveze.

Za prihodnost ima društvo še več načrtov. V starih toplih v Bašči vasi bi turistični delavci iz Cerklj radi na-

pravili odprt bazen. Tovariš Račič meni, da bi zanj zado-stovalo kakih 50 vreč cemen-ta in 30 kubikov gramoza. To bi privabilo zlasti Zagrebčane, ki so zelo navezani na te kraje.

Lanski dohodek društva je bil skromen. Od parkirnine niso dobili veliko, ker je brez oznak za parkiranje niso mogli zahtevati. Plačali so le tiš-ti, ki so to napravili z dobro voljo.

PRED OBČINSKO KONFERENCO ZK V BREŽICAH

Velik korak k samostojnosti

Najbolj so napredovale osnovne organizacije v podjetjih — Terenske organizacije so se slabše znašle brez direktiv — Člani ZK še vedno premalo študirajo — Občinski komite je učinkovito posegal v vsa družbena dogajanja

Komunisti v brežiški občini smo na zadnji letni konferenci januarja 1965 sprejeli obveznosti, ki so slonele na resoluciji osmega kongresa ZKJ. Večina članstva si je medtem prizadevala, da bi delovni ljudje v organih upravljanja v podjetjih, v občinski skupščini, krajevni skupnosti, sindikatih, Zvezi mladine in drugih organizacijah ter društvi sodelovali o vseh pomembnejših vprašanjih brez direktiv in ukazovanja. Delo komunistov je bilo v tem obdobju veliko bolj javno kot prej. Komunisti so z razvijanjem boja mnenj, izmenjavo stališč in kritično oceno dela organizacij ali posameznikov zavestno vplivali na dogajanja v občini.

Razumljivo je, da je bilo ob taki vlogi komunistov in različnih mnenjih posameznikov tudi nekaj napačnih nastopov. Pogojen so bili v pomankanju strokovnega in družbeno-političnega znanja, v preveč površnem iskanju vzrokov za nastale razmere in nekateri posamezniki so se bolj ravnali po svoji vesti in interesih kot po smernicah Zveze komunistov.

V dveletni mandatni dobi je občinski komite obravnaval in zavzemal stališča do družbenega in gospodarskega življenja v občini. O razpravi in sklepih je sproti seznanjal članstvo. Vloga ZK

med dvema konferencama je bila v občini izredno pomembna. Komite, osnovne organizacije in posamezniki so morali biti pri delu samostojnejši. Prizadevali so si učinkovito razreševati idejna protislovja, nesocialistične pojave v družbi ipd.

Seveda pa tudi ni manjkalo neplodnega govorčenja o nepravilnostih drugod in marsikdaj so bile organizacije preveč zavzete same s seboj.

Delo komunistov v občini se je sicer spreminjalo, vendar še prepočasno. Vsi člani se, žal, ne trudijo dovolj, da bi se za to usposobili. Premalo berejo in premalo študirajo. Zanimanje za dopolnilno izobraževanje bi bilo lahko mnogo več. Kljub vsemu pa je vendarle razveseljiva ugotovitev, da je bilo 80 odst. članstva aktivnega. Pretežni del komunistov je cenjen in upoštevan v okolju, v katerem živi.

Najbolje so delale osnovne organizacije v delovnih organizacijah. K temu so jim silile razmere v proizvodnji, delo samoupravnih organov, planske obveznosti itd. Težje so se uveljavljale terenske organizacije, ki se zaradi raznoliškega sestava članstva, zaradi različne splošne in politične razgledanosti love za manj pomembne zadeve. Njihov vpliv na javnost pri

urejanju otroškega varstva, zdravstva, šolstva in javne uprave je še zmeraj premajhen ali pa ga sploh ni.

VINKO JURKAS

POJASNILO

2. marca letos se nam je pripetila tehnična nerodnost na brežiški in krški strani našega lista: naslov »Samouprava v zdravstvu bliže proizvajalcem« (na 10. strani DL) bi moral stati na 11. strani tam, kjer zdaj stoji naslov »Samouprava in odgovornost na tehnični«. Iz vsebine obeh člankov je to sicer razvidno, vseeno pa se bralcem opravičujemo zaradi neljube zamenjave naslovov.

Uredništvo

Seminar za vodstva mladinskih aktivov

ObK ZMS je priredil 3. marca v Brežicah enodnevni seminar za predstavnike in sekretarje vseh aktivov in aktivov v delovnih organizacijah. Udeležili so se ga vsi, razen predstavnikov aktivov iz Sromel. V dopoldanskem delu so se pomenili o načinu vodenja sestankov, o ureditvi mladinskega sklopov ter o psihologiji mladitve in roditeljev. Dobili so tudi navodila, kako urediti mladinske sobe in kako okrasiti dvorane za razne proslave. Udeleženci so obiskali Posavski muzej, popoldne pa so nadaljevali pogovor o sodelovanju mladinskih aktivov, največ pa je tekla beseda o organizaciji prostega časa na vasi. Udeleženci so se seznanili tudi z našim volilnim sistemom. V. P.

BREŽIŠKE VESTI

Povprečno trije kandidati za eno odborniško mesto

Za 179 odborniških mest je evidentiranih 545 možnih kandidatov, za 15 republiških poslancev 60 kandidatov in za 5 zveznih poslancev 48 kandidatov — Končno število za zvezne in republiške poslance je manjše, ker niso vsi evidentiranci sprejeli kandidatur — Ženske so zelo slabo zastopane

Za 61. zvezno volilno enoto, ki obsega občine Sentjur, Laško, Smarje, Brežice, Krško in Sevnica, je predsednik obč. odbora SZDL v Krškem Peter Markovič sestavil analizo predvolilnega dela. V njej ugodno ocenjuje potek evidentiranja in merila za izbor kandidatov.

Že od vsega začetka predvolilne dejavnosti izstopa demokracija pri evidentiranju. Zbori so javni, odprti slehernemu občanu, da lahko vsak izmed njih vpliva na izbor. Široke razprave o evi-

dentiranju so se začele na konferencah krajevnih organizacij Socialistične zveze, na zborih sindikalnih podružnic in na drugih zborih. Stevilne razprave o vprašanjih šolstva, gospodarstva, kulture, zdravstva in socialne politike so se izoblikovale v stališča, in ta so narekovala merila za izbiro kandidatov. To je vplivalo na boljši sestav evidentiranih.

Vseh 6 volilnih komisij v 61. volilni enoti je sodelovalo med seboj. Na posvetih so poskušali uskladiti predloge

tako, da bi prišlo demokratično in javno delo čim bolj do izraza. V omenjenih občinah bo aprila potekel mandat 179 odborov in občin. Za izpraznjenih odborov in občin so občani evidentirali 545 možnih kandidatov. Za eno odborniško mesto so torej predvideli povprečno trije.

V občinah 61. volilne enote bo prenehal mandat tudi 15 poslancev republiške skupščine. Za bodoče poslance so predlagali občani kar 60 kandidatov ali povprečno 4 za vsak mandat.

Največja pomanjkljivost evidentiranja za občinske in za republiško skupščino je po mnenju tovariša Markoviča in volilnih komisij izredno majhno število žensk. Med 60 kandidati za republiške poslance so bile namreč evidentirane le 4 ženske. Tako majhen odstotek žensk pa ne ustreza niti številu zaposlenih žena niti njihovi družbeno-politični

aktivnosti.

V zvezni volilni enoti občin Smarje, Sentjur, Laško, Sevnica, Krško in Brežice bodo na novo volili tudi vseh pet zveznih poslancev. Pri evidentiranju teh so volilne komisije sodelovale in se dogovarjale, sicer se ne bi mogle sporazumeti.

V brežiški občini so evidentirali za pet poslanskih mest 11 možnih kandidatov, v Krškem 8, v Laškem 9, v Smarju 6, v Sevnici 7 in v Sentjurju prav tako 7. V vseh šestih občinah so torej izbrali 48 možnih kandidatov. Njihovo število je zdaj znatno manjše, ker je veliko predlaganih odklonilo kandidatur. Nekateri izmed njih pa tudi zaradi službe, ki jo trenutno opravljajo, ne morejo postati zvezni poslanci.

Predvolilni čas je potekal v razgibanem vzdušju in po vseh občinah so se razvile resne polemike razprave o dosedanjem delu skupščin in njihovi vlogi v prihodnje. Povsod se je pokazala težnja občanov po uvrstitvi delavskega samoupravljanja in večji zavzetosti za uresničenje gospodarske in družbene reforme.

OBISČITE RAZSTAVO slik akad. slikarja Jožeta Ciuhe v krški galeriji, ki bo odprta do 19. marca! Razstava je odprta vsak dan od 10. do 12. ure in od 15. do 18. ure, v nedeljo pa od 10. do 12. ure. — Že na otvoritvi zanimive razstave so domačini in gostje posvetili umetnikom krškega rojaka tov. Ciuhe prav posebno pozornost. (Foto: T. Gošnik)

V Podbočju zbirajo za brizgalno

12. februarja so imeli gasilci v Podbočju občni zbor. Vzdržujejo se sami, pa so lani kljub temu kupili precej opreme in novo alarmno si-

reno. Že pred leti so organizirali v hribovskih vaseh Brezje, Gradec in Planina posebno desetino. Lani so ji dali novo prenosno motorno brizgalno, ki je za hribovske vase, kjer so slabe poti, najbolj primerna. Motorna brizgalna podboških gasilcev se je lani polomila. Začeli so z nabiralo akcijo za nakup nove. Nabrati so že precej, zbrana pa je še vedno samo četrtina potrebnega zneska. Sklenili so neutrudno nadaljevati z nabiralo akcijo. Tudi hribovska desetina jim bo priskočila na pomoč. Upajo, da bodo z razumevanjem prebivalcev do prihodnjega leta zbrali potrebni znesek. J. Š.

Volivci na kandidacijskih zborih

11. marca so se začeli zbori volivcev v krški občini. Za soboto jih je bilo sklicanih kar 12, za nedeljo pa celo 24. Nocoj ob 19. uri je napovedan zbor za spodnji del Brestanice v Domu SVOBODE. Volivci iz južnega dela Krškega se bodo zbrali v dvorani PARTIZANA na Vidmu, Senovčani pa v kino dvorani na Senovem.

Za jutri zvečer je sklican zbor volivcev za Anže in južni del Vidma. V soboto ob 19. uri se bodo zbrali v osnovni šoli prebivalci Dolenje vasi. V nedeljo ob 7. uri zjutraj bodo imeli zbor volivci na Velikem Trnu, popoldne ob 14. uri pa volivci v Velikih Vodenicah. Volivci odločajo o kandidatih za občinsko, republiško in zvezno skupščino.

Jutri »Lepota in zver« v Kostanjevici

V petek ob 17. uri bo gostoval Oder mladih iz Novega mesta z igrano »Lepota in zver« na odru Doma kulture v Kostanjevici. Obiščimo prizadevne mlade novomeške igralce, ki z gostovanjem hkrati navezujejo stike med obema mestoma!

Še enkrat:

Rešitev spora zaupali Lovski zvezi

Neznani avtor članka pod tem naslovom je v zadnji številki Dolenjskega lista neobjektivno obvestil javnost o sporu med lovskima družinama Senovo in Brestanica. Da bo javnost pravilno obveščena o resnični vsebini spora, je treba natočiti čistega vina.

Popolnoma resnično je, da že dlje časa traja spor med lovskima družinama iz Brestanice in a Senovega zaradi odvzetega lovišča Armez in dela Dovškega, tako da stoji rudniško upravno poslopje na lovišču Brestanice. Senovska lovška družina, v kateri so sami rudarji, ima zdaj le 2493 ha lovišč, od tega pa okrog 500 ha odpade na zazihi okoliše. Brestančani imajo blizu 6000 ha lovišč. Zato Senovčani zahtevajo odvzeti lovski rajon nazaj, saj bi se tako lovišča povečala za okrog 1000ha in bi v društvo lahko

včlanili več rudarjev, ki so po težkem delu nujno potrebni na razvedrila.

Sporno lovsko območje je vse do 1948 pripadalo senovski lovski družini, ko so ga starejši lovci vzeli s seboj v brestaniško družino. To so storili brez vednosti lovske družine na Senovem in prek Lovske zveze dosegli, da je republiški sekretariat za gozdarstvo določil sedanjo mejo. Spor med družinama dejansko traja že od takrat in ga Lovska zveza v Krškem vse do danes ni mogla ali pa ni hotela reševati.

Kljub sporu je lovška družina na Senovem vsako leto podpisala z občinsko skupščino pogodbo o upravljanju in gospodarjenju z loviščem. Ker pa spor traja le predolgo, je letos odklonila podpis in zahtevala, naj spor po za-

koniti poti rešijo v korist Senovčanov. Zadevo je predložila občinski skupščini, ta pa je ponovno prepustila rešitev Lovski zvezi v Krškem. Ta odločitev je enostranska, saj je večina odborov menila, da se Senovčanom godi krivica, čeprav je bil na sestanku le en odbornik s Senovega, pet pa jih je ostalo doma. To je bil vzrok, da je predsednik odločil, naj spor rešuje Lovska zveza v Krškem.

Senovskega lovišča ni mogoče razdeliti, ker ima lovška družina Brestanica že dovolj površine, lovška družina Veliki Kamen pa se senovskemu lovišču odpoveduje, ker ga za svoje člane ne potrebuje. Senovski lovci hočejo biti samostojni, saj znajo sami gospodariti z lovišči, in zahtevajo pravično rešitev spora.

R. KOZOLE

VEDRE NAPOVEDI ZA GOSPODARSKI RAZVOJ KRŠKE OBČINE

Večja proizvodnja — manj zaposlenih

Osebnih dohodkov bodo naraščali bolj zmerno kot lani — Povečali se bodo za 15 odst. — Podjetja ne nameravajo odpirati novih delovnih mest — Občinska skupščina bo podpirala razvoj gostinstva, turizma in obrti — Največji skok produktivnosti napovedujejo v gradbeništvu

Na oddelku za gospodarstvo občinske skupščine v Krškem so pripravili za bralce nekaj zanimivih podatkov o gospodarskih dosežkih, ki jih letos pričakujejo od delovnih organizacij. Ocena temeljna na analizi gospodarskega razvoja v preteklem letu.

Pomembnejši napredek je pričakovati zlasti od tistih gospodarskih panog, ki imajo napravljen dolgoročni razvojne programe in ki se spričo dobre organizacije dela, kakovosti izdelkov in uspehov na tržišču uvrščajo na prva mesta v občini.

Letna realizacija se bo po predvidevanjih strokovnih služb povečala v družbenem sektorju za 8 odst., v zasebnem sektorju za 10,3 odst. ali skupno za 8,3 odst. Če to izrazimo v številkah, potem bo skupna vrednost dosegla 404.335.000 N din, od tega v zasebnem sektorju 52.795.000 N din.

Narodni dohodek v občini se bo še povečal za 10,4 odstotka. Močan porast je pričakovati predvsem v gradbeništvu, gostinstvu, industriji in družbenem sektorju kmetijstva. Zaostajala bosta obrt in gozdarstvo, kjer je zvečanje predvideno le za 4,5 odst. romaja za 4 odst.

Osebnih dohodkov bodo naraščali zmerno, na kar bo gotovo vplivala tudi ustalitev cen. Lansko povečanje je zna-

šalo 25,5 odst., medtem ko je za letošnje predvideno za 15,2 odst. Povprečni osebni dohodki v industriji bodo 1072 N din, v kmetijstvu 875 N din, v gozdarstvu 731, v gradbeništvu 1023, v prometu 800, v obrti 764, v gostinstvu 790, v domačih trgovinah 1096 N din. Najbolj se bodo povečali prejemki v gradbeništvu, kjer so bili do sedaj osebni dohodki zelo majhni. Število zaposlenih ne bo

naraščalo. Industrija predvideva celo manj zaposlenih kot lansko leto, četudi bo poslovna enota tovarne LABOD sprejela na delo nove moči. V trgovini, obrti, gostinstvu, gradbeništvu, komunali in gozdarstvu bodo ostali pri sedanjem številu zaposlenih. Produktivnost se bo kljub temu povečala za 12,4 odst. Največji skok napoveduje gradbeništvo, za 29 odst. Mišljena je produktivnost po neto proizvodu na zaposlenega.

Občinska skupščina bo razvijala obrt, gostinstvo in turizem. Podpirala bo tudi stanovanjsko izgradnjo.

Jt.

Most požira milijone dinarjev

Konec leta se Krčani nadejajo otvoritve orjaka nad Savo — Letos bodo odšteli za njegovo izgradnjo 320.000.000 S-din

Ce bo šlo vse po sreči, se bodo konec novembra Krčani že lahko vozili čez Savo po novem mostu. Velikan bo dokončan do jeseni, priključki z levega in desnega brega pa naj bi bili narejeni do praznika republike. Do takrat bo moral vzdržati še leseni sose, ki že komaj prenaša bremena vsakdanjega prometa. Dosedanji stroški za novi

most so znašali do konca leta 1966 593.199.000 S din, izgradnja druge etape I. faze pa bo veljala s podražitvami še 350 milijonov S din. Skupna vsota stroškov bo torej dosegla 943.199.000 S din.

Za občino in delovne organizacije pomeni izgradnja mostu veliko finančno obremenitev, na drugi strani pa se povsod navdušujejo za to, da bi

gradnja čim hitreje napredovala, četudi težko zbirajo denar. Za težke tovore je nujen obvoz čez brežiški most, to pa hkrati povečuje prevozne kilometre. Zato vseh povsod komaj čakajo, da bi se promet usmeril po novem mostu.

Odpotovali so v Verono

Za mednarodni kmetijski sejem v Veroni se je pri Turističnem uradu v Krškem prijavilo 40 interesentov iz kmetijskega podjetja AGRO-KOMBINAT. Na poučni izlet v Italijo so prijavljeni odpotovali za tri dni.

DROBNE S SENOVEGA

■ KOMISIJA ZA PERSPEKTIVNI RAZVOJ RUDNIKA se je na sestanku v začetku meseca odločila, da je treba poslati močnejši preusmeritev proizvodnje. Najbolje perspektive so v pridobivanju peskov in v preusmeritvi na kovinsko dejavnost.

■ KADIVNIKOVI KRUH iz Brestanice senovski potrošniki dobro poznajo, saj je izvrstnega okusa. Zato Senovčani želijo, da bi ta kruh lahko kupovali tudi na Senovem.

■ V CETRTEK je bilo na Senovem zbiranje predavanja Staneta Tavčarja pod naslovom Potovanje po Evropi in Aziji. Svetovni potnik je s pripovedovanjem, zlasti pa z barvnimi diapozitivi spet navdušil Senovčane.

■ PREDVOLILNA ZBOROVANJA so na senovskem območju v polnem teku. Predvidevajo, da bodo vsi zbori končani še ta teden. S tem bo kandidiranje odborov in poslancev končano.

■ NA DAN ZENA so v vseh delovnih organizacijah pricutili zaposlenim ženskam lepe slovesnosti, na katerih so jim tudi oddarili. Na Senovem so pricutili tudi več skupnih praznov, šolarji pa so svoje mamice razveselili s hopki cvetja in čestitkami, ki so jih napravili v šoli.

■ NOGOMETASI senovskega Rudarja so začeli pridno trenirati. Brž ko se je pokazalo sonce in se je začelo lepo vreme, je začelo športno igrišče v Dovškem.

Podjetju za PTT promet ni vseeno

Vodstvo novomeškega podjetja za PTT promet prosi prizadete prebivalce, da pomanjkljivosti poštne službe in tovrstne želje pismeno sporočajo v Novo mesto

Alojz Zalašček pravi, da ve za primer, ko je pošta iz Sevnice v Boštjan potovala štiri dni. Leopold Veber iz Loke se pritožuje zaradi slabe telefonske zveze med Loko in Ljubljano. Na Bučki dobijo Dolenjski list šele v ponedeljek namesto v četrtek. Lenart Klenovšek in drugi vaščani Zabukovja in okolških vasi bi radi, da bi tamkajšnja pošta delala vsaj dve uri dlje. Jože Repovž godrnja zaradi slabe telefonske zveze med Loko, Sentjanem in Radečami.

Ko je Dragica Rome, direktorica podjetja za PTT promet iz Novega mesta, na nedavni seji sevniske občinske skupščine poslušala pripombe odbornikov, je obljubila, da bo podjetje v bodoče upoštevalo želje odjemalcev, kolikor bo le moglo, ker se za veda, da je poštna služba namenjena potrebam prebivalcev. Drugi zastopnik novomeškega podjetja Rudolf Kokev je zbranim obrazložil, zakaj podjetje kljub dobri volji ne more odpraviti nekaterih pomanjkljivosti. Tako v Loki, ki je končna telefonska centrala, ni mogla poklicati ožnjega Zidanega mostu drugače kot prek Novega mesta in Ljubljane, kar zelo poslabša kakovost pogovora. To pomanjkljivost bodo odpravili šele takrat, ko bodo vzpostavili avtomatsko zvezo s Stajersko, za kar bo treba položiti koaksialni ka-

bel od Ljubljane do Maribora. Da bi izboljšali telefonske zveze po Dolenjski, je novomeško podjetje sklenilo še letos vključiti na relaciji Novo mesto-Krško poleg dosedajnjih dvanajstih še dvanajst linij, za kar bo samo podjetje dalo 60 milijonov S din.

IZ BOŠTANJA

■ NA ZBORU VOLIVCEV 12. marca so se zedinili, da bo za zveznega poslanca kandidiral samo Viktor Avbelj. Sklenili so obnoviti akcijo za javno razsvetljavo Dol: Boštjan in imenovali odbor treh članov, ki bo skrbel, da se most čez Mirno pri žagi ne bi porušil.

■ V POČASTITEV DNEVA ŽENA so imele boštanske žene in matere v domu Partizana tradicionalni družabni večer.

KS Bučka ne bo dobila peskokopa

Ker krajevna skupnost na Bučki ne more zagotoviti strokovnega vodstva pri izkoriščanju peska iz tamkajšnjega peskokopa, je sevniska občinska skupščina sklenila, naj tudi v bodoče s peskokopom gospodari tisti, kot je do sedaj.

Pozimi so se prebivalci sevniske občine pogosto pritoževali nad dostavo pošte. Furgon, ki bi po voznem redu moral priti že ob pol treh zjutraj iz Ljubljane v Novo mesto je slabo vreme pogosto zadržalo, da ni mogel pravočasno odpeljati pošte iz Novega mesta v Brežice, Krško, Sevnico, Loko in Sentjan, ki je končna postaja in kjer avtomobil počaka, da po pol dne odpelje pošto po isti poti nazaj. Predstavniki podjetja je zatrjeval, da je sedanja organizacija poštne dostave sodobnejša, kot je bila po železnici, vendar pa se je treba v bodoče potruditi, da pozimi ne bi prišlo do zastojev.

ZIVINSKI SEJMI NA BUČKI SO ZNANI daleč naokrog, zato so tudi dobro obiskani. Posnetek je z letošnjega »Matijevega sejma«, ki je bil 24. februarja (Foto: Franc Pavkovič, Sevnica)

Mar je Sevnica res tako drago mesto?

Primerjava cen 319 proizvodov, ki jih prodajajo v trgovinah sevniske občine, kaže, da so te cene za 0,05 odstotkov manjše kot v Krškem, za 2,60 odst. manjše kot v Trebnjem, za 1,60 odst. manjše kot v Radečah in za 1,30 odst. večje kot v Celju

Ze dalj časa prebivalci sevniske občine negodujejo nad cenami sevniskega Trgovskega podjetja, češ da prodaja blago običajno dražje kot drugje. Na javnih shodih so navajali različne podatke in zatrjevali, da se jim izplača hoditi nakupovat v večja središča, saj jim cene poplača prevozne stroške.

Ker je prometni davek od prodaje na drobno vse važnejši dohodek občinskega prora-

čuna, je občinska skupščina zahtevala, naj podjetje utemelji, zakaj so take razlike v ceni, če sploh obstajajo; občinskemu tržnemu inspektorju pa je naročila, naj zbere potrebne podatke. S pomočjo tržnih inspektorjev sosednjih občin in uslužbencev trgovskih podjetij so bili zbrani podatki za 319 proizvodov, ki jih kupci največ kupujejo.

Primerjava je pokazala zanimive ugotovitve. Prehranbeni proizvodi in drugi izdelki, ki jih prodajajo v specializiranih trgovinah, so v sevniski občini v povprečju cenejši kot v Krškem, Trebnjem, Celju in Radečah. Galanterija, tekstil in kozmetika je v Sevnici cenejša kot v Krškem, za dober odstotek dražja kot v Trebnjem, za 3,25 odst. dražja kot v Celju in za 1 odst. dražja kot v Radečah. Usnje je v Sevnici za 13 od-

stotkov cenejša kot v Krškem in dva odstotka dražje kot v Celju. Železnino plačujejo prebivalci sevniske občine za tri odstotke dražje kot v Celju, vendar še vedno ceneje kot v Krškem, Trebnjem in Radečah. Gospodinjinski aparati so v Sevnici približno tako dragi kot v Krškem, za 1,23 odst. dražji kot v Celju, za 2,75 cenejši kot v Trebnjem in 1,71 odst. cenejši kot v Radečah.

Če bi izračunali povprečja za vse proizvode, bi ugotovili, da je v Sevnici za 0,05 odst. cenejša kot v Krškem, za 0,60 odst. cenejša kot v Trebnjem (kljub tamkajšnjim boljšim prometnim zvezam) in za 1,60 odst. cenejša kot v Radečah. V sevniskih trgovinah pa je povprečno za 1,30 odst. dražje kot v Celju, pa še ta podatek je v precejšnji meri večji zaradi pralnega stroja Bi-

ljana, ki so ga v Celju prodajali po znižanih cenah. V celoti je po teh podatkih mogoče zračunati, da prebivalci sevniske občine doma kupujejo celo za pol odstotka ceneje kot njihovi sosedi v svojih trgovinah.

Seveda so vse to le povprečja in so pri posameznih proizvodih tudi večje ali manjše razlike sevniskim kupcem v prid ali v škodo. Žal ni bila primerjava narejena še z Ljubljano, da bi bila slika še popolnejša. Zbrani podatki so nazorno pokazali, da ni večjih razlik nasproti sosedom in da občani glede cen neupravičeno godrnjajo. Drugo vprašanje pa je opremljenost trgovskih lokalov, predvsem v krajih izven Sevnice, kjer čaka Trgovsko podjetje Sevnica še obilo dela, da bodo tudi po tej plati prebivalci zadovoljni.

Na Studencu in Bučki brez letnega načrta

Organizacija RK je na Studencu in Bučki slabo ali vsaj pomanjkljivo organizirana, tako da je vanjo vključeno le malo občanov. Organizaciji nimata niti pravega letnega delovnega načrta, tako da je slabo delovanje razumljivo.

Rdeči križ ni več le nekdanja človekoljubna organizacija, ki naj bi pomagala revnim, ampak že nekaj let poseda tudi v družbeno življenje: štiri zdravstveno prosveto po vaseh, skrbi za higieno ureditev naselij, pridobiva krvodajalce. Maskije prireja tečajne o prvi pomoči in negi bolnika.

Na občinsko konferenco RK, ki bo v Sevnici, bi morali iz teh dveh krajev poslati sposobne delegate, ki bodo izkustva drugih znali uporabiti v svojih krajih. Koristno bi bilo, da se v delo Rdečega križa vključijo tudi prosvetni delavci, saj primeri iz Boštjanja, Sentjanja, Loke in drugih krajev kažejo, da je tako sodelovanje zelo koristno.

S. Sk.

Obiskali so dom počitka na Impolci

Boštanjski RK in pionirji so 8. marca v Domu počitka na Impolci za oskrbovanke izvedli priraden kulturni spored, jim čestitali za praznik in izročili skromna darila. V imenu vseh se je zahvalila starejša oskrbovanka. Gostje so se posloviili s pesmijo »Zabučale gore«, kateri so pritegnili tudi oskrbovanci.

F. D.

Pridite na zборе volivcev naše občine

Kandidacijski zbori volivcev, na katerih bomo predlagali kandidate za odbornike občinske skupščine in kandidate za poslance zveznega zbora, katerim bo letos potekla mandatna doba, so sklicani za posamezna območja volilnih enot in bodo v tehle krajih:

19. marca ob 15. uri v Drožanju: za Drožanje, Metni vrh in Presno loko (pri Ivanu Tožuhu v Drožanju)

19. marca ob 16. uri v Gabrijelah: za Gabrijele, Sp. in Zg. Mla. tiče, Skrovnik, Kapljo vas, Pijavice in Polje (pri Dragu Berku v Gabrijelah)

19. marca ob 14. uri na Križu: za Jelovec, Gabrijele in Križ (pri Jožetu Mavriču na Križu)

19. marca ob 15. uri na Kampilju: za Kom. olje, Mrtovec in Smarčno (pri Franju Zeleniku na Kampilju)

19. marca ob 14. uri v Starem Dobju: za Jablanico, Novi grad in Appenik (pri Ivanu Škufju v Starem Dobju)

19. marca ob 14.30 v Šoli na Kalu: za Kal, Kladije, Stajngrob, Osradek in Leskovec.

16. marca ob 18. uri v domu Svobode v Krmelju: za Krmelj, Govei dol, Kamenico in Birno vas.

19. marca ob 15. uri na Lešini: za Lešino, Orešje in Podgorico (pri Čerčiču na Lešini)

19. marca ob 8. uri v jedilnici Konfektije JUTRANJKA v Sevnici: za Log, Radno, Lukovec, Konjsko, Laze in Prečko.

19. marca ob 15. uri v Lončarjevem domu: za Lončarjev dol, Zurkov dol in Zigerski vrh (pri Mihaelu Kozmumu v Lončarjevem domu)

19. marca ob 15. uri v Podvrhu: za Podvrh, Trnovec, Stržisce in Vranje (pri Ivanu Jazbecu v Podvrhu)

19. marca ob 15. uri v Sel-

cah: za Poklek in Selce (pri J. Mešičku v Selcah)

19. marca ob 15. uri v Šoli na Primožu: za Primož, Dedno goro, Rogačice, Malo in Vel. Hubajnico, Češnjice, Znojile, Dol in Gor. Impolje, Dol in Gor. Orle

19. marca ob 7.30 v Šoli na Razboru: za Razbor in Okroglice

19. marca ob 15. uri v gasilskem domu na Bregu: za Breg in Sentjur

16. marca ob 19. uri v Sevnici: za del Sevnice: Glavni trg, Florjansko ulico, Cesto na grad in naselje Brezovo in Pečje (pri P. Vrtovec v Sevnici)

16. marca ob 19. uri v gasilskem domu v Sevnici: za del Sevnice: Klavniško ul. in Kotlovski ulico.

16. marca ob 19. uri v Kotlovski restavraciji v Sevnici: za del Sevnice: Cesto na Dobravo, Poljsko pot, Savsko cesto, Trg svobode in Cesto heroja Maroka

16. marca ob 19. uri v gostilni »Na križišču« v Smarju: za Smarje in Orehovo.

19. marca ob 11. uri v Šoli na Telčah: za Telče, Telčice, Krsinji vrh, Gornjo Staro vas, Trščano, Jeperjek, Zgornje Vodalce, Otavniki, Slančji vrh in Drušče

19. marca ob 15. uri v Šoli na Vel. Cirkniku: za Veliki Cirknik, Mali Cirknik, Roženberg, Svinjsko in Podboršt.

19. marca ob 15. uri pri Franju Pipanu v Podgorju: za Podgorje

UDELEŽITE SE KANDIDACIJSKIH ZBOROV IZBERIMO NAJBOLJŠE KANDIDATE ZA APRILSKE VOLITVE!

Jutri in pojutrišnjem zanimiv seminar

17. in 18. marca bo v Sevnici zanimiv seminar za vodstva sindikalnih podružnic, ki ga je organiziral občinski sindikalni svet. Povabljeni so že vnaprej v obliki brošure prejeli gradivo, ki ga bo seminar obravnaval. Na seminarju bo o notranji zakonodaji in o samoupravljanju govoril Janko Brunet, diplomirani pravnik, o mednarodnem ekonomskem sodelovanju pa bo govoril Jože Pogacnik iz republiške gospodarske zbornice. V soboto bo o delitvi po delu v pogojih reforme predaval Vinko Trinkaš, predavatelj na visoki politični šoli v Ljubljani, o medsebojnih odnosih in metodah vodenja sestankov pa Zdravko Troha.

Iz podjetij jih ni bilo!

Na sobotni javni tribuni, ki so jo organizirali študentje sevniske občine in Radeč, ni bilo predstavnikov podjetij, čeprav so bili povabljeni. To so jim študentje tudi zamerali, saj je znano, kakšna je kvalifikacijska sestava zaposlenih, ker še vedno primanjkuje ljudi z visoko izobrazbo. Na tribuni je bilo ugotovljeno, da je stipendiranje popustilo, podaljšal pa se je čas študija, saj se morajo mnogi študentje sami preživljati.

SEVNIŠKI VEŠTNIK

Ne pozabite, da kri rešuje življenja!

Prihodni teden bo v trebanjski občini letna krvodajalska akcija. 21. marca bodo odvzemali kri v Mokronogu, 23. marca na Mirni, 24. pa v Trebnjem; povsod v času od 7. do 16. ure.

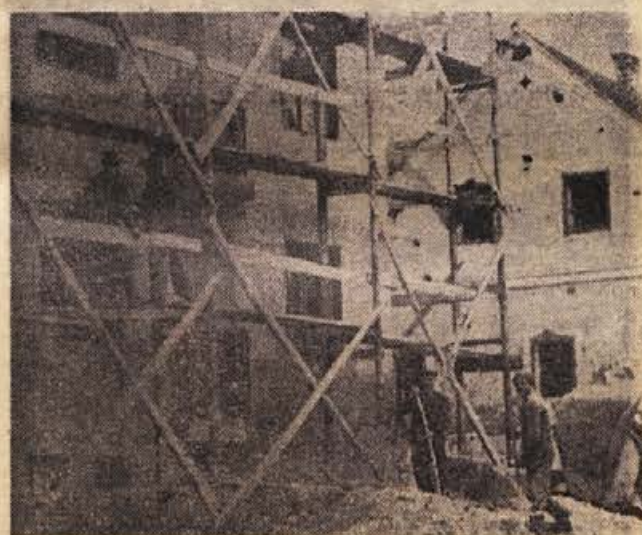
Občinski odbor je poslal vabila tudi delovnim organizacijam, da bi prispevale čim več krvodajalcev. Doslej se je najbolj izkazala destilacija DANA, ki je letos prijavila kar 49 krvodajalcev (od 125 zaposlenih).

Godba bi imela rada nove instrumente

Trebanjska godba na pihalce Josip Jurčiča bo slavila letos 30-letnico obstoja. Trenutno šteje 30 članov; nekateri od njih igrajo celo na instrumente, stare čez 30 let. Zato je njihova velika želja, da bi letos za jubilej lahko zaigrali na novih instrumentih. Zanje bi potrebovali okoli 5 milijonov Sdin, zato so zaprosili vse zainteresirane, da bi jim pri tem pomagali. Prav bi bilo, da prizadevnim amaterjem, ki žrtvujejo za kulturno dejavnost tudi po 400 ur na leto, ne bi odklonili pomoči.

V KEMOOPREMI blagajna vzajemne pomoči

Na zadnjem sestanku sindikalne podružnice v Kemoopremi so ustanovili blagajno vzajemne pomoči. Njen član lahko postane vsak zaposleni, ki vanjo vloži najmanj 500 Sdin. Izvolili so tudi upravni odbor, ki bo vodil poslovanje blagajne in s tem pomagal premostiti trenutne denarne težave posameznih članov kolektiva.

V MOKRONOGU RASTE TRISTANOVANJSKI BLOK, ki bo omilil stanovanjsko stisko v tem koncu trebanjske občine (Foto: Leopold Pavlin)

TREBANJSKE IVERI

■ LETOS TRIJE NOVI TRGOVSKI LOKALI. V poslovno-stanovanjskem bloku, ki ga gradi Pionir iz Novega mesta, bodo razen stanovanj in otroškega vrtca dobile prostor tudi tri nove trgovine: prodajalna čevljev Borovo, prodajalna Tobaka in trgovina podjetja Dolenjke.

■ RAZEN RIBICEV, KI SO PRECEJ REDNI obiskovalci Trebnja, kjer prodajajo morske ribe, so se za trebanjske kupce začeli zanimati tudi drugi. Prejšnji teden so Dalmatinci na prostem prodajali solato celo po 250 starih din, v nedeljo pa so Trebanjci lahko pred Pavlinovo gostilno kupili tudi kar lepa jabolka po 250 starih din — precej ceneje kot v trgovini. Do bišah je neka žena prodajala žabe krake; za enega je zahtevala 30 starih din.

■ ZA GRADNJO TURISTIČNIH OBJEKTOV ob trebanjskem priključku na avtomobilsko cesto je vse večje zanimanje. Razen ponudbe Mercatorja, ki želi ob črpalnici zgraditi prodajalno, se za prostor zanima tudi beograjska potovalna agencija Putnik. Takšne po-

Odgovornosti za uresničevanje sprejetih skupnih dogovorov ne nosijo le člani ožjih vodstev, marveč vsi člani organizacije — To je poglobitveni smoter organizacijskih sprememb v socialistični zvezi, je bila sklepna ugotovitev na prvi seji občinske konference SZDL v Trebnjem — Udeleženci so izbrali za predsednika občinske konference SZDL dosedanjega predsednika občinskega odbora Slavka Kržana, za člane predsedstva pa so bili izvoljeni: Vlado Berce, Franc Zidar, Anica Nemanič in Tone Glogovšek — Konferenca je izbrala tudi nov izvršni odbor, v katerem so: Janez Oven, sekretar občinske konference SZDL, Ivan Gričar, Bert Skufca, inž. Miha Krhin, inž. Marjan Legan, Franc Maraž, Ciril Pungartnik, Janez Zajc in Anton Praznik — V Nadzorni odbor občinske konference so bili izvoljeni: Pavel Japelj, Franc Gamze, Janez Solič, Štefan Kamin in Franc Videčnik, za člana konference SZDL Slovenije pa Franc Krešecoban in Slavko Kržan — Skupno s še nekaterimi občinami je konferenca izbrala za člana konference SZDL Jugoslavije Janka Smoleta iz Ljubljane

Obširen referat predsednika Slavka Kržana v bodočih nalogah organizacije v občini je nakazal, za kakšne smotre naj se zavzema Socialistična zveza, da bo njena dejavnost v prid blaginji prebivalcev in novih naprednejših družbenih odnosov. Reforma je v ekonomskem in družbenem življenju bližnje prihodnosti in sedanjosti tista najvažnejša stalna kolektivna akcija, za katero se moramo odločno zavzemati, če želimo resničen napredek naše družbe. Pri vsem tem je v družbeno-političnem delovanju treba ohraniti pristen stik z ljudmi in izhajati iz njihovih interesov in pobud. Le na ta način je mogoče sprejeti take dogovore, za katere se bodo ljudje s prizadevnostjo zavzemali za njihovo uresničitev. Vnaprej kaže še bolj gojiti javne tribune, zbornice volivcev in druge oblike javnega odločanja, pri katerih je treba še iz-

S PRVE SEJE OBČINSKE ZVEZE SZDL 10. MARCA

Vsi smo odgovorni za uresničevanje sklepov

je bojazen, da bodo odkupovalci po novih, bolj sproščenih predpisih želeli pobrati pri kmetu le »smetanec«, za pospeševanje kmetijstva in pomoč kmetu pa jim ne bo dosti mar. Po njegovem bi kazalo okrepiti vlogo občine, ki lahko zagotovi v te namene nekaj denarja tudi iz drugih dejavnosti, če misli, da je kmetijstvo pomembno.

Janez Oven je opozoril na letošnjo največjo nalogo, izvedbo volitev, in pozval vse prisotne, naj pri tem sodelujejo in pomagajo. Ivan Gole je govoril o denarnih težavah socialnega zavarovanja kmetov in o lanskim izkušnjah s kooperacijo pri pridelovanju krompirja, ki je imela precejšnje posledice pri dohodku občanov. Zavzel se je tudi za stabilnejšo zakonodajo, ki se pri nas tako

hitro spreminja, da ji skoraj ni mogoče slediti. Roman Ogrin je govoril o akcijah na področju turizma in opomnil člane SZDL na enotnost pri prizadevanju, da bi letos modernizirali cesto Trebnje-Mokronog. Janez Mihevc je glede krajevne samouprave pripomnil, da se nekatere krajevne skupnosti zavzemajo le za določene akcije, predvsem popravila nekaterih poti, zanemarijo pa druge pomembne naloge.

Konferenca je sprejela tudi pravilnik občinske organizacije in se po daljši razpravi odločila, da bodo organi konference: predsednik, petčlansko predsedstvo, 9članski izvršni odbor in 5članski nadzorni odbor. Imela bo tudi dve stalni komisiji: volilno in organizacijsko-politično.

Ustanovljen je štab za varstvo pred nesrečami

Na podlagi zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi hudimi nesrečami je občinska skupščina v Trebnjem na zadnji seji ustanovila občinski štab za organizacijo in izvajanje varstva pred nesrečami. Sestavljajo ga: Ivan Gole kot vodja in Ciril Pavec kot njegov namestnik; za člane so izbrani: Anton Koščak, Jože Kastelic, Miha Maraž, inž. Miha Krhin, Anton Glogovšek, Anton Sever in Jože Godnjavac; njihovi namestniki pa bodo: Alojz Lamut, Cirila Zidar, Jože Piškur, Stane Kolenc, Viktor Franko, Marija Vrančar in Alojz Babnik. Podrobnejši načrti, ki obsegajo predvsem organizacijo služb, ki morajo v primeru nesreč hitro in učinkovito delati, bodo narejeni do 30. marca.

PRI BODOČIH KOOPERANTIH NA RDEČEM KALU

Stari hlevi - novi načini reje

Nalašč greš prav opoldne na pot, da bi dobil moč doma in se z njimi pogovoril o bodočem sodelovanju z zadrugo pri pitanju prašičev, pa kot zakleto: nikjer nobenega — Zgodnje pomladansko sonce se je uprlo v lehe in strmine šmavra in jih pregnalo med vinograde, kjer se že ponuja obilica dela — V zraku je čutiti, kako se v naravo vrača življenje — Na Rdečem kalu se je, kot v toliko naših vaseh, začelo pomladansko delo

Za 55-letnega Jožeta Murna pravijo, da je iznajdljiv mož. Hitro po prime, če misli, da je kakšna stvar dobra in do- nosna. Kmetijska zadruga iz Trebnjega mu je ponu- dila zaslužek pri pitanju prašičev. 75 S din mu

Jože KOZAR

plača od kilograma prireje za delo, vse drugo pa bo dobil od zadruga: prašiče, krmila, veterinarske usluge. Če bi kaka žival poginila, bi rejec utrpel samo škodo prireje.

Zakaj se je odločil za to? Ko je zgradil nov hlev in skedenj, mu je ostalo prazno staro poslopje, ki bo, čeravno skromno, še lahko sprejelo prašiče. Za silo ga bo uredil in s pitanjem precej povečal do- hodek kmetije. Ima 4,5 ha obdelovalne zemlje. Za prašičke bo skrbela nje- gova žena Marija. Poslu- šajmo jo, kaj pravi: »Osem otrok sem zredila, pa se bom tudi naučila piti prašičke po novem. V Biščo vas sem že šla gledat, kako to gre. Zdi se mi, da se bo kar do- bro zasukalo,« je dejala in še pristavila, da tudi

Jože MURN

njena beseda kaj velja, saj sta z možem eno.

Tudi Jožeta Kožarja ni bilo doma. Šel je po pe- sek v kamnolom, ker po- pravljata stari hlev, v ka- terem bo tudi on redil prašiče. Zanj pride ta na- čin reje kot nalašč. Imeti vsega dobrih 9 ha skupne zemlje, od tega le 3 ha orne, pa 7 govejih repov v hlevu, ni majhna stvar. Spomladi mora redno do- kupovati krmo, ker mu je zmanjka. Pri prašičin bo zadruga dala vse, le delo bosta prispevala z ženo Ano. Ona nam je rada ponudila kozarec, rekoč: »Pijte, nekaj ga še imamo, čeprav nam je la- ni stolklo. Kaj mislite, bo tole pitanje kaj donos- no? Pri hiši je treba imeti dovolj vode, če hočemo krmiti z močnimi krmili. Z možem se o tem veliko pogovarjava. Če se bo iz- placalo, jih bova vzela še več. M. L.

Zakaj letos ni bilo proslave?

Lepa navada vseh poveljnih let je, da pripravijo družbeno-politične organizacije na ve- čer pred 8. marcem ženam proslavo, namenjeno samo njim. Toda letos te proslave v Trebnjem — občinskem sre- dišču — ni bilo. Zastonj so žene tisti dan spraševale, ni- kjer ni bilo ne vabila, in kot kaže, nikogar, ki bi proslavo organiziral. Solska mladina je pripravila program, čeprav ji tega ni nihče naročil, saj so v šoli pričakovali, da bo ta dan proslava, kot je bila vsa- ko leto doslej. Nekatere žene iz bližnjih vasi so, kot pravi- jo prišle tisti večer v Trebnje in so se morale razočarane vrniti domov. Proslave ni bilo.

Je mar prav, da smo že- nam vzeli tudi to? Ali lahko zakuska nadomesti sloves- nost, namenjeno samo njim?

Predloga za repu- bliška poslanca

Prejšnji teden se je v Treb- njem sestal politični aktiv občinskih družbeno-politič- nih organizacij, da bi se skupno pogovorili o dose- j predlaganih kandidatih za odbornike občinske skupšči- ne in republiške poslance. Udeleženci shoda so se stri- njali s tem, da je Vilko Vi- dečnik, ravnatelj mokronoš- ke osnovne šole, kandidat za poslanca v prosvetno-kultur- ni zbor republiške skupšči- ne. Janez Mihevc, podpred- sednik občinske skupščine, pa kandidat za poslanca go- spodarskega zbora.

Pozornost mladih

Na praznično popoldne dneva žena so mladinci tre- banjskega mladinskega akti- va raznašali po Trebnjem lične čestitke za dan žena in hkrati ženam čestitali za njihov praznik. Ta pozornost je naredila zelo lep vtis in dokazuje, da je mladina bolj- ša, kot včasih vsevprek mi- slimo odrasli

Kooperanti kmetijske zadruga Trebnje!

Ta teden boste iz predloženih kandidatov za kme- tijsko podskupino občinske skupščine izbrali naj- boljše kandidate. Zato pridite na kandidacijske zbo- re, ki bodo:

- 16. marca: Veliki Gaber ob 19. uri v osnovni šoli Blato ob 19. uri v gasilskem domu Sentrupert ob 19. uri v prostorih nad mlekararno
- 17. marca: Sentlovrenc ob 19. uri v osnovni šoli Trebnje ob 14. uri v zadrugnem dvorani Dol. Nemška vas ob 19. uri v osnovni šoli Mirna ob 19. uri v osnovni šoli Prelesje ob 19. uri pri Jungliču
- 19. marca: Sela-Sumberk ob 19. uri v osnovni šoli Velika Loka ob 9. uri v zadrugnem domu Čatež ob 7. uri v osnovni šoli Dobrnik ob 7. uri v zadrugnem domu Svetinje ob 14. uri Mokronog ob 7. uri v zadrugnem domu Češnjice ob 14. uri pri Zaganju Trebelno ob 7. uri v zadrugnem domu
- 21. marca: Štefan ob 19. uri pri Mišču

Samo do aprila!

Čeprav je treba zamenjati približno še polovico osebnih izkaznic, opazajo na oddelku za notranje zadeve v Treb- njem, da so ljudje kar poje- njali s prošnjami oziroma prijavami za nove izkaznice. Stroške za stiskanje folij imajo že popravljene, zato pozivajo ljudi, naj več priha- jajo, saj bo aprila že potekel zakoniti rok.

POPRAVEK

V zadnji številki je imel tiskarski škrat na tej strani spet dvakrat prste vmes. V sestavku Ukrepiti v prid ži- vinere je zootehnične ukre- pe prekrstil v zobotehnične (!), v naslovu sestavka o ustvarjenih skladih podjetij trebanjske občine pa je pol milijarde spremenil v pol milijona, kar so bralci lahko ugotovili tudi iz besedila se- stavka.

UREDNIŠTVO

TREBANJSKE NOVICE

■ SE 5 KM GOZDNIH CEST namerava novomeško Gozdno gospodarstvo urediti letos na območju svojih obratov v Novem mestu, Straži in Podturi. Pred dograditvijo je manjši žagarski obrat v Pogancah. Letos bo GG začelo zidati garaže in mehanično delavnico.

■ VODJA DISCIPLINSKEGA CENTRA pri Centru za socialno delo v Novem mestu je po sklepu občinske skupščine postala diplomirana socialna delavka Darja Podbevšek.

■ IZPITE IZ HTV SO OPRAVLJALI vodilni ljudje vseh obratov novomeškega podjetja NOVOLES v soboto, 11. marca. Na izpitu so se pripravljali tri tedne.

■ CEGELNICANI SO MINULE DNI že položili cevi za glavni vodovod, ki ga od zime urejajo s prostovoljnimi delom in s prispevki delovnih organizacij na bršlinskem območju.

■ PREDSTAVNIKI OBČINSKE SKUPŠČINE, krajevne skupnosti in komunalnega podjetja so si te dni ogledali čistoto in odvažanje smeti v Novem mestu.

■ 3.311.502 SDIN JE BILO v soboto, 11. marca, na tekočem računu za novo novomeško šolo pri Dolenjski banki in hranilnici. Med drugim so prispevali: PTT 50.000 Sdin, ELA 25.000 Sdin, NOVOLES 100 tisoč Sdin in KOVINAR 50.000 Sdin, vsi namesto vencov na grob tragično premrlemu Borisu Kraigherju.

■ PORAVNALNI SVET PRI KS v Novem mestu je v ponedeljek, 13. marca, obravnaval štiri zadeve občanov. Občani so se prišli poravnati zaradi sklenjenih soseskih odnosov, neurejenih družinskih razmer in podobnega.

■ O MODERNIZACIJI PROIZVODNJE in obveščanju zaposlenih so med drugim spregovorili delavci in delavke šentjernejskih UPOROV prejšnji teden na občnem zboru sindikalne podružnice. Na občnem zboru sindikalne podružnice v novomeški tovarni perila LABOD pa je bila razprava o izboljšanju kakovosti proizvodnje in boljsem uveljavljanju izdelkov na jugoslovanskih in tujih tržiščih.

■ NA SEMINARJU ZA PREDSTAVNIKE in tajnike sindikalnih podružnic v novomeški občini — ta bo predvidoma ob koncu marca — se bodo pogovarjali o poslovanju, ustvarjanju in delitvi dohodkov, mednarodni delitvi dela, vlogi strokovnih služb v delovnih organizacijah in podobnem.

■ ODBOR ZA DRUŽBENE SLUŽBE pri občinskem sindikalnem svetu v Novem mestu je sklenil predlagati konferenci sindikata družbenih dejavnosti, ki bo ob koncu marca, Slavka Vuteja za delegata na zveznem kongresu sindikatov za družbene dejavnosti. Na občinski konferenci bodo izvolili tudi štiri delegate za občni zbor republiškega odbora sindikatov družbenih dejavnosti.

■ V PREČNI BODO TE DNI začeli preurejati letališče. Dela morajo biti končana do maja, ko bo na prečnem letališču republiško prvenstvo za jadralne pilote.

Ne odrecite prispevka!

Občinski odbor RK Novo mesto je v sodelovanju akcijo za zbiranje denarja, s katerim bo socialno in zdravstveno prizadetim otrokom omogočeno klimatsko zdravljenje. Z novimi določili v socialnem zavarovanju je ukinjena pravica otrok do takšnega zdravljenja s sredstvi zdravstvenih skladov. Akcija bo potekala z nabiralnimi polami po terenu, z nabiralnimi polami po delovnih organizacijah in s prispevki iz skladov delovnih organizacij. V novomeški občini je 1600 socialno in zdravstveno prizadetih otrok, ki so potrebni takšnega zdravljenja, zato naj ne bo ne posameznika ne organizacije, ki bi odrekla svoj prispevek!

Prve Prevole, zadnji Škocjan

Odličnjakov čedalje manj — Veliko učencev potrebuje dodatno pomoč

V osnovnih šolah novomeške občine je v prvem polletju šolskega leta 1966/67 izdelalo 66,6 odstotka učencev. Po podatkih Medobčinskega zavoda za prosvetnopedagoško službo v Novem mestu je največ učencev izdelalo na Prevolah (75,3 odst.), najmanj pa v Škocjanu (55,4 odst.). Med učenci je bilo 10,2 odstotka odličnjakov.

Nižji razredi so na splošno boljši od višjih, saj so prvi izdelali z 80,6 odst., šesti pa že samo z 48,4 odst. Vse so »pospekali« sedmi razredi s 45,5 odst., ta uspeh pa je kar za 17 odstotkov slabši od lanskega.

V popolnih oddelkih je letos 81 odst. vseh učencev v občini, 15,1 odst. se jih vozi (v Žužemberku več kot 200 učencev), 7,5 odst. učencev pa je v šolo hodilo iz krajev, oddaljenih več kot 4 km.

Ko je svet za izobraževanje, telesno in tehnično vzgojo v Novem mestu v petek, 10.

marca, obravnaval podatke in stanje v šolstvu, je priporočil, naj bi šole okrepile dodatno pomoč učencem. Zavzel se je tudi za to, da bi razne akcije, kot so JPI (jugoslovanske pionirske igre) izvajali samo toliko, kolikor bi bilo možno in pouk ne bi bil preveč natančen oziroma okrnjen.

Člani sveta so lahko primerjali tudi uspehe srednjih šol. V gimnaziji je izdelalo 62,8 odst. dijakov, v ekonomski srednji šoli 53,5 odst., v šoli za zdravstvene delavce 81,9 odst. in v srednji kmetijski šoli 77,9 odst. dijakov.

Kakšno je bilo kmetijsko leto 1966?

■ POGODBENO LETO 1966 je bilo za novomeško kmetijsko zadrugo precej uspešno, saj je bilo v sodelovanju z zasebnimi kmetovalci vzrejeno 2.762 glav goved (597.096 kg), 2.021 prašičev (191.724 kg), 136.439 piščancev (172.692 kg) in kupljeno 626.559 litrov mleka. Za pitanje goveda je bilo sklenjeno 5.331 pogodb, za piščance 14, refo kokoši 4 in za prodajo mleka 700 pogodb. Proizvodno sodelovanje je lani zajemalo okoli 20 odstotkov kmetijskih gospodarstev, letos pa naj bi se povečalo še za 20 odstotkov. Za pogodbeno vzrejo bi potrebovala zadruga 3.500 telet, odkupil pa jih je lahko le 1.800.

■ NA TUJA TRŽIŠČA SO kmetijske organizacije lani pošiljale predvsem živino. Novomeška zadruga je pretežno izvažala govedo, težko 300 do 370 kg, in presegla predlanski izvoz za 146 odstotkov.

V devizah je računala tudi žužemberska zadruga, ki je lani izvozila za 32.000 dolarjev živine.

■ ŠTEVILO KMETIJSKIH strojev zasebnih kmetovalcev na območju novomeške kmetijske zadruge se je lani izdatno povečalo. Kmetje, pretežno kooperanti, so imeli že več kot 260 kosilnic in okoli 40 traktorjev. V primerjavi s potrebami je strojev še vedno premalo.

■ KMEČKIH DAVKOPLAČEVALCEV je bilo lani v no-

NA SEJI SKUPŠČINE V NOvem MESTU SO REKLI

„Umetna gnojila so predraga!“

V novomeški občini za večino spodbudna pogodbeni reja živine — Predlagan način izobraževanja kooperantov — Pekariji naposled priznana višja cena pri prodaji kruha na podeželju

»Trikrat sem obiskal neko kmetijo in prepričeval gospodarja, naj bi postal kooperant, če pa že on ne, naj stvar pusti sinu, ki je bolj napreden,« je rekel 9. marca na seji občinske skupščine v Novem mestu odbornik in vodja kooperacije pri novomeški kmetijski zadrugi Jože Pelko. Nadaljeval je: »Ni šlo lahko, kooperanta pa je zadruga dobila. Do zdaj je sin tistega, naj rečem starokopitnega, kmeta pogodbeno zredil že 150 glav živine in toliko zaslužil, da je kupil traktor in osebni avto.« Pelko je poudaril, da je primer navedel zato, da bi se videlo, kakšne ovire stoje ponekod napoti pogodbenemu sodelovanju.

Na seji so poudarili, da je treba pogodbeno pridelovanje s kmeti še toliko razširiti, da bodo kmetje ustvarjali tržne presežke tudi v poljedelstvu. Ugotovili so, da v zasebnem kmetijstvu še ni najboljših možnosti za ustvarjanje večjih presežkov, čeprav je treba priznati, da je zasebno kmetijstvo v zadnjih letih znatno napredovalo. To bi lahko dokazali s podatki o hektarskih pridelkih. Trenutno ovirajo vedje in boljše pridelovanje v zasebnem kmetijstvu predraga umetna gnojila, zavoljo česar marsikateri kmet ne more pridelati več, kot potrebuje za preživljanje.

Področje pogodbenega pridelovanja je v novomeški občini znatno bolj razvito, kot je bilo pred leti, kaže pa, da je za zasebnike bolj spodbudna pogodbeni reja živine. V kooperaciji gre enim boljše, drugim slabše, zato so odbor-

niki menili, da bi bilo treba pogodbenikom (pa tudi drugim kmetom) pomagati. Jože Pelko je menil, da bi lahko na kooperacijskih območjih prirejali krajshe — morda 6-mesečne — kmetijske šole, kjer bi prijavljenci zvedeli vse najpomembnejše o kooperaciji.

Med razpravo so ugotovili, da je zaradi ostarelih in za delo nezmogljivih ljudi veliko zasebne zemlje v pušavi in da ta zemlja prav gotovo ne

pride v poštev za pogodbeno pridelovanje. Nasprotno pa so lastniki takih gospodarstev — v občini jih je okoli 300 — potrebni družbene pomoči (preživnin). Res je tudi, da je zemlja pogostokrat v pušavi zaradi tega, ker starejši in starokopitni lastniki ne dajo, da bi na njej sodobno gospodarili njihovi napredni sinovi. Odbornik Franc Hrovat se je zavzel celo za to, da bi prenos lastninske pravice na kmečke sinove občina uredila s posebnim odlokom.

Odborniki so pripomnili, da so neurejene razmere na trgih tudi krive, da kmetijstvo ne ustvari več, kot ustvarja, saj pridelkov marsikdaj ni možno prodati. Zadruga na primer so v tujino izvozile manj živine tudi zaradi neprimernih zaščitnih carin.

Skupščina je zatem sprejela odlok o socialni pomoči, odlok o priznavanju olajšav samoplačnikom pri plačevanju zdravstvenih storitev, odobrila novomeški Pekariji višje cene za kruh na podeželju in določila najvišje marže za nekatere proizvode. Sprejeta sta bila tudi dopolnjeni odlok o volilnih enotah in odločba o območjih zborov volivcev, kjer bodo občani predlagali kandidate za nove občinske odbornike. Na tej seji sta bila nadalje potrjena sprememba ureditvenega načrta za Bršljin in predlog za dopolnilne zazidave v Gotni vasi, Regerči vasi in Zabji vasi.

Nova klavnica na Grabnu?

Novomeška kmetijska zadruga namerava na Grabnu urediti klavnico. Njeni predstavniki so na seji občinske skupščine 9. marca sporočili, da so načrti in sredstva pripravljena. Prav tako namerava zadruga v Novem mestu odpreti mesnico, v katerih bi prodajala meso lastne prireje. To bo nedvomno omogočilo boljše in morda tudi cenejšo preskrbo z mesom.

...in kakšno gozdarsko?

■ GOZDNO GOSPODARSTVO je lani v novomeški občini pogostilo 116 ha zemljišč, negovalo 1.120 ha gozdov, uredilo pa 3.793 ha gozdnih površin. Ureditveni načrti zajemajo 95 odstotkov

vseh gozdov v občini. V drevesnicah so lani vzgojili tudi 1.100.000 sadik. Da bi omogočili boljše prevoze, so v novomeški občini zgradili 6 kilometrov gozdnih cest, 1,5 kilometra takih cest pa so obnovili. Lani je GG Novo mesto gospodarilo s 36.800 ha gozdov v novomeški občini.

■ »NOVOLES« JE NAJVEČJI odjemalec hlodovine iz gozdov novomeškega Gozdnega gospodarstva, saj mu gozdarji preskrbijo na leto okoli 30.000 m³ hlodov iglavcev in listavcev za razlagovanje in okoli 5.000 m³ hlodovine za luščenje. Nekaj gradbene hlodovine proda GG tudi PIONIRJU. Ti dve novomeški podjetji porabita več kot 90 odstotkov vse hlodovine novomeškega GG.

■ LANI JE NOVOMESKO GG prodalo v tujini za 192 S din lesa. Najuspešnejše kupčije je sklepalo za železniške pragove, kmetijski les in drva.

■ GOZDARSKI DELAVCI novomeškega GG se marljivo izobražujejo: 20 jih je na srednjih, 12 pa na višjih in visokih šol. Podjetje jim povrne stroške šolanja. Gozdni delavci pa se izobražujejo na krajših tečajih. Podjetje štipendira tudi študente in dijake.

Več kot 70 trgovskih delavcev, ki so se izučili in delali v tem poklicu še pred vojno v Novem mestu, se je zbralo na prijateljskem srečanju, ki je bilo v soboto, 11. marca, na Otočcu. Mnogi se niso videli po 25 in več let. Prav zato je bilo srečanje še posebej pristrčno in tovariško. (Foto: Mirko Vesel)

OBJAVA

Po sklepu občinskega zbora in zbora delovnih skupnosti občinske skupščine Novo mesto z dne 9. marca 1967 so s 13. marcem 1967 dani v javno razpravo

osnutki dopolnilnih zazidalnih načrtov za predele:

1. montažnega naselja Žabja vas,
2. uslužnostno-obrtnega centra Gotna vas
3. stanovanjskega predela Regerča vas (zahodni del)

Osnutki so javno razgrnjeni od 13. marca 1967 dalje vsak dan od 8. do 12. ure v prostorih Podjetja za stanovanjsko gospodarstvo in urejanje naselij Novo mesto, Prešernov trg št. 8, v dvorani — klet levo.

Občane vabimo, naj si razstavljene osnutke dopolnilnih zazidalnih načrtov ogledajo, morebitne predloge in pripombe v zvezi z osnutki zabeležijo v knjižgo pripomb.

Iz skupščinske pisarne

NOVOMEŠKA KOMUNA

Prizadeti in odgovorni za volitve

Predsednik konference je Slavko Dokl, tajnik pa Dušan Zupanc — Sergij Thorževskij evidentiran za poslanskega kandidata

Občinska konferenca SZDL je na prvi seji v Novem mestu v nedeljo, 12. marca, sprejela pravila za delo Socialistične zveze v novomeški občini, izvolila svoje organe in člane za republiško ter zvezno konferenco in tehtno spregovorila o volitvah. Sejo je vodil Slavko Vute.

S pravili so dobile pomembno vlogo krajevne organizacije Socialistične zveze, katerim bo dolgo časa ostala tudi članarina. Občinska konferenca, v kateri so predstavniki iz vseh krajevnih organizacij, je postala delovni, posvetovalni in usklajevalni organ za vse dejavnosti v mehanizaciji Socialistične zveze. Zanimivo je, da se je konferenca, kot prva na Dolenjskem, odločila zapisati v pravila, da je »Dolenjski list« sredstvo za množično obveščanje članstva v novomeški občini, torej glasilo vsega članstva Socialistične zveze.

V skladu s pravili so člani konference na tajnih volitvah izvolili organe konference in člane za republiško ter zvezno konferenco Socialistične zveze. Za predsednika je bil izvoljen Slavko Dokl, za tajnika konference pa Dušan Zupanc.

V obširni razpravi o priporočilih na volitve so govorili

predvsem o izboru možnih kandidatov za poslance republiške skupščine. Odločili so se, da bodo na kandidacijskih zborih (14. do 25. marca) pred volitvami podprli kandidature naslednjih možnih kandidatov za poslance: dr. Franca Hočevarja, Sergija Thorževskega (evidentiranega na občinski konferenci), inž. Janeza Pence, Majde Jerab, Borisa Savnika in Andreja Grčarja. Menili so, da je sestava možnih kandidatov za poslance in odbornike nad vse ugodna, veliko število evidentiranih (127) pa potrjuje, da so občani in člani Socialistične zveze nepri- stransko sprejemali priprave na volitve. Kdo bo kandidiral, kdo bo izvoljen in ali bo izvoljen res najboljši — pa so vprašanja, ki jih Socialistična zveza sprejema prizadeto in o njih odgovorno razpravlja. Zato je konferenca naročila vsem svojim članom, naj v preostalih pripravah na volitve aktivno delajo, to pa je tudi naloga krajevnih organizacij SZDL in drugih dejavnikov na terenu.

Letošnje naloge občinske konference so zapisane v programu, sprejetem na nedeljski seji. Med drugim bo v septembru organizirala seminar za vodstva krajevnih organizacij Socialistične zveze v oktobru pa priredila razpravo o vlogi Socialistične zveze v krajevnih skupnostih.

Štiriletna Cvetka navdušila

Mladinci, pionirji in cicibanji Dolenjskega Mokrega polja in Polhovice so v nedeljo, 12. marca, popoldne povabili v gasilski dom na Mokrem polju matere, da bi poslušale

kulturni spored, ki so jim ga pripravili za njihov praznik. Za to svečanost so se naučili zapeti in recitirati več kot 20 pesmi. Najbolj je navdušila štiriletna Cvetka Kovčič iz Dolenjskega Mokrega polja, ko je zapela dve Slavkovi pesmi: Pod oknom in Kadar pa mim hišce grem. Pela je tako lepo, da bi lahko nastopila tudi v otroški radijski oddaji.

Po kulturnem sporedu so mamice pogostili. Prav vse gospodinje so rade dale mladincem in pionirjem, kar so zbirali za pogostitev.

Prireditve je bila bolj skromna, vendar pa tako prisrčna, da je ne bodo kmalu pozabili.

V DRUGI POLOVICI APRILA se obdo v novomeški občini pričela delavske športne igre za leto 1967. Te dni se bodo pogovorili, kdo bo skrbel za izvajanje športnih iger. Delavske športne igre bo kot vsako leto organiziral občinski sindikalni svet.

panogah lahko skrajšani delavnik prilagajamo sezoni: delajmo torej v sezoni več, izven sezone pa manj, pa se bo izravnilo. Dohodka ne moremo povečevati samo z dviganjem cen, pač pa moramo izboljšati kvaliteto storitev, povečati storitve, izboljšati organizacijo dela in podobno. Kar pogledamo, kaj nam nudijo gostinstvo, trgovina in obrt v Novem mestu na primer ob nedeljah. Ali kdo ve, katere obrtne delavnice so odprte, kje so gostinice priredile kaj posebnega in podobno? Vse premalo je sodelovanja med gostinci, trgovci, turističnimi organizacijami, planinskimi društvi, obrtjo itd. Ne smemo pozabiti, da je Jugoslavija odprta družbena skupnost tudi glede blagovnega prometa. Vsa Jugoslavija je en sam tržni prostor, zato moramo konkurenco odpirati vrata in iskati novih načinov in novih poti pri našem delu. Prav pri tem pa se najpogosteje srečujemo s konservativizmom, ki trdi, da z odpiranjem novih zmogljivosti sami sebi kopljeemo jamo. To ni res, pač pa je res to, da današnji čas zahteva hitro prilagajanje in da bo splošno vse tiste, ki se ne znajo prilagajati!

M. J.

Kakšno je novo vodstvo občinske konference SZDL?

Predsednik občinske konference SZDL v Novem mestu je Slavko Dokl, tajnik Dušan Zupanc, člani izvršnega odbora: Dušan Modic, Slavko Dokl, Uroš Dular, Zvonko Perc, Tone Pirc, Kristina Plut, Janez Potočar, inž. Niko Rihtar, Dušan Zupanc in člani nadzornega odbora: Stane Medved, Franc Milnar in Rudi Mraz. Izvoljeni so bili na prvi seji konference 12. marca.

Konferenca je izvolila tudi člane za zvezno in člana za republiško konferenco Socialistične zveze. Za člana zvezne konference je bil izvoljen (tudi v Ormožju in Metliki) dr. France Hočevar, za člana republiške konference pa Jože Cvitkovič, inž. Peter Ivanetič, Boža Korinšek, inž. Niko Rihtar in Viktor Zupančič.

Slakovo »Kadar pa mim hišce grem« je mala Cvetka zapela brez treme, poslušalci pa so jo nagradili z dolgotrajnim ploskanjem. (Foto: Polde Miklič)

Novomeška kronika

DELA NA TRDINOVI CESTI se bodo znova pričela v ponedeljek, 20. marca. Tako so pred kratkim sporočili iz oddelka za gospodarske in družbene dejavnosti pri občinski skupščini in pripomnili, da bo poslej delo teklo brez prekinitev dotlej, dokler predvideni del ceste ne bo povsem urejen oziroma asfaltiran. Na cesti bodo delali delavci Cestnega podjetja.

VIHAR Z DEZJEM IN TOČO, ki je v minulih dneh besnel nad Dolenjsko, našega mesta ni hujše prizadel. Močan veter je s streh pometal nekaj opeke in tu in tam ukrivil kakšno televizijsko anteno.

S HOCHHUTOVIM »NAMESTNIKOM BOZJIM« je 8. marca gostovalo v Domu kulture ljubljanskega Mestnega gledališča in počelo za odlično interpretacijo tudi priznanje našega občinstva. Škoda le, da ostaja ob takih prireditvah več sedelcev nezasedenih, do kar pa tudi ni vselej mogoče priti; pokupijo jih podjetja, njihovi ljudje pa se ne pokažejo na prireditvi! Mnogi sodijo, da bi morale biti vstopnice za gostovanje MGL v prosti prodaji in ne v zakupu.

VES DAN SO PROSTOVOLJNO delali uslužbenci Zavoda za kulturno dejavnost v nedeljo, 12.

marca, v Domu kulture, kjer so se pričela obnovitvena dela. Zaradi del bo dom ves marec zaprt.

NA CESTI KOMANDANTA STANETA pred Studijsko knjižnico so predvčerajšnjim spet kopali, ker je bilo menda nekaj narobe s vodovodom. Pri VODOVODU so še večkrat povedali, da jim okvara na tem mestu dela največ stihov las...

KOSARKARSKO IGRISČE NA LOKI spet potrebuje človeka, da bo popravil tribuno, kobe in ostalo, saj se je športna sezona že začela in igralci bodo kmalu po vse popoldneve preživali na igrišču.

ZIVILSKI TRG JE BIL v ponedeljek izredno dobro založen, da bi prodajali po 45 Sdinarjev. Dovolj je bilo tudi motovila, radiča in regrata po 100 Sdinarjev, merica, nadalje jabolk po 200 Sdin kg, smetane v skodelicah po 280 Sdin itd. Tudi v spodnjem nepokritem delu tržnice je bilo dovolj pletenin, okrasnih predmetov, cenene konfekcije itd.

GIBANJE PREBIVALSTVA — rodila sta: Andica Berus iz Vrbovčeve 1 — Jožeta in Darnika Malnaric s Mestnih njiv 9 — Edito.

»Kulturno stanovati...«

V ponedeljek popoldne se je začela razliti v enem izmed kletnih prostorov bloka XII na Mestnih njivah umazana voda iz hišnega zbirnega odtočnega kanala. Ko so Pionirjevi delavci dvignili pokrov s kanala, so presenečeni ugotovili, kaj vse mečejo nekateri prebivalci te hiše v straniščne lijakke:

cele limone, uporabljene vžgalice, polovico zemlje, v kepe zmečkan papir, pergamentni papir od margarine, dele otroških igralk, velike kose časopisnega papirja, stare cunje in še in še...

In vse to naj bi kanal »požrl«, ker se nekaterim nekulturnim stanovalcem ne da metati smeti v koš in jih nositi v smetnjake! Sicer pa, kaj bi to: usaj je vse državno... — to je verjetno življenska parala takih stanovancev, ki so po enem letu pokazali, kako nekulturno stanujejo v sodobnem hišnem bloku!

Slaba legitimacija za osebno omiko, higieno in smisel za kolektivno življenje v skupnem bivališču!

Obvestilo o obveznem cepljenju psov proti steklini v novomeški občini od 20. do 31. marca 1967 objavljamo na zadnji strani današnjega SKUPŠČINSKEGA DOLENJSKEGA LISTA

KMETIJSKA ZADRUGA »KRKA« NOVO MESTO

OBVEŠČA POTROŠNIKE, da je pričela s 1. III. 1967 obratovati

trgovska poslovalnica v Bršlinu (zadružni dom)

kjer lahko nabavite gnojila, škropiva, semena, orodje in strojno opremo.

Nadalje obveščamo kmetovalce in sadjarje, da imamo zalogi v vseh naših poslovalnicah po ugodnih cenah:

- semenski krompir najboljših sort,
- semena detelj, trav in vrtna semena,
- sadike jablan, hrušk, sliv, češenj, marelic in črnega ribeza

SINDIKALNI POSVET STORITVENIH DEJAVNOSTI

Zakaj iščemo krivdo drugod?

Reforma terja hitro prilagajanje, lagodnemu življenju pa je naredila konec — Zakaj tako malo sodelovanja v okviru storitvenih dejavnosti, kot so: trgovina, obrt in gostinstvo? — Bomo ostali križemrok tudi v letu mednarodnega turizma? — Zakaj ustvarjamo probleme tam, kjer jih dejansko ni?

Odbor sindikata storitvenih dejavnosti je sklical 17. februarja v Novem mestu tri razgovore: enega z gostinci, enega z delavci družbene obrti in enega s trgovskimi delavci. Razgovorov se je udeležil tudi predsednik republiškega odbora sindikata storitvenih dejavnosti Lojze Fortuna. Dnevnega reda ni bilo. Odbor je namreč želel, da bi bili razgovori čimbolj neposredni in da bi predstavniki delovnih organizacij sami povedali, kako se uveljavljajo v reformi in kakšnih težav imajo največ.

Največ pripomb je bilo glede kompliciranosti notranje zakonodaje v podjetjih, saj združujejo vse tri stroke predvsem manjša podjetja. Govorili so tudi o 42-urni delovni tednu in naštevati velike težave, ki jih imajo pri tem, pokritizirali so prometni davek kot novo obremenitev, rekli nekaj besed na račun nestalnih cen, šušmarstva in zlasti odnosa med družbenim in zasebnim sektorjem v gostinstvu in v obr-

ti. Predstavniki družbenih podjetij v gostinstvu in obrti imajo namreč občutek, da so v primerjavi z zasebnim obrtnikom svoje stroške v veliko slabšem položaju, ker so veliko bolj obremenjeni z raznimi dajatvami.

So trgovci res brez težav?

Gostinci so potarnali, da imajo zelo majhne sklade, da je zelo veliko nevarnosti pri nakupu kvalitetnega mesa, ker ga na trgu ni, pa tudi boleznine do 30 dni bodo čutili kot novo, dodatno breme, so povedali. Delavci storitvene obrti so opozorili, da imajo premajhna obratna sredstva. Veliko preglatve jim povzročajo cene, ki so še pod kontrolo v proizvodni obrti. Davek na usluge, s katerim je obremenjena samo družbena obrt, postavlja v veliko boljši položaj zasebne obrtnike. Ker so osebni dohodki sorazmerno nizki, jim strokovni delavci uhajajo. Tudi popoldanska obrt jim

povzroča precej nevšečnosti.

Kot vse kaže, imajo najmanj težav trgovci, saj so se posveta udeležili v zelo majhnem številu, potarnali pa so samo čez najemnine in nizke zaloge. Najbrž pa so v trgovini največja težava kadri, saj nimajo primernih kadrov... Zato je razumljivo, da je napredek v vseh panogah večji, kot v trgovini, saj so za dolgoročno planiranje potrebni strokovnjaki.

Od danes do jutri je premalo!

Na vseh treh posvetih so ugotovili, da še vedno preračujemo krivdo drugod namesto v domačem podjetju. Notranja zakonodaja je lahko tudi preprosta, saj v manjšem podjetju zadošča statut in en pravilnik za vse ostalo. 42-urni delovni teden bo prav gotovo problem tako dolgo, dokler bomo prepričani, da moramo delati vsi vse leto po 7 ur na dan in imeti proste sproti. V posameznih

Kaj je s pitno vodo

Tovariš urednik!

Prizadeži iz Salke vasi in Rudarskega naselja sprašujemo »Vodno skupnost za porabo vode Kočevja in Ribnice« v Kočevju, zakaj nas pušči brez vode cele dni in noči in moramo rabiti za hrano vodo iz nesnažnih vodnjakov, ki pa jih niti nimamo vsi. Zaradi tega nastajajo prepri. Zakaj ne črpajo vode iz prečrpalnika na Roški cesti, kot so delali pred leti in smo imeli vodo vsaj ob urah, ko so črpali? Prosimo za odgovor.

Prizadeži.

Pripomba uredništva: Pri Vodni skupnosti Kočevje-Ribnica smo zvedeli, da so imeli v zadnjih tednih kar dve večji okvari elektromotorjev na črpališču Obrh. Zgodilo se je celo to, da se je drugi elektromotor pokvaril, ko prvega v delavnici na Rudniku niti še popraviti niso utegnili.

Vodo za Kočevje so zato črpali iz rezervnega črpališča v Slovenski vasi, ki pa daje manj vode (45 l/sek) kot Obrh (55 l/sek). Prav zaradi tega višji predel mesta in okolice (Trata, Salka vas, Rudarsko naselje, višja nadstropja v stolpnicih) niso imeli vode.

Na Roški cesti vode niso črpali, ker do tam ni pritekala, in torej niso imeli kaj prečrpati.

Pav o preskrbi mesta in okolice z vodo je pred kratkim razpravljal tudi svet za komunalne zadeve pri občinski skupščini. O ugotovitvah in sklepih sveta bomo še poročali.

Šentjernejski oktet ni v razsulu

Tovariš urednik!

V predzadnji številki Dolenjskega lista so bili bralci netočno seznanjeni z delovanjem Šentjernejskega okteta. Da bodo zvedeli resnico, želimo to informacijo osvetliti z druge strani.

Vsi člani Šentjernejskega okteta so s svojim delom na delovnih mestih ali pa doma zelo zaposleni. Zato smo razpravljali, kako bi na-

Ob vsaki spremembi naslova nam sporočite svoj stari in novi naslov!

daljevali z delom, ne da bi zanemarjali svoje delovne dolžnosti. Zavedati se moramo, da kvaliteten dvig okteta zahteva precejšnje število vaj, te pa jemljejo človeku čas, ki pa ni vedno prosti čas.

O tem smo se pevci pomenili med seboj popolnoma tovariško, v javnosti pa je prišla malce grobo formulirana informacija o razsulu, ki se je dala razumeti, kot da smo se pevci med seboj sporekli.

Zaradi službene zadržanosti in dela nas bosta zapustila dva člana, povrnili pa se bo v naše vrste član, ki je bil že pevec Šentjernejskega okteta, a je moral oktet zapustiti, ko je odšel k vojakom. Tudi omenjena člana bosta še nadalje sodelovala z nami in nam po potrebi priskočila na pomoč, tako da se zamenjava v ničemer ne bo poznala in bo oktet še nadalje širil lepo domačo pesem med ljudi.

Pevci Šentjernejskega okteta

Ves prejšnji teden so bile številne proslave v počastitev Dneva žena. Dekleta iz novomeškega LABODA so pripravile za svoj kolektiv nastop z recitacijami in petjem. Proslava je bila v novi otroški restavraciji v petek 10. marca. (Foto: Mirko Vesel)

Tudi v brežiški občini so se kar vrstile prireditve, namenjene borkam, ženam, materam in delavkam ob njihovem prazniku — 8. marcu. Največ žena se je v torek zvečer, 7. marca, zbralo na svečani akademiji v Prosvetnem domu. Spored so pripravili pionirji osnovne šole bratov Ribarjev in mestni mladinski aktiv. Pionirji so za žene pripravili okoli 500 šopkov pomladanskega cvetja. Posebej so pionirji in organizacija ZB na dan pred praznikom pogostili nekdanje borke. — Takole, kot kaže fotografija, pa so bile sprejete brežiške žene borke v osnovni šoli (Foto: Ivan Tomš)

Na vprašanje B. Milosta iz Sevnice, kaj je z nevarno boleznijo, ki se že od lanske zgodnje jeseni širi zlasti med mladino v Spod. Posavju, smo zaprosili upravnika zdravstvenega doma iz Sevnice dr. Jurija Pesjaka, da je za naše bralce pripravil naslednji odgovor o epidemiji nalezljive zlatenice — Ker nevarnost za razširitev te bolezni še vedno obstaja, upamo, da bo odgovor prebralo zlasti kar največ staršev in drugih odraslih

Od vseh nalezljivih boleznih nastopa na našem območju v zadnjem času v največjem številu nalezljiva zlatenica. Od leta 1959, ko je bilo na teritoriju sevniskega zdravstvenega doma 90 obolelih za zlatenico, je število padlo do leta 1963, nato pa beležimo zopet naraščanje vse do 1965, ko se je začela sedanja epidemija. Leta 1966 smo imeli do sedaj največje število zlateničnih bolnikov (192 na 18.000 prebivalcev ali 10,6 na 1000).

Nalezljiva zlatenica je bolezen predvsem predšolskih in mlajših šolskih otrok, saj je obolelih do 6. leta — 20,7 odstotka in od 7.—14. leta 53

odstotka, kar znese 73,7 odst. vseh obolelih.

Bolezen se je pričela širiti 1965 med šolsko mladino, se nato naglo razširila na predšolske otroke in v nekaj manjšem številu tudi na odrasle. Ni pa se pojavila samo v naši občini, ampak tudi drugod, ponekod celo v večjem številu, npr. v občini Slovenske Konjice, kjer znaša število obolelih 24 na 100 prebivalcev. Znano je, da bolezen v vsej Jugoslaviji narašča, ravno tako beležijo po drugi svetovni vojni večje število obolelih v vseh vzhodnoevropskih državah. Prva večja epidemija v Jugoslaviji je bila 1945 na sremski fronti.

Nalezljiva zlatenica je tipična kontaktna infekcija ter se lažje širi v slabih higienskih razmerah in tam, kjer so dani pogoji za množičen kontakt (šole, otroški vrtci).

Bolezen se začne 3—4 tedne po stiku z bolnikom z utrujenostjo, izgubo apetita, bruhanjem, bolečinami v trebuhu, rumenoboravni beločnicami in rumeno rjavo obarvanim urinom.

Pogosto ne nastopa tako tipično in so vsi prej omenjeni znaki komaj zaznavni, beločnica se sploh ne obarva rumeno. Ravno ti največkrat prepozno ali sploh ne odkriti in ne zdravljeni bolniki so nevarni vir novih okužb.

Potek bolezni je sorazmerno lahek, zlasti pri mlajših bolnikih. Daljša je rekonvalescenca, ki traja najmanj 6—8 tednov. Težji je potek bolezni pri tistih osebah, katerih jetra so bila že prej okvarjena, zlasti od alkohola.

Najboljši ukrep za preprečitev širjenja je zgodnje odkritje in takojšnje pravilno zdravljenje. Bolniku je nujno potrebno strogo ležanje, dietna prehrana in redna zdravniška kontrola ter popolna vzdržnost od alkoholnih pijač. Da bi bolezen čimbolj omejili, je nujno zdravljenje v bolnici, kontrola sumljivih (anekdotične oblike!), razkuževanje ekskretov in splošni higienški ukrepi. Nujno je poostrižati osebno čistočo (zlasti umivati si roke v tekoči topli vodi), higieno stranišč (suha stranica na podežlju) in redno zračiti prostore, kjer biva več ljudi skupaj (šole, internati, otroški vrtci).

Kljub vsem ukrepom, ki jih izvajamo, odkar so se pojavili prvi bolniki v šoli na Blanci, nam še ni uspelo popolnoma preprečiti nove primere obolenj, ker še ne poznamo uspešnega cepjenja proti tej nalezljivi virusni bolezni. Tako imenovani gama globulini namreč obvarujejo bolnika samo za kratek čas in morajo biti rezervirani za tiste ogrožene, katerim bi bolezen lahko prizadejala hujše posledice (nosečnice, rekonvalescenti po težjih boleznih, novorojenčki).

Upamo, da nam bo z vsemi opisanimi ukrepi in z napredkom zdravstvene prosvete uspelo število bolnikov zmanjšati. DR. JURIJ PESJAK

Kuharske bukvice

Kuhinjska posoda in orodje

Kuhinja naj ima več loncev, ki držijo pol litra, liter, dva litra in pet litrov za manjše družine, za večje pa naj bodo večji. Lonce uporabljamo tudi kot mero. K opremi kuhinje spadajo še kozice ali ponve, plitva ponev z ročajem, pekač ali pekača za pečenje mesa in peciva, valjar za testo, sito za pšenično moko in sito za koruzno moko ter zdrob, strgalnik, šibka ali raztepalnica za sneg, zajemalnik za juho ali cedilo za juho, lopatica za obračanje testa in mesa, nož, dolge vilice z dvema rogljema, žlice in kuhalnice ter lesen nož za mazanje nadeva. Gospodinja mora imeti še veliko skledo za pomivanje ali škarje.

Ne postavljaj nikoli prazne položene ali emajlirane posode na vroč štedilnik, da ne popoka lošč ali kositor (cin), ki lahko napravi veliko škodo v črevesju, če pride v jed!

Za kuhanje marmelade naj ima gospodinja posebno posodo, v kateri ne sme kuhati mastnih reči. Prav tako ne sme uporabljati tudi kuhalnice, ki jo rabi pri kuhi marmelade za druge namene, ker sicer je nevarnost, da se marmelada pokvari in splezni.

Posoda mora biti vsak dan umita z vročo vodo, ki ji pridamo sode, posodo nato splaknemo.

Dr. Željko Šribar:

Vsaka žena bi morala vsaj dvakrat na leto h ginekologu

Zdravljenje: tako ranice kot polipe moram ozdraviti, kajti s tem preprečujemo raka. Vsak polip odščipnemo in ga preiščemo. Ranice zdravimo tako, da uničimo maternično sluznico, ki tvori ranico, in s tem omogočimo normalni sluznici prerasti obolelo mesto. Ranico uničimo tako, da jo enkrat zažgemo s posebnim električnim aparatom ali pa jo večkrat v nekaj tednih premažemo s posebno tekočino. Včasih moramo zdravljenje po nekaj mesecih ponoviti.

Bel iztok

Omenil sem že, da so spolni organi pod vplivom hormonov, ki nastajajo v jajčnikih; delovanje jajčnikov pa je odvisno od splošnega stanja telesa. Kadar jajčniki pravilno delujejo, to se pravi, da dobro delujejo, je iztoka ravno pravšnja količina. Slabo splošno stanje (kot npr. rast telesa) torej neugodno vpliva na jajčnike in ostalo spolovilo.

Nekateri celo napačno sklepajo, da zaradi močnega bele-

ga iztoka nastane slabo splošno stanje. Dejansko pa zaradi slabosti ali splošne izčrpanosti cellega organizma nastaja vse več iztoka. Tokrat je iztoka zelo veliko, je pa redek in skoraj prozoren — voden. Tak iztok ne smrdi, običajno ne peče, le prepogosto je treba menjati spodnje perilo ozir. uporabljati mesečne predloge. Slabo splošno stanje je lahko razvojna motnja iz otroških let ali pa nastane v puberteti. Kot je znano, je v puberteti razvoj nagen in bujen, toda že majhna ovira (slaba hrana, kakršna koli bolezen ali pretežko delo) poruši ta bujni razvoj in telo zaostaja v rasti in v delovanju vseh organov, kar ima pozneje za posledico splošno oslabelost. Oslabelost organizma nastane tudi v poznejših letih, nadalje zaradi slabe prehrane, ob vsaki težki bolezni, v daljši ali krajši dobi okrevanja, zaradi prenapornega fizičnega dela, zaradi stalnih skrbi in slabokrvnosti (ta je sicer vedno spremljevalka slabega zdravstvenega stanja). Včasih pa je

slabokrvnost prvotna in šele zaradi nje nastane oslabelost. Tudi pogostni splavi in porodi zelo izčrpajo ženo.

V naštetih pojavih je navadno žena shujšana in se slabo počuti. Običajno si predstavljamo debelost kot dokaz dobrega stanja telesa ozir. organizma, kar pa ni res. Debelost neugodno vpliva na spolne organe, zato imajo debele žene tudi povečan iztok.

Iztok zaradi živčnih motenj

Na spolovilo pa ne vplivajo samo snovi, ki nastanejo v jajčnikih (hormoni), temveč tudi živci. Kot vsak del telesa so tudi spolni organi prepleteni z živci. Nešteto teh živcev je povezanih z živčnim centrom — možgani, ki dobe obvestilo o dogajanju v teh organih; iz možganov pa vodijo živci nazaj v organe in dajejo povelja, kako naj organ deluje. Nekatera obvestila in povelja so v dosegu volje, druga dogajanja se odvijajo mimo človeko volje. Meja med voljnimi in nevoljnimi delovanjem ni ostra.

Vedeti moramo, da nastane povečan iztok tudi zaradi delovanja živcev. Mnoge žene so ob prevelikem telesnem in duševnem naporu ali kakršnem koli neugodju rade zatečejo v bolezen, in to zavestno ali podzavestno.

Podzavestni dražljaji delujejo na spolne organe tako, da se izloča veliko iztoka, možgani pa v tem primeru sprejemajo obvestilo o neugodju v predelu spolovila in žena se počuti bolno na spolnih organih. Nekaj podobnega se dogaja, kadar čuti žena bolečine v križu. Vsako opravilo, kjer je drži telesa dolgo časa ista, privede do rahlih bolečin v križu, če pa je žena v tem položaju še dolgo časa izpostavljen naporu (duševnemu ali telesnemu), pride iz možganov dražljaj, ki povzroči v predelu križa napetost okrog sklepov, in obvestilo o rahli utrujenosti se spremeni v bolečino. Tako na spolnih organih kot na kosteh v takem primeru ni najti pri pregledu nobenih bolezenskih znakov. Vsaka bolečina v predelu me-

denice, tj. tudi bolečine v križu, rada povzroča iztok. To pa zato, ker se živci za bolečino v križu in živci iz maternice med seboj prepletajo in se dražljaji prenašajo v organe na organ. Izток ima v tem primeru normalno podobo, le preveč ga je. Povečana količina iztoka, zlasti če je povezana z bolečino v križu, navaja ženo na misel, da ima bolno spolovilo. Vse večja skrb glede teh težav stanje še poslabša.

ZDRAVLJENJE iztoka je lahko zelo enostavno, lahko pa tudi ne. Nekaterim ženam zadoštuje že beseda, da so spolovila zdrava, in iztok se postopoma zmanjša ter se počutijo spet zdrave. Včasih pa je potrebno skrbno spraševanje in zaupno sodelovanje med zdravnikom in bolnico, da odkrijemo, kje je vzrok težavam te vrste, kajti na osnovni vzrok težav žena sčasoma pozabi, in ko pride k zdravniku, ve le za težave v medenici. Osnovni vzrok je lahko že spor v družini ali v službi ali kjerkoli drugje. Za trenutno pomirjenje živcev zdravnika lahko predpiše zdravila, poudarjam pa, da je beseda boljše kot tableta, kajti dolgotrajno jemanje pomirjevalnih sredstev lahko preide v razvado.

KMETOVALCI!

Nudimo vam prvovrstno

sladko seno

po ugodni ceni.

Vse informacije dobite v obratu Trška gora in PO Mirna peč.

Kmetijska zadruga »KRKA«
Novo mesto

DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA NOVO MESTO

razpisuje

NOVO NAGRADNO

ŽREBANJE

za vlagatelje, ki varčujejo pri Dolenjski banki in hranilnici NOVO MESTO in njenih poslovnih enotah v KRŠKEM, METLIKI in TREBNJEM ali pri poštab v okviru podjetja PTT novo mesto.

1. za vlagatelje, ki bodo imeli na dan 31. marca 1967 vloženi na svojo hranilno vlogo najmanj 1.000 N-din kot vlogo na vpogled — navadno vlogo:

25 DENARNIH NAGRAD PO 200 NOVIH DINARJEV

2. Za vlagatelje, ki bodo imeli na dan 31. marca 1967 na svoji hranilni vlogi najmanj 2.000 N-din in vlogo vezano na odpovedni rok nad 12 mesecev —

28 praktičnih nagrad:

- televizor RR Niš
- moped »Partizan«
- šivalni stroj »Mirna«
- hladilnik »HIMO«, 60-litrski
- radijski sprejemnik Simfonia
- blago za moško obleko tovarne »NOVOTEKS«, Novo mesto
- 6 moških srajc tovarne perila »LABOD«, Novo mesto
- 6 kosov ženskega perila tovarne »BETI«, Metlika
- 5 transistorjev HOKEJ 66
- 5 jedilnih servisov za 6 oseb
- 5 jedilnih priborov za 6 oseb
- 5 električnih likalnikov z regulatorjem

Vsak varčevalec ima pri žrebanju toliko žrebnih lističev, kolikorkrat izpolnjuje pogoje nagradnega žrebanja s tem, da je lahko izžreban enkrat.

3. Za varčevalce, ki bodo imeli na dan 31. marca 1967 z banko sklenjeno pogodbo o namenskem varčevanju za nakup, gradnjo ali adaptacijo stanovanj in položen osnovni plog, razpisuje banka posebno nagradno žrebanje — 6 praktičnih nagrad, ki jih bodo prejeli ob izpolnitvi pogojev za najetje kredita.

Nagrade so:

1. kopalna kad s kombinirano pečjo
2. hladilnik HIMO, 80 litrski
3. bojler, 80-litrski
4. električni štedilnik
5. bojler, 8-litrski
6. bojler, 8-litrski

VARČEVALCI — ne pozabite, da za vezano hranilno vlogo prejmete tudi večje obrestil! Navadno hranilno vlogo lahko spremenite v vezano vlogo!

**DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA
NOVO MESTO**

SAP-TURIST BIRO LJUBLJANA

vabi
NA ZANIMIVE IZLETE
Z AVTOBUSOM:

- **Spomladanski velesjem — MILANO**
od 20. do 23. aprila.
Prijava do 8. aprila
- **MADŽARSKA — AVSTRIJA**
od 21. do 23. aprila.
Prijava do 31. marca
- **FERRARA-RAVENNA-SAN MARINO-RIM-NAPOLI-SORRENTA-CAPRI-FIRENCE-BOLOGNA**
od 27. aprila do 1. maja.
Prijava do 10. aprila
- **TRST-RAVENNA-SAN MARINO-FIRENCE-BOLOGNA-FERRARA-PADOVA**
od 29. aprila do 1. maja
Prijava do 10. aprila
- **Mednarodna razstava obrtništva — FIRENCE**
od 29. aprila do 2. maja.
Prijava do 10. aprila

Po sklepu delavskega sveta

PEKARNE IN SLAŠČIČARNE NOVO MESTO

prodamo na javni licitaciji

AVTO DKW — IMV 1000 — zaprt za prevoz kruha v voznem stanju.

Izključna cena je 12.000 Ndin. Licitacija bo v torek, 28. 3. 1967, pred obratom pekarnice Ločna: za družbeni sektor ob 8. uri, za zasebni pa ob 10. uri.

AGROKOMBINAT — Krško

razpisuje

prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

- 2 žitnih kombajnov »Zmaj« 630
- 2 mlatilnic »Zmaj« (manjših)
- 1 mlatilnice »Zmaj« (večje)
- 2 poltovornih avtomobilov Fiat 620 v nevoznem stanju
- 2 traktorjev FE 35

Prodaja bo v četrtek, 23. marca 1967, ob 9. uri na strojni postaji v Leskovcu pri Krškem.

»METAL«

obratno nabavno prodajna zadruga —
Novo mesto

razpisuje
prosto delovno mesto

UPRAVNIKA

POGOJI: kandidat mora poleg splošnih pogojev biti na vodilnem mestu 4 leta.

Razpis velja 15 dni po objavi.

Komisija za razpis vodilnih mest v
INDUSTRIJI OBUTVE — NOVO MESTO
Cesta komandanta Staneta 38

razpisuje prosto delovno mesto

RAČUNOVODJE

Kandidat mora izpolnjevati poleg splošnih še naslednje pogoje:

- da ima ustrezno visoko strokovno izobrazbo in najmanj 2 leti delovnih izkušenj v taki stroki ali ustrezno srednjo ali višjo strokovno izobrazbo ter najmanj 8 let delovnih izkušenj v taki stroki (od tega vsaj nekaj let na vodilnem delovnem mestu);
- da ima sposobnost za samostojno vodenje, organiziranje in opravljanje računovodskih poslov.

Osební dohodki po pravilniku o delitvi osební dohodkov. Nastop dela in ostalo po dogovoru.

Pismene prijave z dokazili in življenjepisom sprejema splošna služba podjetja vključno do 31. 3. 1967.

Podjetje za PTT promet Novo mesto

komisija za sprejem na delo pri delovni skupnosti Krško

razglašja

za določen čas prosto delovno mesto

TT MEHANIKA

v VF ojačevalnici Krško

Za to delovno mesto se zahteva:

- šola s praktičnim poukom za telekomunikacije — oddelek za tt mehanike.

Delovno mesto je zaradi odhoda delavca v JLA prosto do 15. aprila 1968, zaseda pa se lahko takoj. Pismene prijave z dokazili in življenjepisom sprejema podjetje za PTT promet v Novem mestu.

Cenjene stranke obveščam, da sem
v ČRNOMLJU, Kolodvorska 22,

odprl

finomehanično delavnico

za popravilo pisalnih, računskih, šivalnih in ciklostilnih strojev ter registrskih blagajn vseh vrst.

Delavnica je odprta vsak delavnik od 8. do 16. ure, razen ob sobotah. Manjša popravila opravljam na željo strank tudi izven delavnice. Se priporočam!

VOJTIJEH KOLAR,
finomehanik, Črnomelj

OSNOVNA ŠOLA ŽUŽEMBERK

razpisuje

JAVNO LICITACIJO

za prodajo rabljenih osnovnih sredstev:

KOZOLEC (dvojček)

Licitacija je ustna in bo 19. marca 1967 ob 9. uri za družbeni sektor in ob 10. uri za zasebni sektor v Žužemberku na velikem vrtu ob osnovni šoli (pri kozolcu).

**Oglašujte
v DL!**

KRAJEVNA SKUPNOST SEMIČ

razpisuje
ponudbo za

gradnjo mesnice v Semiču

oz. preskrbo Semiča in okolice s svežim mesom in drugimi mesnimi izdelki.

Ponudbe sprejema Krajevna skupnost Semič do 25. 3. 1967.

Komisija za delovna razmerja

**Kovinskega
podjetja Ribnica
na Dolenjskem**

razpisuje naslednja
prosta delovna mesta:

- 1 KV pleskarja
- 1 KV orodjarja
- 2 KV kovino-strugarja

Pogoj je poskusno delo.

Nastop dela je mogoč 1. aprila 1967. Osební dohodki po pravilniku o delitvi dohodka in osebnega dohodka. Stanovanja ni.

Interesenti naj vložijo prošnje z navedbo kvalifikacije, opisa dosedanjega dela in izjavo, da ne zahtevajo stanovanja, do 25. marca 1967 na Komisijo za delovna razmerja Kovinskega podjetja Ribnica na Dolenjskem.

OKNA, VRATA, POLKNA

in drugo STAVBNO POHIŠTVO
za opremo VAŠE HIŠE

dobite pod zelo ugodnimi pogoji v

**PRODAJNEM
SKLADIŠČU**

**INLES
v RIBNICI**

